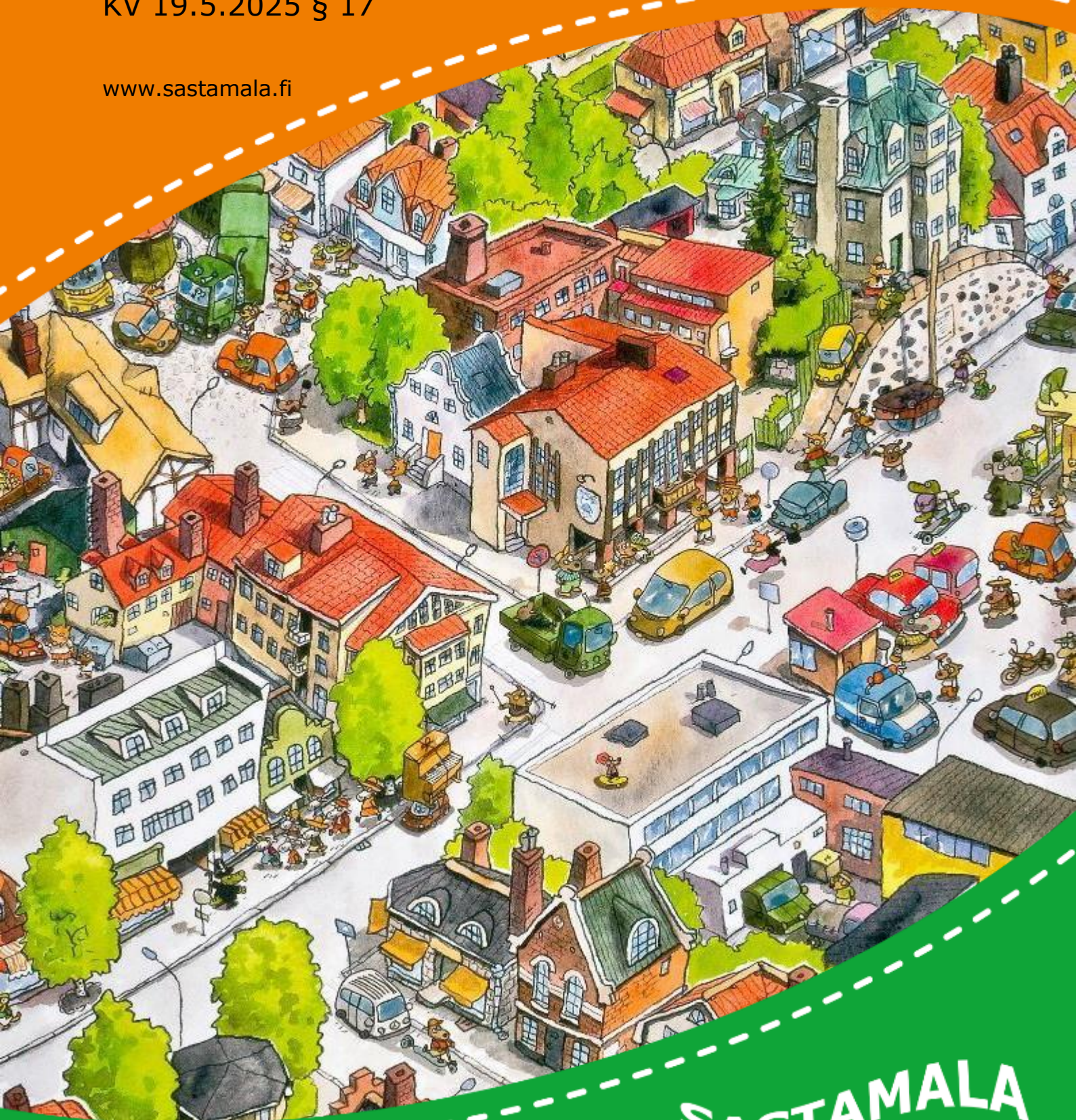

Sastamalan kaupunki

TILINPÄÄTÖS 2024

KV 19.5.2025 § 17

www.sastamala.fi

SASTAMALA
sopivasti sykettä

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 2024.....	1
TOIMINTAKERTOMUS	3
1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.3 Sastamalan strategia ja keskeiset teemat 2024	13
1.3.1 Sastamalan strategia.....	13
1.3.2 Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	18
1.3.3 Osaamista tulevaisuuden tekijöille	18
1.3.4 Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	19
1.3.5 Osallistuminen ja vaikuttaminen	19
1.3.6 Ympäristö- ja ilmastovastuu	20
1.3.7 Muuttuva toimintaympäristö.....	20
1.3.8 Tasapainoinen talous	21
1.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	22
1.5 Kaupungin ja konsernin henkilöstö	25
1.6 Ympäristöasiat ja muut ei-taloudelliset asiat	26
1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	27
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	29
2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	30
3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	34
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	34
3.2 Tilikauden rahoitus	38
4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	40
5 Kokonaistulot ja –menot	43
6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	44
6.1 Konsernikokonaisuus	44
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	45
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	45
6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	46
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	47
6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	49
7 Keskeiset tunnusluvut.....	52

8	Tilikauden tuloksen käsittely	53
	TOTEUTUMISVERTAILU	54
9	Talousarvion toteutuminen	55
9.1	Käyttötalouden toteutuminen.....	55
9.1.1	Käyttötalousmäärärahojen toteutumisvertailu	55
9.1.2	Konsernihallinto	56
9.1.3	Sivistystoimi	65
9.1.4	Tekninen toimi.....	80
9.2	Sastamalan Vesi Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen	88
9.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	89
9.4	Investointien toteutuminen.....	91
9.5	Rahoitusosan toteutuminen	95
9.6	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	96
10	Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen / tulokortit.....	97
	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	108
	Tuloslaskelma.....	109
	Rahoituslaskelma	110
	Tase	111
	Konsernituloslaskelma	113
	Konsernin rahoituslaskelma	114
	Konsernitase	115
	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	117
	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	118
	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	119
	Tasetta koskevat liitetiedot.....	122
	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	128
	Henkilöstöä, tilintarkastajia ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot.....	128
	ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET	130
	SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS	131
	Liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen	161
	Sastamalan Tilakeskus, laskennallinen taseyksikkö	164
	Muut eriytetyt tilinpäätökset.....	167
	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	168
	LUETTELOT JA SELVITYKSET	170

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 2024

Talouden kehitys ja yleinen tilanne

Yleinen talouskehitys oli Suomessa heikkoa vuonna 2024. Rakentaminen on supistunut yhtäjaksoisesti kahden vuoden ajan eikä ainakaan vielä ole merkittävää käännettä tapahtunut. Myös työllisyystilanne heikkeni merkittävästi vuoden aikana. Talouden odotetaan kuitenkin elpyvän vuoden 2025 aikana, koska inflaatio ja korkotaso ovat jo merkittävästi pudonneet.

Kuntien yhteenlaskettu taloudellinen tulos vuodelta 2024 oli ennakoitua parempi. Tähän vaikuttaa erityisesti muutamien suurten kaupunkien tekemät kertaluoteiset myyntivoitot. Tästä huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jäi 470 milj. euroa negatiiviseksi. Kuntien alijäämän ennustetaan syvenevän vuosina 2025–2027, mikä johtuu muun muassa kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista.

Sastamalan kaupungin tilinpäätös on 4,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta vuosikate on investointitasoa selvästi alempi. Rahoituksellista vajetta syntyi yhteensä noin kuusi miljoonaa euroa. Kokonaisuudessa tulos on arvioitua parempi, eikä merkittäviä talousarvion ylityksiä tullut. Haastavan markkinatilanteen takia maanmyynissä ei päästy tavoitteeseen.

Kaupungin ja liikelaitoksen investoinnit olivat yhteensä 21,9 miljoonaa euroa. Summa on selkeästi aiempaa investointitasoa suurempi. Velkataso nousi 10 miljoonaa euroa, mutta on edelleen valtakunnallista tasoa alempi (2 662 euroa/as). Koko kaupungin rahavirta ulos oli 116 miljoonaa euroa ja kaupungin vakinaisen henkilöstön määrä 694 henkeä. Sastamalan kaupungin tytäryhtiöt tekivät kaikki positiivisen tuloksen.

Merkittävät investoinnit

Tilakeskuksen investoinnit olivat yhteensä lähes 16 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen hanke oli Mouhijärven yhteiskoulun uudisrakentaminen, joka käynnistyi kesällä 2023 ja valmistui vuoden 2024 loppuun mennessä. Hanke onnistui kokonaisuudessaan erittäin hyvin ja kustannuksetkin jäivät alle tavoitehinnan. Vuoden aikana käynnistyivät myös Sylvään Taitotalon ja Pehulan päiväkotikoulun rakentaminen. Uima- ja liikuntahallin hankesuunnitelma hyväksyttiin marraskuulla kaupunginvaltuustossa.

Yhdyskuntatekniikassa tehtiin perusparannushankkeita sekä kaupungin elinvoimaa vahvistavia investointeja yhteensä noin 3 miljoonalla eurolla. Sastamalan Vesi -liikelaitos puolestaan investoi 2,5 miljoonan euron edestä vesi- ja jätevesiverkoston toimivuuden turvaamiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuntien talouden arvioidaan yleisesti heikkenevän tänä ja ensi vuonna. Yleisen taloudellisen tilanteen lisäksi kuntia rasittavat valtionosuuksien määrän laskeminen. Hallitusohjelman mukaan kuntien rahoitusjärjestelmä piti kokonaisuudessaan uudistaa vuoden 2026 alusta lukien, mutta se on jäämässä koskemaan ainoastaan valtionosuusjärjestelmää ja toteutus on siirtymässä ainakin vuodelle eteenpäin. Sen vaikutuksesta yksittäiseen kuntaan ei ole vielä tiedossa. Lisäksi uudistuksen kohteena on kiinteistöverojärjestelmä ja myös 2. asteen koulutukseen liittyvä valtionosuusjärjestelmä. Eli kuntien rahoituksen perusteet tulevat muuttumaan merkittävästi tulevina vuosina.

Sastamalan kaupungin investointitaso on vuosina 2024–2027 historiallisen korkea, kokonaisuudessa noin 73 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuvat kouluhankkeisiin (Mouhijärven yhteiskoulu, Sylvään Taitotalo, Pehulan monipalvelukeskus) sekä uima-liikuntahalli-kokonaisuuden rakentamiseen. Investointien myötä lainamäärä kasvaa ja korkomenot nousevat.

Hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat on yhtiöitettävä vuoden 2026 alusta. Todennäköistä on, että kaikkia nyt vuokralla olevia tiloja ei Pirkanmaan hyvinvointialue jatkossa vuokraa, vaan kiinteistöille on löydettävä uusi käyttötarkoitus tai omistaja, tai tilat on purettava. Vuokraneuvottelut ovat vielä kesken, joten tarkemman talousvaikutukset pystytään arvioimaan vasta vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Valtion TE-hallinnon vastuulla olevat palvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta alkaen. Sastamalan kaupunki on Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen vastuukunta. Tämän seurauksena henkilöstön määrä kasvoi 29 henkilöllä, josta jatkoliikkeen luovutuksella 10 henkilöä siirretään sopimuskuntiin Hämeenkyröön, Ikaalisiin ja Parkanoon. Työllisyysalueeseen kuuluvat näiden kuntien lisäksi myös Punkalaitumen ja Kihniön kunnat. Kaupungin vastuut lisääntyvät ja myös tähän tarkoitukseen ohjattava laskennallinen valtio-osuus lisääntyi noin 3,1 miljoonaa euroa. Uudistusta pidetään hyvänä mahdollisuutena paikallisen työllisyyden edistämisen näkökulmasta. Tavoitteena on, että työllisyyden hoito toteutetaan laajassa yhteistyöverkostossa niin kaupunkikonsernin sisällä kuin myös ulkoisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lopuksi

Suomalaisen yhteiskunnan perusta ovat kunnat ja kaupungit, joiden tehtävänä on pitää huolta asukkaistaan kaikissa olosuhteissa. On tärkeää saada tuttu ja turvallinen arki pyörimään niin normaalisti kuin mahdollista, vaikka olosuhteet haastaisivatkin. Tähän me Sastamalan kaupungilla pyrimme jatkossakin – turvaamaan asukkaiden arjen sujumisen.

Keväällä 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit. Näissä vaaleissa valitaan myös Sastamalan kaupunkiin valtuusto, jonka linjaa tulevien vuosien toimintaa. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kuntien keskeiset tehtävät liittyvät sivistyspalveluiden järjestämiseen ja kaupungin elinvoiman kehittämiseen. Lisäksi on huomioitava, että yhteiskunnallisissa keskusteluissa kuntien roolien nähdään eriytyvän jatkossa. Itse näkisin, että Sastamalan kaupungin tulee jatkossakin olla aktiivinen toimija ja tarvittaessa ottaa vastuulleen omaa aluettaan laajempia tehtäviä.

Kiitän koko kaupungin henkilöstöä vuoden 2024 ponnisteluista ja hyvästä tuloksesta. Jokaisella meistä on oma tärkeä tehtävänsä kaupungin organisaatiossa. Oman tekemisen lisäksi on hyvä tukea toisten työtä ja pitää työyhteisön hyvästä ilmapiiristä huolta.

Kiitos kuuluu myös paikallisille yrityksille ja yhdistyksille sekä kaupungin päättäjille. Yhteistyötä ja vastuullista päätöksentekoa tulemme tarvitsemaan myös jatkossa.

Sastamalassa 24.3.2025

Jarkko Malmberg
kaupunginjohtaja

TOIMINTAKERTOMUS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

TOIMIELIMET VUONNA 2024

Kaupunginvaltuusto

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 14) muista valtuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrätyistä asioista.

Sastamalan valtuustossa on 43 valtuutettua. Kaupunginvaltuuston toimikausi on neljä vuotta ja puheenjohtajisto valitaan kahden vuoden toimikaudeksi.

Valtuuston kokoonpano 30.9.2024 lukien	
KESK	12
KOK	11
SDP	8
PS	5
VAS	2
KD	2
VIHR	2
RKP	1
Valtuutettuja yhteensä	43
Puheenjohtajisto 1.8.2021-31.5.2023 ja 1.6.2023-31.5.2025	
Valtuuston puheenjohtaja	Jari Andersson
1. varapuheenjohtaja	Antti Lepistö
2. varapuheenjohtaja	Mikko Rauva

Kaupunginhallitus ja jaostot

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunkiyhteisön kokonaisjohtaminen, hallinnon järjestäminen sekä hallintokuntien strateginen johtaminen. Hallitus valmistelee ja panee täytäntöön kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat. Kaupunginhallitus käyttää kaupungin puhevaltaa ja tekee sen puolesta erilaisia oikeustoimia.

Sastamalassa kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Hallituksen kokoonpano 16.8.2021-31.5.2023 ja 1.6.2023-31.5.2025	
KESK	3
KOK	2
SDP	2
PS	1
VAS	1
KD	1
RKP	1
Jäseniä yhteensä	11
Puheenjohtajisto 16.8.2021-31.5.2023 ja 1.6.2023-31.5.2025	
Hallituksen puheenjohtaja	Pertti Hakanen
1. varapuheenjohtaja	Jenni Jokinen
2. varapuheenjohtaja	Kari Kaaja

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii 7-jäseninen henkilöstöjaosto. Henkilöstöjaoston toimialana on hoitaa kaupungin ja sen liikelaitosten henkilöstöpolitiikan, työsuojelutoiminnan, työterveyshuollon ja työpaikkaliikunnan kehittämistä, henkilöstösuunnittelun koordinoimista ja yhteistoimintamenettelyn toimivuutta sekä muita henkilöstöä koskevia erikseen määrättyjä asioita.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii myös 5-jäseninen konserni- ja elinvoimajaosto, joka seuraa tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden kehitystä, osallistuu elinvoimaohjelman valmisteluun, valmistee elinkeinopoliittisia toimenpiteitä sekä vastaa omistajuuteen liittyvien asioiden valmistelusta.

Kaupunginhallituksen alaisuuteen siirrettiin hyvinvointialueuudistuksen myötä vuoden 2023 alusta yhteistoiminta-alueen 6-jäseninen ympäristöterveydenhuollon jaosto, jossa sastamalalaisten jäsenten lisäksi on edustus yhteistoimintakunnista.

Lautakunnat, johtokunnat ja niiden alaiset jaostot

Lautakuntien ja johtokuntien tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lautakuntien ja johtokuntien tehtävät ja päätösvalta on määriteltä tarkemmin kaupungin hallintosäännössä.

Toimielimet	Jäsenmäärä	Puheenjohtaja
Keskusvaalilautakunta	5	Veikko Ala-Erkkilä
Tarkastuslautakunta	7	Mirva Iso-Kukkula
Sivistyslautakunta	9	Minna Isotalo
Tekninen lautakunta	9	Lauri Tapio
Ympäristölautakunta	9	Pentti Jarkko
Työllisyyslautakunta (perustettu vuonna 2024)	15 (sastamalalaisia 6)	Pertti Hakanen
Sastamalan Vesi Liikelaitoksen johtokunta	5	Olli-Pekka Kärki-Chaiwut

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat valitaan vaalikohtaisesti.

Kaupunginhallituksen asettamat muut toimielimet

Vanhusneuvosto
Vammaisneuvosto
Elinkeinopoliittinen neuvottelukunta
Kulttuuriasiain neuvottelukunta

Nuorisovaltuusto

Sastamalan 17-jäseninen nuorisovaltuusto valitaan vaaleilla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan 7-jäsenisen nuorisohallituksen. Nuorisovaltuusto tekee aloitteita ja antaa lausuntoja sekä toimii asiantuntijaelimenä nuoria koskevissa asioissa. Nuorisovaltuusto nimeää edustajansa kaupungin luottamustoimielimien kokouksiin, joissa edustajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus. Nuorisovaltuuston kokoonpano on pienennetty 17 jäseneseen uudelle vuonna 2024 alkaneelle toimikaudelle.

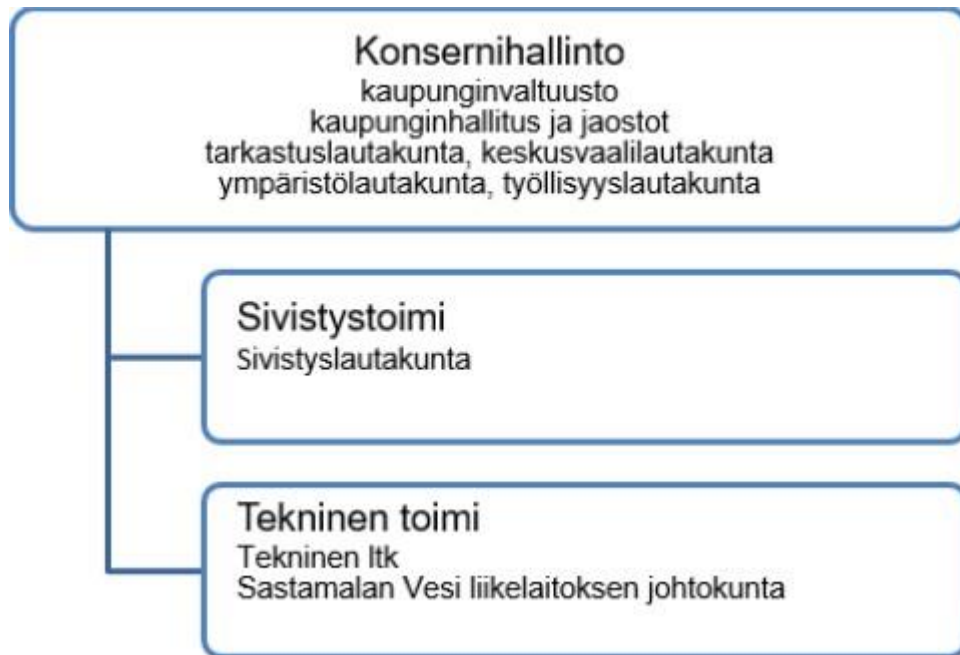
Kaupungin edustajat muissa toimielimissä

<u>Kaupunginvaltuuston valitsevat</u>	<u>Edustajaa/jäsentä</u>
Pirkanmaan liiton kuntien edustajainkokous	3
Suomen Kuntaliiton vaalipiirikohtaiset kuntapäivät	2
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen jätelautakunta	1
Poliisin neuvottelukunta	1
Käräjäoikeuden lautamiehet	5
Kiinteistötoimitusten uskotut miehet	11
SASKY koulutuskuntayhtymän yhtymäkokous	1
<u>Elinvoima- ja konsernijaoston tai teknisen lautakunnan nimeämät</u>	
Tytäryhtiöiden ja muiden yhtiöiden yhtiökokousedustajat	
Ehdokkaat tytäryhtiöiden ja vastaavien hallituksiin	

Tilintarkastus

Vuosien 2022-2025 tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy. Sopimus sisältää optiomahdollisuuden vuosille 2026-2027, mikä on otettu käyttöön.

SASTAMALAN TOIMINTAMALLI VUONNA 2024

Toimintamalli sisälsi vuonna 2024 seuraavat toimialat

- **Konsernihallinto** vastasi kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksesta ja johtamisesta ja hallinnon tukipalveluiden järjestämisestä. Varsinaisten hallintotehtävien lisäksi konsernipalveluihin on kuulunut myös elinkeinopalvelut ja työllisyyspalveluiden hoito. Konsernihallinnon kokonaisuuteen kuului myös maankäytön vastuualue, joka vastaa maankäytön suunnittelusta ja rakennusvalvonnasta. Ympäristöterveydenhuollon vastuualue siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta osaksi konsernihallintoa vuoden 2023 alusta lukien. Konsernihallinnon alaisuudessa käsitellään kirjanpidossa erillisenä kokonaisuutena kaupungin yhteiset erät, joka sisältää muun muassa maan myyntiin liittyvät voitot ja tappiot sekä mahdolliset muut kertaluonteiset toimialojen varsinaiseen toimintaan kuulumattomat erät. TE2024 valmistelu sisältyi näihin eriin.
- **Sivistystoimi** vastasi varhaiskasvatuspalveluista, perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta sekä elä-mänlaatu palveluista.
- **Tekninen toimi** vastasi yhdyskuntatekniikasta sekä maaseutupalveluista. Maaseutuviranomaispalveluita Sastamalan kaupunki on tuottanut yhteistoiminta-alueelle, johon Sastamalan lisäksi kuuluvat Ikaalisten kaupunki ja Hämeenkyrön kunta. Sastamalan kaupungin lomituspäalveluysikkö järjesti lomituspäalveluita kaikkiaan 18 kunnan alueella Pirkanmaalla vuonna 2024. Vuoden 2025 alusta alkaen aiemmin Kankaanpään kaupungin hallinnoima lomituspäalveluiden toimialue liittyi Sastamalan kaupungin hallinnoimaan toimialueeseen. Uusia toimialueen kuntia ovat Jämijärven, Karvian, Kihniön, Meri-karvian, Pomarkun ja Siikaisten kunnat sekä Kankaanpään, Parkanon, Porin ja Ulvilan kaupungit.

Tila- ja rakennuttamispäalveluista vastaa Tilakeskus -taseyksikkö. Tekniseen toimialaan kuuluu myös **Sastamalan Vesi liikelaitos**.

Toimialajako ja toimielimet on määritelty tarkemmin hallintosäännössä. Vuonna 2024 toteutetut muutokset:

- Sastamalan kaupungin organisaatioon perustettiin uutena lautakuntana työllisyyslautakunta ja hallin-tosääntöön määriteltiin sen toimivalta ja tehtävät. Työllisyyslautakunnan tehtävänä oli vuoden 2024 aikana valmistella toimintaa ja tehdä päätöksiä, jotta työvoimaviranomaisen varsinaisen toiminnan oli mahdollista alkaa 1.1.2025 lukien.

TILIVELVOLLISET 2024

Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille. Sastamalan kaupunki katsoo tilivelvollisiksi:

- toimielinten (ml. liikelaitosten) luottamushenkilöt valtuustoa lukuun ottamatta
- viranhaltijat, jotka ovat vailla vaalikelpoisuutta valtuustoon,
- viranhaltijat, jotka toimivat toimielinten esittelijöinä
- vastuualueiden vastuuhenkilöt sekä
- viranhaltijat, jotka ovat vastuussa tietystä tehtäväkokonaisuudesta.

Tällaisia viranhaltijoita ovat toimialoittain mm:

Konsernihallinto

- kaupunginjohtaja
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstö- ja lakiasiaintojohtaja
- talousjohtaja
- tietohallintopäällikkö
- työllisyyspalvelupäällikkö
- maankäyttöjohtaja
- johtava rakennustarkastaja
- kaupungingeodeetti
- kaavoitusarkkitehti
- paikkatietoinsinööri
- maanmittausinsinööri
- ympäristöterveydenhuollon johtaja

Sivistystoimi

- kasvatusjohtaja
- talous- ja hallintopäällikkö
- varhaiskasvatusjohtaja
- varhaiskasvatustyksikön esimies
- varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt
- lukion rehtori
- opetuspäällikkö
- perusopetuksen rehtorit, apulaisrehtorit ja apulaisjohtajat
- liikunta- ja nuorisotyön päällikkö
- kirjastopalvelupäällikkö
- kulttuuripalvelupäällikkö
- Sastamalan Opiston ja Musiikkiopiston rehtori
- Musiikkiopiston apulaisrehtori

Tekninen toimi

- tekninen johtaja
- yhdyskuntatekniikan päällikkö
- katurakennusmestari
- maaseutupäällikkö
- lomituspäällikkö

Tilakeskus -taseyksikkö

- tekninen johtaja
- kiinteistöpäällikkö

Sastamalan vesi Liikelaitos

- Sastamalan Vesi Liikelaitoksen johtaja
- käyttöpäällikkö
- verkostopäällikkö

Toimiala- ja vastuualueetason tilivelvolliset on ilmoitettu käyttötalousosassa kyseisen tehtävän kohdalla.

1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden 2024 aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuotteen (BKT) ennakoidaan jäävän 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen, minkä lisäksi vuonna 2024 myös yksityisen kulutuksen ennakoidaan vähentyneen. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta kuitenkin odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti ta-varaviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuodesta 2025 alkaen. BKT:n ennakoidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyi kuitenkin vuodelle 2025. Vuosina 2026–2027 työllisyyden arvioidaan paranevan talouden vahvistuessa, ja työttömyysasteen ennakoidaan laskevan 2025 vuoden 8,4 prosentista 7,4 prosenttiin vuonna 2027. (VM, taloudellinen katsaus talvi 2024.)

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Heikko talouden suhdanne heijastuu julkiseen talouteen monin tavoin, minkä lisäksi viime vuosien nopea inflaatio kasvattaa menoja tuntuvasti vielä vuonna 2024. Alijäämän arvioidaan kuitenkin vähitellen supistuvan talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämän arvioidaan olevan 3,5 prosenttia ja vuonna 2029 2,0 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Vuonna 2024 velkasuhteen ennustetaan nousevan yli 82 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 87 prosenttiin vuonna 2029. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. (VM, taloudellinen katsaus talvi 2024.)

Ennustelukuja, VM talvi 2024	2023	2024	2025	2026	2027
Maailma, BKT:n muutos %	3,3	3,1	2,9	2,8	3,1
Euroalue, BKT:n muutos %	0,5	0,8	1,2	1,3	1,2
Suomi, BKT:n muutos %	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Työlliset, muutos %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste, %	73,6	72,3	71,9	72,4	72,9
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos % / Inflaatio	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä/BKT, %	-3,0	-4,2	-3,5	-2,9	-2,5
Julkisyhteisöjen menot/BKT, %	55,7	57,4	56,9	55,9	55,1
Julkisyhteisöjen velka/BKT, %	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3
Vaihtotase/BKT, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4

Maailmantalouden kasvu on pysytellyt melko vahvana monista epävarmuustekijöistä huolimatta, ja näkymä ennustejaksolla on varovaisen toiveikas. Euroalueen talous elpyy kasvuun inflaation hidastuttua ja reaalityulojen kasvaessa, mutta näkymät ovat hyvin haastavat. Yhdysvaltojen talouden vahva veto jatkuu yksityisen kulutuksen kannattelemana, vaikkakin talouskasvu hidastuu ennustejaksolla. Kiinan kasvu hidastuu ennustejaksolla viennin elpymisestä huolimatta. Maailmantalouden ennakoitiin kasvavan 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja hidastuvan 2,9 prosenttiin vuonna 2025 ja edelleen 2,8 prosenttiin vuonna 2026.

Euroalueen pidempään jatkunut hitaan kasvun vaihe päättyy kasvun elpymiseen vuonna 2025, kun inflaation hidastuminen ja melko vahva nimellispalkkakehitys tukevat yksityisen kulutuksen elpymistä. Monenlaiset haasteet kuitenkin varjostavat näkymiä, päällimmäisenä Saksan teollisuuden vaikea tilanne. Euroalueen tilannetta vaikeuttavat myös haastava geopolitiittinen tilanne sekä poliittinen tilanne Saksassa ja Ranskassa. Euroalueen kasvun ennakoidaan kuitenkin elpyvän 2024 vuoden 0,8 prosentista 1,2 prosenttiin vuonna 2025 ja edelleen 1,3 prosenttiin vuonna 2026.

Suomessa kokonaistuotanto on kääntymässä kasvuun. Rakentamista lukuun ottamatta päätoimialojen arvonlisäys oli vuoden 2024 kolmannella vuosineljänneksellä vuoden 2023 loppua suurempaa. Rakentamisen tuotanto on supistunut yhtäjaksoisesti vuodentakaisesta kahden vuoden ajan eikä nopeaa käännettä ole nähtävissä. Talouden tuottavuuden kehitys on edelleen heikkoa. Vuonna 2024 tuottavuus on lisääntynyt noin puoli

prosenttia. Vuonna 2024 kokonaistuotannon ennustetaan vähentyneen edelleen. Teollisuustuotanto kärsii yhä vaikeista vientimarkkinoista, joiden seurauksena uusien tilausten arvo on supistunut. Lisäksi tuotantoa vuonna 2024 vähensivät myös alkuvuoden lakot. Rakentamisen jyrkkä lasku on päättymässä, mutta vuositasolla rakentaminen on selvästi vähäisempää vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Tuotannon odotetaan kuitenkin elpyvän vuodesta 2025 alkaen vientikysynnän vauhdittaman teollisuustuotannon lisäksi myös korkojen laskun mahdollistaman rakentamisen elpymisen ja sitäkin kautta syntyvien palveluiden kautta. (VM, taloudellinen katsaus talvi 2024.)

Kuntatalouden tilannekuva

Kuntahallinnon alijäämän ennustetaan syvenevän vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu muun muassa kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Kuntahallinnon kasvava menojen ja tulojen epätasapaino lisää sopeutustoimien tarvetta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä johtuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemman suhdannevaihteluille.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne ja kohonneet rahoituskustannukset korostavat kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on kuitenkin paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin. Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen päättämän yhden prosenttiyksikön indeksijarrun vuoksi.

Kuntien tilinpäätösarviot 2024

Vuoden 2024 tilinpäätösarviot osoittavat parempaa tulosta kuin kuntien talousarviot. Tilikauden tulos Manner-Suomen kunnissa muodostui vuonna 2024 ennakoarvioiden perusteella peräti 1 090 milj. euroa positiiviseksi. Kertaluonteiset erät (mm. vesilaitoksen yhtiöittäminen sekä energiaosuuksien myynti) paransivat kuitenkin selvästi tulosta ja ilman Helsinkiä, Espoota, Tamperetta ja Mikkeliä tilikauden tulos on 310 milj. euroa. Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jäi peräti 470 milj. euroa negatiiviseksi. Negatiivinen (alijäämäinen) arvo ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Myöskään vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaisia investointeja vuonna 2024. Kuntien lainakanta kääntyi kasvuun noin 700 milj. eurolla ja oli yhteensä 20,6 mrd. euroa (3 380 euroa/asukas). Velkamäärä nousi 720 miljoonaa euroa eli +3,6 prosenttia vuodesta 2023.

Toimintakulujen kehitys (+1,6 prosenttia) oli maltillista vuonna 2024, minkä johdosta toimintakate kasvoi edellisvuodesta vain 1,8 prosenttia. Tiukka kulukuri sekä kuntien sopeuttamisohjelmat hillitsivät menojen kasvua. Lisäksi työttömyysvakuutusmaksun keveneminen hillitsi menokasvua kunnissa. Edellisvuonna 2023 kuntiin jääneiden tehtävien toimintakulut kasvoivat peräti 11,2 prosenttia.

Kuntien korkokulut kasvoivat ennakkotietojen mukaan 23 prosenttia ja korkotuotot puolestaan 10 prosenttia vuodesta 2023. Kuntien lainakannan korkokustannus kehittyi kuitenkin markkinakorkojen nousua maltillisemmin, johtuen pääosin kiinteäkorkoisista lainoista. Korontarkistukset kuitenkin todennäköisesti nostavat korkokuluja kunnissa lähivuosina.

Verotulot laskivat ennakkotietojen mukaan 3,4 prosenttia vuodesta 2023. Kunnallisverotulot laskivat 3,3 prosentilla eli noin 500 milj. eurolla vuodesta 2023. Yhteisöverotulot puolestaan laskivat 14 prosenttia eli noin 300 milj. euroa edellisvuodesta. Kiinteistöverot sen sijaan kasvoivat 6,7 prosenttia (noin 150 milj. euroa). Kiinteistöveron kasvu johtui pääosin maapohjan kiinteistöveron alarajan korotuksesta. Kunnallisveron ja yhteisöveron

lasku vuodesta 2023 johtui siitä, että alkuvuonna 2023 kunnat saivat vielä ns. verohäntien vuoksi verotuloja aiemmilla, suuremmilla veroprosenteilla.

Kuntien saamat valtionosuudet vähenivät vuonna 2024 noin 6,6 prosenttia edellisvuoteen nähden (-200 milj. euroa). Sote-siirtolaskelmien tarkentumisen vuoksi valtionosuuksiin tehtiin -500 milj. euron pysyvä vähennys, jota vuonna 2024 kompensoitiin 192 milj. euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027. Lisäksi valtionosuuksia vähensi yhden prosenttiyksikön indeksijarru (-24 milj. euroa).

Tilinpäätösennusteiden mukaan 10 kunnassa 293:sta vuosikate on negatiivinen ja peräti 80 kunnassa tilikauden tulos negatiivinen. Ennusteen mukaan 15 kunnalla on taseeseen kertynyttä alijäämää. (Kuntaliitto, Kuntien tilinpäätösarviot 4.2.2025.)

Oman alueen talouskehitys

Pirkanmaalaisyriyten yhteenlaskettu liikevaihto laski 2,9 %:lla vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Teollisuuden liikevaihto laski 3,6 %:lla ja teollisuuden vienti 2,4 %:lla. Teknologiateollisuuden liikevaihdon muutos oli -7,8 % 1–6/2024-ajanjaksolla. Toimialan liikevaihdon kehitys johtuu tilauskantojen vähenemisestä vuoden 2023 toiselta vuosipuoliskolta alkaen. Liikevaihto laski myös esimerkiksi kemikaali-, muovi- ja kumiteollisuudessa (-5,1 %), rakentamisessa (-15,7 %), vähittäiskaupassa (-1,6 %) sekä tukkukaupan alalla (-2,4 %). Sen sijaan kasvua syntyi 1-6/2024 ajanjaksolla muun muassa informaatio- ja viestintätoimialalla (+2,1 %), elintarviketeollisuudessa (+2,3 %) sekä metsäteollisuudessa (+5,8 %). (Pirkanmaan talous 2024.)

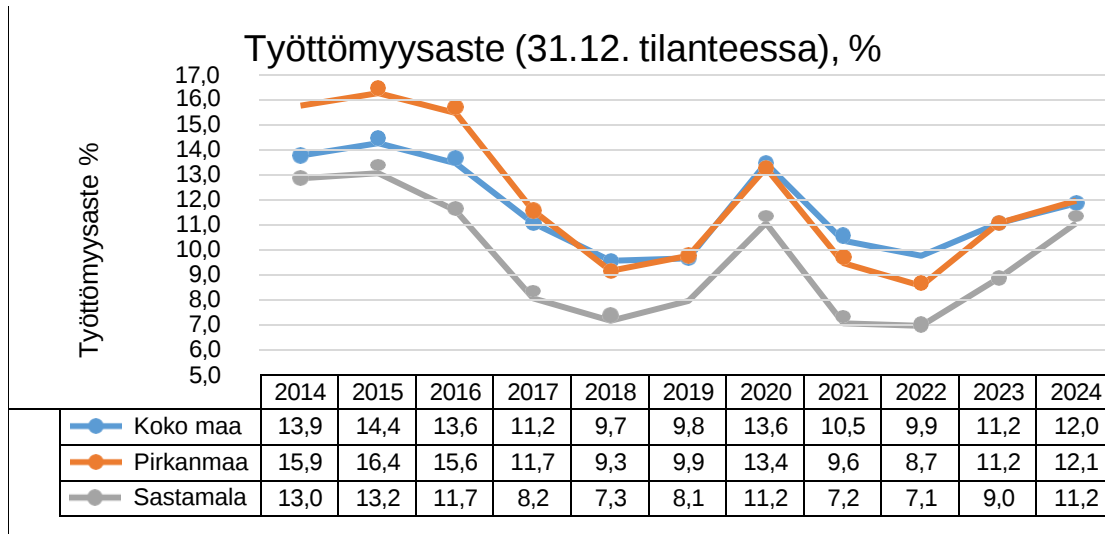
Teollisuus muodostaa suurimman toimialan Pirkanmaalla (liikevaihto n. 14,7 mrd. euroa vuonna 2023). Seuraavaksi suurimmat toimialat liikevaihdolla mitattuna ovat kaupanala (n.12 mrd. euroa) sekä erilaiset palvelut (n. 10,6 mrd. euroa). Teknologiateollisuuden yritykset muodostavat teollisuuden liikevaihdosta yli puolet (54 %), metsäteollisuuden yritykset 18 % ja kemikaali-, muovi- ja kumiyritykset 12 %. Kaupan toimiala jakaantuu tukkukauppaan (65 % liikevaihdosta) sekä vähittäiskauppaan (35 %). Pienten ja keski suurten yritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Myös rakennus alalla tilanteen ennustetaan vähitellen paranevan. Suhdanneodotusten paraneamisen taustalla on etenkin inflaation sekä korkojen lasku. (Pirkanmaan talous 2024.)

Talouden kannalta haasteena on työttömyyden kasvu. Työttömiä työnhakijoita oli Pirkanmaalla joulukuussa 2024 yhteensä 31 463 henkilöä, joka on 3 090 henkilöä enemmän kuin vuoden 2023 joulukuussa. Pirkanmaan työttömyysaste oli joulukuussa 2024 12,1 %. Maakuntavertailussa Pirkanmaan työttömyys kasvoi kolmanneksi eniten. Haasteena on erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu (kasvua noin 2 900 henkilöä), sillä pitkäaikaistyöttömien määrä on noin puolet työttömistä työnhakijoista. Avoimien työpaikkojen määrä puolestaan on laskenut Pirkanmaalla vuodentakaiseen verrattuna. (Pirkanmaan työllisyyskatsaus 12/2024.)

Tilastotietoja: työvoima ja työllisyys

Työllinen työvoima 2022	Sastamala	Pirkanmaa	Koko maa
Alkutuotanto	6 %	2 %	3 %
Jalostus (teollisuus, rakentaminen)	27 %	22 %	21 %
Palvelut	65 %	75 %	75 %

Lähde: Tilastokeskus.

Taulukko: Työttömyysaste vuosina 2014-2024. Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaukset.

Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi Sastamalassa 216 henkilöllä vuoden 2023 joulukuuhun nähden. Työttömänä oli vuoden 2024 lopussa 1 120 henkilöä (904 vuotta aiemmin). Työttömyysaste vuoden lopussa oli 11,2 % (9 % vuoden 2023 lopussa). Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2024 lopussa 42 kappaletta, kun vuotta aiemmin avoimia työpaikkoja oli 135 kappaletta. Avoimissa työpaikoissa nähtiin siis suuri pudotus. Avoimien työpaikkojen määrä putosi koko Pirkanmaalla selvästi vuoden takaisesta, sillä vuoden 2024 lopussa avoimia työpaikkoja oli ainoastaan 2 020 kappaletta (3 699 vuoden 2023 lopussa).

Sastamala			Avoimet
31.12.	Työvoima	Työttömät	työpaikat
2013	11 249	1 201	95
2014	11 170	1 453	89
2015	11 267	1 492	57
2016	11 127	1 302	94
2017	10 921	894	116
2018	10 643	772	130
2019	10 357	842	96
2020	10 239	1 142	99
2021	10 121	730	327
2022	10 124	715	165
2023	10 024	904	135
2024	10 039	1 120	42

Taulukko: Työvoiman, työttömien sekä avointen työpaikkojen kehitys vuosina 2013-2024 Sastamalassa.

Väestökehitys

Sastamalan kaupungin asukasluku oli vuoden 2024 alussa 23 515 ja vuoden 2024 lopussa 23 457 eli asukasluku väheni ennakkollisten väestötietojen mukaan 58 asukkaalla (-0,2 %). Vuosina 2015–2024 Sastamalan asukasluku on vähentynyt keskimäärin 196 asukkaalla vuodessa (n. -0,8 % vuodessa).

Väestö	2010	2015	2020	2023	2024	Muutos 23-24	Ennuste, Tilastokeskus 2030	Ennuste MDI, 2040
Sastamalan alue								
Ikäluokat yhteensä	25 764	25 220	24 052	23 515	23 457	-58	22 155	21 273
- 14 vuotiaat	4 175	3 916	3 436	3 079	3 027	-52	2 389	2 190
15 - 64 vuotiaat	15 855	14 753	13 354	12 981	12 897	-84	11 881	11 291
65- vuotiaat	5 734	6 551	7 262	7 455	7 533	78	7 885	7 792
siitä 85- vuotiaat	789	968	1 058	1 098	1 142	44	1 238	1 876
Huoltosuhde	62 %	71 %	80 %	81 %	82 %		86 %	88 %
Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 24.10.2024 ja MDI:n ennuste vuodelta 2019								

1.3 Sastamalan strategia ja keskeiset teemat 2024

1.3.1 SASTAMALAN STRATEGIA

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Sastamalan kaupungin strategian marraskuussa 2021. Väliarviointi on tehty syksyllä 2023. Strategia on tiivistetty strategiatalon muotoon.

Sastamalan kaupungin visio 2030 ”Omannäköisen elämän Sastamala”

Tyytyväinen Sastamalan asukas saa laadukkaat palvelunsa omasta kaupungistaan, viettää aktiivista vapaa-aikaa ja elää omannäköistään elämää itselleen parhaiten sopivassa ympäristössä.

Moderni muuttovoittoinen, menestyvien yritysten ja osaavan työvoiman Sastamala on kiinteä osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Kehittyneet liikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan liikkumisen. Sastamala on vahvistanut asemaansa tunnettuna matkailu- ja kulttuurikaupunkina.

Me kaikki teemme yhdessä töitä uudistuvan ja ympäristöstään vastuullisen Sastamalan ja sen asukkaiden hyväksi.

Strategiaan liittyvät ohjelmat:

- elinvoimaohjelma 2022–2025, hyväksytty valtuustossa 25.4.2022
- hyvinvointisuunnitelma 2021–2024, hyväksytty valtuustossa 15.11.2021
- kaupunkirakennesuunnitelma, päivitys hyväksytty valtuustossa 16.9.2019
- kaavoitusohjelma, päivitys vuosittain

Strategiset mittarit ja seuranta:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian päivityksen yhteydessä strategiset mittarit, jotka kuvaavat kehityksen suuntaa seuraavilla teemoilla/osa-alueilla:

- Väestödynamikka
- Työllisyysdynamikka
- Yritysdynamikka
- Tulodynamikka
- Muu elinvoimadynamikka

Jokaisella teemalla on useampi muuttuja ja jokaiselle muuttujalle on asetettu strategiakauden tavoitetaso. Tavoitetason toteutumista arvioidaan vähintään kahdesti vuodessa (kesäkuun osavuosisikatsaus ja tilinpäätös) viimeisimmän käytettävissä olevan tiedon perusteella. Hyvinvointimittarit määritellään hyvinvointikertomuksessa.

Strategian hyväksymisen yhteydessä linjattiin, että strategian väliarviointi ja mahdollinen päivitys suoritetaan valtuustokauden puolivälissä vuonna 2023. Väliarviointi on tehty syksyllä 2023.

Alla olevissa taulukoissa lähtötaso ja tavoitetaso on määritelty strategian hyväksymisen yhteydessä. Toteutuma -sarake sisältää tilinpäätösvaiheessa 2024 käytettävissä olevat uusimmat tiedot.

Väestödynamikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUS-TIHEYD	SASTAMALAN LÄHTÖTASO	TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.2024
1. LUONNOLLINEN VÄESTÖNLISÄYS	Syntyneiden ja kuolleiden välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-157 (2020)	Enintään -100	-205 (ennakkotieto)
2. KOKONAISNETTOMUUTTO	Maan sisäisen muutto- liikkeen tulomuuton ja maahanmuuton sekä lähtömuuton ja maasta muuton välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-66 (2020)	Positiivinen	+152 (ennakkotieto)
3. VÄESTÖNLISÄYS	Alueen väestömäärän yhteenlaskettu muutos kaikkien väestönkehityksen osatekijöiden osalta ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-223 (2020)	Enintään -100	-58 (ennakkotieto)

Työllisyysdynamikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUS- TIHEYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.2024
1. TYÖLLISYYSASTE (%)	Työllisten 15-64-vuotiaiden %-osuus suhteessa samanikäiseen väestöön	Tilastokeskus, työvoimatutkimus, vuosittain	71,5 (2019) (72,2)	75,0	74,4 (M10/2024) Koko maa 70,7 (M12/2024)
2. TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ JA TYÖTTÖ- MYYSASTE (%)	Työttömien määrän ja osuuden suhteessa työvoimaan eli työllisiin ja työttömiin	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	6,5 (M8/2021) - (10,7)	Keskimäärin enintään 6,0	11,2 (M12/2024) Koko maa 12,0
3. TYÖTTÖMYYDEN RAKENNE: ALLE 25- VUOTIAIDEN TYÖTTÖ- MIEN MÄÄRÄ	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä ja osuus kaikista alueen työttömistä työnhakijoista	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	9,8 (M8/2021) (11,7)	Keskimäärin enintään 10,0	10,4 (M12/2024) Koko maa 11,7
4. AKTIVOINTIASTE (%)	Aktiivitoimenpiteissä olevien määrä keskimäärin kuukauden aikana työmarkkinatukea saaneista henkilöistä	KELA, Kelasto -tietokanta, kuukausittain	43,2 (M5/2021) (30,0)	50,0	40,0 (M10/2024) (Koko maa 28,2)

Yritysdynamikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUS- TIHEYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.2024
1. ALOITTANEIDEN YRITYSTEN MÄÄRÄ	Aloittaneiden yritysten absoluuttinen määrä ajanjaksolla	Tilastokeskus, aloittaneet ja lopettaneet yritykset, neljännesvuosittain Kaupunki, osavuositain	146 (2020)	Vähintään 120	120 (Q1-Q3 /2024)
2. TOIMIVIEN YRITYSTEN MÄÄRÄ (YRITYSKANTA)	Toimivien yritysten määrä (yrityskanta) ajanjaksolla	Tilastokeskus, toimivien yritysten määrä, neljännesvuosittain	2 235 (2020)	Vähintään 2 300	2 364 (Q3/2024)
3. UUSIEN TEOLLISUUS- JA LIIKETILOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden uusien teollisuus- ja liiketilojen kuutiomäärä	Kaupunki, osavuositain	37 258 (2020)	Vähintään 30 000	8 708

Tulodynamiikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUS- TIHEYYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (PIR- KANMAA/ KOKO MAA KA)	TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.2024
1. TULOVEROPROSENTTI	Kaupungin tuloveropro- sentti	Tilastokeskus, vuosit- tain	21,50 (2021) 21,43 (2021)	Pirkanmaan kuntien arit- meettista kes- kiarvoa alhai- sempi	8,9 (2024) Pirkanmaa 9,0 (2024)
2. TILITETTYJEN KUN- NALLISVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen kunnallisve- rojen määrän kehitys ja muutos edellisen vuo- den vastaavaan	Verohallinto, tilitetyt kunnallisverot, vuosit- tain (osavuosit- tain)	+1,7 % (2020) (+5,1 %)	Kertymä kun- tien keskimää- räinen taso	+1,2 % (2024) Kaikki kunnat -3,3 % (2024)
3. TILITETTYJEN YHTEI- SÖVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen yhteisövero- jen määrä ja muutos edellisen vuoden vastaa- vaan	Verohallinto, tilitetyt yhteisöverot, kuukau- sittain (osavuosit- tain)	+7,2 % (2020) (+3,0 %)	Kertymä kun- tien keskimää- räinen taso	-12,6 % (2024) Kaikki kunnat -14,3 % (2024)
4. VEROTULOJEN MÄÄRÄ	Kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverojen yhteen- laskettu määrä euroina asukasta kohden lasket- tuna	Tilastokeskus, tuloti- lastot, vuosittain	3 445 €/as (2020) (79,6 % keskiar- vosta) (4 326 €/as)	Määrä lisään- tyy suhteessa maan keskiar- voon	2 259 €/asukas Manner-Suomen kuntien ka: 2 503 €/asukas 90 % keskiarvosta
5. VUOSIKATE- PROSENTTI	Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi in- vestointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.	Kaupunki, osavuosit- tain	141 (2020)	Vähintään 100	163
6. LAINAMÄÄRÄ	Kaupungin lainamäärä euroina asukasta kohti Konsernilainat euroina asukasta kohti	Tilastokeskus, vuosit- tain Kaupunki, kuukausit- tain	2 578 (2020) (3 448) 4 642 (2020) (7 457)	Kuntien keski- määräisiä al- haisemmat	Kaupunki: 2 662 €/asukas (koko maa 3 380 €/asukas, ennak- kotieto) Konserni: 3 129 €/asukas (koko maa 6 974 €/asukas v. 2023)

Muu elinvoimadynamiikka

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUS- TIHEYYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.2024
1. VALMISTUNEIDEN ASUNTOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden asuntojen yhteis- määrä ajanjakson aikana ja osuus 10 000 asukasta kohden laskettuna	Tilastokeskus, rakenta- minen, vuosittain Kaupunki, osavuosit- tain	56 (2020) 23,3 (2020) (35 748) (64,6)	40 Vähintään 17,0	12
2. VÄESTÖN KOULUTUS- TASO-MITTAINDEXI (VKTM-INDEKSI)	Alueen yli 20-vuoti- aan väestön koulu- tustasoa kuvaava in- deksi, jossa huomi- oidaan asukkaiden koulutuksen keski- määräinen pituus ja voidaan verrata muihin alueisiin	Tilastokeskus, koulu- tustilastot, vuosittain	308,3 (2019) (379,7)	320	328,8 (2023) (396,2 koko maa 2023)
3. TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE	Alueen ei-työllisten määrä suhteessa työllisiin ajanjakson aikana. Mitä alhai- sempi suhdeluku, sitä kilpailukykyi- sempi alue väestön työmarkkina-ase- man näkökulmasta	Tilastokeskus, väestö- tilastot, vuosittain	161,6 (2019) (132,8)	Enintään 150,0	158 (2023) Koko maa 132 (2023)
4. KELA:N SAIRASTA- VUUSINDEXI	Mittaa alueen sai- rastavuutta yleisem- pien sairausryhmien osalta suhteessa koko maan keskiar- voon	Terveysten ja hyvin- voinnin laitos ja KELA, sairastavuusindeksit, vuosittain	108,0 (2018) vakioitu (100)	Enintään 105,0	Indeksi vaihtunut, ei vertailukelpoi- nen

Strategiaan liittyvät kaikkia toimialoja koskevat kaupunkikonsernin keskeiset teemat on esitetty talousarvion luvussa 3 ja raportoitu tilinpäätöksen luvussa 1.3.2.–1.3.8.

Strategiasta on vuoden 2024 talousarviossa johdettu tarkemmat toimiala- ja vastuualuekohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu jäljempänä luvussa 9.1. kunkin toimialan omilla raportointisivuilla. Tavoitteiden strategiavastaavuudet on esitetty tuloskorttien yhteydessä.

1.3.2 HYVINVOINTIA ASUMISEEN JA ELÄMISEEN

Asuinympäristöt

Maa-aluetta on hankittu Mouhijärven keskustan asemakaava-alueelta tonttitarjonnan tarpeisiin. Häijään keskusta-alueelle valmistui pientalorakentamiseen osoitettu Kairiston asemakaava. Kiikan korttelin 703 asemakaavan muutoksella saatiin tonttimaata pientalorakentamisen tarpeisiin. Keikyän risteysalueelta hankitun maa-alueen ja Karkun teollisuusalueiden asemakaavoitus on käynnistynyt. Kärppälän alueella on edistetty yksityisiä pientaloaluehankkeita. Wähätiisalan asemakaavan muutoksella saatiin 4 uutta tonttia Maisemakylään.

Vapaa-aika ja harrastaminen

Kuntalaisille on tarjottu monipuolisia matalan kynnyksen mahdollisuuksia erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin. Kulttuurilähete on ollut käytössä vahvistamassa perheiden yhteistä tekemistä ja vähentämässä ruutuaita. Kirjastoauton kesäkiertuetta pilotoitiin kesällä 2024 yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kaatumisen ehkäisyn osalta käynnistettiin Sastamalan kaatumisen ehkäisyn palvelupolun valmistelu. Työ jatkuu yhteistyökumppaneita osallistavilla työpajoilla keväällä 2025.

Hyvinvointityön painopisteet

Hyvinvointityöstä linjaava kaupungin johtoryhmä vahvisti hyvinvointityön uudet rakenteet ja työryhmät kokouksissaan 26.2.2024 (§ 20) ja 18.3.2024 (§ 27). Hyvinvointityön aiemmasta ikäkausijattelusta luovuttiin ja hyvinvointityötä suunnitellaan ja seurataan kolmessa työryhmässä, jotka vastaavat voimassa olevan Sastamalan strategian painopisteitä. Jokaisessa hyvinvointityön työryhmässä on huomioitu järjestöjen edustus. Kaikki kolme hyvinvointityön työryhmää aloittivat toimintansa vuonna 2024.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityön suunnittelua ja seurantaa on toteuttanut jo vuosia toiminut perhepalveluverkosto. Pirkanmaan hyvinvointialue noudattaa yhdyspintatyössään lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja palveluiden edistämiseksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen perhekeskus-toimintamallia. Sastamalan perhepalveluverkoston nimi muutettiin ohjausryhmän päätöksellä Sastamalan perhekeskukseksi. Sastamalan perhekeskuksen ohjausryhmä on yksi kolmesta hyvinvointityön työryhmistä. Perhekeskus edistää lasten osallisuutta ja oikeuksien toteutumista.

Omannäköisen elämän Sastamala -hyvinvointityöryhmän työskentely kohdentuu erityisesti aikuisväestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä osana hyvinvointityötä paikallisidentiteetin tunnistamiseen ja vahvistamiseen. Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen -hyvinvointityöryhmä kohdentuu hyvinvointia ja terveyttä edistävän elinympäristön tarkasteluun.

Yhdyspintojen tunnistaminen ja rakentaminen Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa oli merkittävä osa hyvinvointityötä vuonna 2024.

1.3.3 OSAAMISTA TULEVAISUUDEN TEKIJÖILLE

Jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen valmiuksia on kehitetty perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Osana uuden työllisyysalueen valmistelua jatkuvan oppimisen toimintamalleja ja käytännön toteutusta on kehitetty työllisyyspalveluiden, Sastamalan Opiston ja Saskyn yhteistyönä työllisyydenhoidon vastuun siirtyessä Sastamalan kaupungille 1.1.2025 alkaen.

Ajanmukaiset oppimisympäristöt

Fyysisen oppimisympäristöjen investointihankkeiden osalta Mouhijärven yhtenäiskoulun uudisosan rakennustyöt valmistuivat loppuvuodesta 2024. Sylvään taitotalon ja Pehulan monipalvelukeskuksen rakennustyöt aloitettiin kesällä 2024 ja molemmat hankkeet etenivät aikataulun mukaisesti niin, että käyttöönotto on mahdollista syyskaudella 2025.

1.3.4 ELINVOIMAA TYÖSTÄ JA YRITTÄJYYDESTÄ

Saavutettavuus

Kaupungin strategiassa saavutettavuuden parantaminen on keskeisessä roolissa. Tulevaisuuden visiossa tavoitteena on olla jatkossa yhä tiiviimmin osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Tämän johdosta keskeisten liikenneväylien (vt 11, vt 12 ja rautatie) turvallisuuden ja palvelutason parantamiseksi on edelleen tehty laaja-alaista edunvalvontatyötä ja joitakin hankkeita on saatu etenemään. Suunnitelmakaudella selvitetään lähijunaliikenteen käynnistämisen vaihtoehtoja. Alkuvuonna 2024 on erityisesti selvitetty Rauman ja Tampereen välisen henkilöjunaliikenteen käynnistämistä. Joukkoliikennettä on edistetty yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa ja kaupunki on hankkinut täydennykseksi joitakin vakiovuoroja ELY-keskuksen hankkimien vuorojen lisäksi. Tietoliikenneyhteydet ovat luonnollisesti entistäkin tärkeämpiä etä- ja hybridityön vakiintuessa.

Yritysten kasvun tukeminen ja osaavan työvoiman saatavuus

Yritysten kasvua tuettiin yrityksen elinkaaren kattavilla perustamis-, elinvoima- ja sijoittumispalveluilla, joita tuotettiin itse tai verkostokumppaniensa toimesta. Paikallisessa yritysrajoitinnassa toimimisella tuotetaan tietoa ja näkökulmia muun muassa kaavoitukseen, osaamisen tarpeisiin sekä muihin yritystoiminnan edellytysten parantamiseen.

Yritysten toimintaedellytyksiä tuettiin myös järjestämällä markkinavuoropuheluita liittyen tuote- ja palveluhankintoihin. Yritysten ilmastotyötä edistettiin osana laajempaa ilmastoverkostotoimintaa.

Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat

Sastamalan matkailumarkkinointia jatkettiin yhdessä karkikohteiden kanssa. Uudet VisitSastamala-verkkosivut avattiin ennen kesän sesonkia. Toukokuussa otettiin käyttöön kaupunkipyörät, jotka palvelivat niin paikallisia kuin matkailijoita lokakuun loppuun saakka.

1.3.5 OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Asukkaiden osallisuus ja vuorovaikutteisuus

Asukkaiden osallisuutta on vahvistettu Sastamalassa osallistuvan budjetoinnin toimintamallilla myöntämällä rahoitusta hyvinvointia tukevan toiminnan toteuttamiseen. Vuonna 2024 osallistuvan budjetoinnin teemana oli kaupunkiympäristön kehittämiseen liittyvät hyvinvointia tukevat pienhankkeet. Yksittäisen pienhankkeen kustannusarvio sai olla enintään 10 000 euroa. Tarkoitukseen varattiin talousarviossa 50 000 euron määräraha. Valmisteluun sisältyi erillinen ideointivaihe, jossa kuntalaiset saivat esittää ideoita toteutettavaksi. Kaupunginhallitus päätti pienhankkeista 6.5.2024 nimetyn valmisteluryhmän ja johtoryhmän esityksestä. Pienhankkeita toteutettiin yhteensä seitsemän hanketta.

Vuorovaikutteisuutta lisätään asukkaiden osallistamisen lisäämisellä. Pääpaino osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisessä on digitaalisissa palveluissa. Syksyllä 2024 aloitettiin sähköisen osallistumis-

alustan käyttöönottoon liittyvät valmistelut. Vuoden 2024 toimintansa aloittaneissa hyvinvointiryhmissä on mukana myös kuntalaisten edustajat. Sastamalan vuokratalot Oy:n asukastoimikunta aloitti syksyllä 2024, hyvinvointityö on liitetty toimintaan osallisuuden edistämisen näkökulmasta.

Yhteisöneuvonta aloitti toimintansa Sastamalassa syksyllä 2024 tarjoten matalan kynnyksen apua arjen haasteisiin. Toiminnan koordinoinnista vastaa Pirkanmaan hyvinvointialue, mutta Sastamalan kaupunki on mukana toiminnassa.

Osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta lisätään myös asukastilaisuuksilla, joita järjestetään eri puolilla Sastamala. Niiden tarkoituksena on saattaa yhteen viranhaltijat, päättäjät sekä alueen asukkaat keskustelemaan yleisellä tasolla alueen asioista. Asukastilaisuudet eivät korvaa tietyn yhden asian vuoksi järjestettäviä tilaisuuksia.

Viestintä strategian tukena

Viestinnän keskeinen tehtävä on strategian tukeminen ja viestiminen edelleen asukkaille ja muille sidosryhmille. Kaupungin viestintä pitää sisällään niin kasvokkain tapahtuvan kuin digitaalisen ja muilla keinoilla tapahtuvan viestinnän.

Viestintä on kiinteä osa kaikkea aktiivista kanssakäymistä ja siten jokaisen työntekijän ja luottamushenkilön perustehtävä. Viestinnän kokonaisvastuu on johdolla, mutta kaikki yksittäisistä työntekijöistä luottamushenkilöihin vaikuttavat viestinnällään Sastamalan kaupungin tunnettuuteen ja imagoon - siihen millaisena Omannäköisen elämän Sastamala nähdään ja koetaan kaupungin sisällä ja sen ulkopuolella.

Selkeä ja ajantasainen viestintä edesauttaa avointa vuorovaikutusta ja kaupunkilaisten osallisuutta. Olemme tuoneet viestinnän keinoin esiin asukkaiden mahdollisuuksia elää omannäköistä elämää mm. erilaisten asumisvaihtoehtojen, laadukkaiden oppimisympäristöjen, harrastusten ja kulttuuripalveluiden kautta. Viestinnässä on hyödynnetty monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti eri kanavia. Henkilöstön viestintäosaamista on tuettu järjestämällä koulutuksia ja workshopeja mm. verkkosivujen sisällöntuotantoon ja saavutettavuuteen.

Markkinointiviestinnän kärjet johdetaan elinvoimaohjelman painopistealueista.

1.3.6 YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOVASTUU

Sastamalan kaupunki on liittynyt vuonna 2020 Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) -verkostoon. Verkostoon liittymisen myötä Sastamalan kaupunki on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Hinku-kuntana Sastamala pyrkii vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla rakennusten energiatehokkuutta. Lisäksi Sastamalan kaupunki ottaa hiilineutraaliustavoitteet huomioon erityisesti talonrakennushankkeissa, joissa huomio kiinnittyy kolmeen asiaan: rakennusmateriaalien ja rakentamisen hiilineutraalius, rakennuksen käytönaikainen energiankulutus sekä lisäksi rakennuksille pyritään huomioimaan mahdollisimman pitkä elinkaari. Sastamala kannustaa myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin, sekä ottaa ilmastönäkökulman huomioon myös maankäytössä sekä muissa hankinnoissaan.

Öljylämmityskohteiden lämmitysmuotoja saneerataan suunnitelmallisesti, lisäksi aurinkosähkövoimaloita rakennetaan määrärahojen puitteissa. Ilmastotiekartta on laadittu, mutta sen käsittely on jätetty kaupunginhallituksessa pöydälle.

1.3.7 MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleiset kehitystrendit

Helmikuun 2022 lopulla käynnistynyt Venäjän edelleen jatkuva hyökkäyssota Ukrainaan heijastuu vaikutuksiin monin eri tavoin myös kuntien toimintaympäristössä. Kaupungin alueelle on sodan aikana muuttanut sotaa paenneita ukrainalaisia. Ukrainalaisia on ollut sijoitettuna Karkun vastaanottokeskukseen, jonka kautta on pyritty koordinoimaan maahan tulleita alueella ja heidän palvelujaan. Ukrainalaisia on sijoitettu vastaanottokeskuksesta edelleen kaupungin vuokrataloyhtiön vapaina olleisiin asuntoihin. Pihlajalinnan toiminta Karkussa päättyi huhtikuussa ja toiminnot siirtyivät Kotokunnalle, mutta loppuvuoden aikana myös Kotokunnan toiminta päättyi Karkussa. Kaupungin toimesta on järjestetty mm. kieliopetusta, varhaiskasvatusta ja valmistavaa opetusta. Osa ukrainalaisista on hakenut kotikuntaoikeutta vuoden täällä oleskeltuaan. Kotikuntaoikeus tuo samalla oikeuden kunnan palveluihin.

Ukrainassa käytävä sota vaikuttaa laajasti myös kuntien energiahuoltoon ja varautumiseen. Varautumista on tehostettu mm. vesihuollon osalta, sillä eri puolilla maata on ilmennyt vesihuoltoon liittyviä vahingontekoja tai niiden yrittäjiä.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelu

Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen valmistelu projektoitiin siten, että kaikki työllisyysalueen kunnat olivat mukana valmistelussa. Valmistelua tehtiin teemoittain useassa valmisteluryhmässä ja kuntajohtajista sekä työllisyysvastaavista koostuva ohjausryhmä ohjasi valmistelua viranhaltijatasolla. Päättäjien kokous kokoonnutui muutaman kerran ennen kuin alueen kuntien edustajista koostuva työllisyyslautakunta aloitti elokuussa toimintansa. Sastamalan kaupungin osalta uudistuksen valmistelussa on keskeistä ollut myös oman kaupungin sisäinen valmistelu, jossa kaupungilla on vahva rooli työllisyydenhoidon ekosysteemin (työllisyys-, elinkeino- ja koulutuspalvelut) johtamisessa ja verkostoitumisessa työelämätoimijoiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kaupungin hallintosääntöä tarkistettiin työllisyyspalvelujen osalta huhtikuussa ja työllisyysalueen kuntien edustajista koostuva työllisyyslautakunta asetettiin kesäkuussa. Työllisyyslautakunta teki vuoden 2024 aikana ns. valmistelupäätöksiä, jotta työllisyysalueen varsinainen toiminta saattoi käynnistyä vuoden 2025 alusta lukien. Loppuvuonna tehtiin vielä joitakin täsmennyksiä hallintosääntöön työllisyyspalvelujen osalta.

1.3.8 TASAPAINOINEN TALOUS

Tasapainoinen talous luo perustan kuntalaisille tuotettavien palvelujen ja lakisääteisten tehtävien toteuttamiselle. Tasapainoinen talous mahdollistaa myös alueen elinvoimaa lisäävien toimenpiteiden ja investointien toteuttamisen. Myös kuntalaki (410/2015) asettaa kuntataloudelle tasapainovaatimuksen.

Muina tasapainoisen talouden tavoitteina ovat olleet tuloveroprosentin kilpailukykyisyys sekä verotulojen määrän kehitys ja kertymä kuntien keskimääräiseen tasoon verrattuna sekä vuosikatteen riittävyys poistoihin. Lisäksi tavoitteena on ollut, että kunta- ja konsernitason lainamäärä/asukas ovat edelleen pienempiä kuin kunnissa keskimäärin.

Sastamalan kaupungin vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli noin 1,2 milj. euroa ylijäämäinen, mutta taloussuunnitelmavuodet 2025–2026 olivat yhteensä noin -4,9 milj. euroa alijäämäisiä (-1,3 milj. euroa v. 2025 ja -3,6 milj. euroa v. 2026). Vuodelle 2024 tehtiin talousarviomuutoksia, joilla toimintatuottoja nostettiin noin 0,3 milj. eurolla ja toimintakuluja lisättiin niin ikään noin 0,7 milj. eurolla. Lisäksi verotuloja nostettiin noin 1,8 milj. eurolla, valtionosuuksia noin 0,1 milj. eurolla sekä rahoitustuottoja ja -kuluja laskettiin noin 0,3 milj. eurolla. Talousarvion muutosten vaikutus vuoden 2024 vuosikatteeseen yhteensä noin 1,7 milj. euroa positiivinen. Lisäksi poistojen ja arvonalentumisten määrää korotettiin noin 0,6 milj. eurolla. Muutetun talousarvion 2024 mukainen tilikauden tulos oli 2,2 milj. euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen ylijäämä 2,4 milj. euroa.

Vuoden 2024 tilinpäätös toteutui muutettua talousarviota parempana. Tilikauden tulos on 4,3 milj. euroa ja ylijäämä 4,7 milj. euroa. Toimintakate toteutui 1,5 milj. euroa ja verotulot 1,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Myös rahoitustuotot ja -kulut (netto) alittivat muutetun talousarvion 0,5 milj. euroa eli toteutuivat talousarviota parempina.

Vuonna 2024 uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 19,9 milj. euroa ja nykyisiä lainoja lyhennettiin 9,8 milj. euroa. Lainakanta siis kasvoi kokonaisuudessaan 10,1 milj. euroa. Velkamäärä asukasta kohti on 2 662 euroa vuoden 2024 lopussa. Ennakkotiedon mukaan kuntien keskimääräinen velkamäärä oli 3 380 euroa/asukas. Tuloveroprosentti on hieman koko Pirkanmaan aritmeettista keskiarvoa alhaisempi. Myös kiinteistöveroprosentit ovat keskimääräistä matalammat. Tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan verotulojen määrä kasvoi suhteessa valtakunnan keskiarvoon.

Vuoden 2024 nettoinvestoinnit (kaupunki ja Vesi -liikelaitos) ovat yhteensä 21,5 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion n. 1,2 milj. eurolla. Investointimenot olivat yhteensä 21,9 milj. euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot 0,4 milj. euroa. Sitovuustasoittain investoinnit alittuivat konsernihallinnon, sivistystoimen sekä tilakeskuksen osalta. Sitovuustaso ylittyi yhdyskuntatekniikan ja Vesi -liikelaitoksen osalta.

Sastamalan kaupungilla oli käynnissä erillinen sopeutusohjelma vuosille 2020–2023. Sopeutusohjelman toteutumisesta on laadittu erillinen tarkempi loppuraportti. Sopeutusohjelman toteutumisesta on raportoitu myös vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Vuoden 2023 jälkeen kaupungilla ei ole ollut käynnissä erillistä talouden sopeutus-/tasapainotusohjelmaa.

Kaupungin investointiohjelma talousarvio- ja suunnitelmavuosina 2025–2027 on varsin korkea. Kaupungin (sis. Vesi -liikelaitos) nettoinvestoinnit kyseisellä ajanjaksolla ovat talousarvion 2025 mukaan yhteensä noin 50 milj. euroa. Taloussuunnitelma 2025–2027 on myös tuloslaskelman osalta yhteensä noin 3,3 milj. euroa alijäämäinen. Talouden haasteista huolimatta kaupungilla on taseessaan ylijäämää noin 42,7 milj. euroa (1 820 euroa/asukas), mikä tuo puskuria tuleviin vuosiin.

1.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Toiminnalliset muutokset

- Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin TE-uudistukseen yhteistyössä muiden Läntisen Pirkanmaan kuntien kanssa. Ikaalisten, Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueeseen kuuluvat Sastamalan kaupungin lisäksi Parkanon ja Ikaalisten kaupungit sekä Hämeenkyrön, Kihniön ja Punkalaitumen kunnat. Kunnat ovat hyväksyneet ja allekirjoittaneet yhteistoimintasopimuksen, jolla sopimuskunnat sitoutuvat toteuttamaan yhdessä Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueena julkisia työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen järjestämislain (laki työvoimapalvelujen järjestämisestä) mukaisesti. Sastamalan kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana ja sen työllisyyslautakunta lain edellyttämänä työvoimaviranomaisena.
- Kaupunginvaltuusto hyväksyi (11.11.2024 § 48) uima- ja liikuntahallin hankesuunnitelman sekä teki periaatepäätöksen uima- ja liikuntahallihankkeen toteuttamista varten kaupungin sataprosenttisesti omistaman kiinteistöosakeyhtiön perustamisesta sekä sen pääomittamisesta. Taloussuunnitelmassa 2025–2027 on varattu yhteensä 24,2 miljoonaa euroa hankkeen toteutukseen.
- Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin Kankaanpään kaupungin hallinnoiman lomituspalveluiden toimialueen liittymiseen Sastamalan kaupungin hallinnoimaan toimialueeseen. Toimeksiantosopimus on allekirjoitettu Melan kanssa kaupunginhallituksessa (§ 257) 18.12.2023. Sastamalan kaupunginhallitus hyväksyi 06.05.2024 (§ 82) sopimukset, joiden perusteella Kankaanpään maatalouslomituksen paikallisyksikkö yhdistyy Sastamalan maatalouslomituksen paikallisyksikköön 1.1.2025 lukien. Sastamalan lomituspalveluiden paikallisyksikön alueeseen liittyivät 1.1.2025 alkaen uusina Jämijärven, Karvian, Kihniön, Merikarvian, Pomarkun ja Siikaisten kunnat, sekä Kankaanpään, Parkanon, Porin ja Ulvilan kaupungit.
- Vuoden 2024 aikana järjestettiin presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit.

Tulojen ja menojen olennaiset muutokset vuonna 2024

- Ulkoiset toimintatuotot pysyivät vuoden 2023 tasolla ollen yhteensä n. 29,7 milj. euroa. Toimintatuotot kuitenkin ylittivät muutetun talousarvion n. 2,4 milj. eurolla.

- Ulkoiset toimintakulut kasvoivat 0,6 %:lla (n. 0,5 milj. euroa) vuodesta 2023 ollen 83,3 milj. euroa. toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion n. 0,9 milj. eurolla
- Henkilöstökulut kasvoivat 0,4 %:lla (n. 0,2 milj. eurolla), palvelujen ostot noin 1,1 %:lla (n. 0,3 milj. euroa) ja muut toimintakulut 8,2 %:lla (n. 0,2 milj. euroa). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä avustusten osalta vuoden 2024 toteuma jäi hieman vuotta 2023 pienemmäksi.
- Verotulot kasvoivat 0,1 %:a vuodesta 2023 huolimatta vuoden 2023 verotuksen ns. verohännistä (sote-uudistuksen takia kunnat saivat vielä alkuvuodesta 2023 verotilityksiä aiemmilla, suuremmilla vero-%:lla. Verotuotot ylittivät muutetun talousarvion 2024 noin 1,6 milj. eurolla.
- Valtionosuudet puolestaan vähenivät 11,5 %:lla (n. 2,1 milj. euroa) edellisvuodesta (n. 0,2 milj. euroa yli MTA2024). Valtionosuuksien merkittävän vähenemisen taustalla on muun muassa sote-siirtolaskelmien valmistuminen vuoden 2023 loppupuolella, mikä johti kuntien valtionosuuksien pysyvään 500 miljoonan euron lisävähennykseen (Sastamalan osalta vähennys 2,15 milj. euroa). Sote-vähennyksen vaikutusta kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä (Sastamalan osuus 0,82 milj. euroa), joka kuitenkin peritään kunnilta valtionosuusvähennyksenä vuosina 2025–27. Peruspalvelujen valtionosuus väheni noin 0,8 milj. eurolla edellisvuodesta.
- Rahoitustuotot ja -kulut pysyivät edellisvuoden tasolla (n. -0,5 milj. euroa). Muutettuun talousarvioon 2024 nähden alitusta kertyi kuitenkin yli 0,5 milj. euroa.
- Poistoja ja arvonalentumisia kertyi noin 11,3 milj. euroa. Poistoja ja arvonalentumisia kertyi noin 2,6 milj. euroa vuotta 2023 enemmän käytöstä poistuvien, myytävien tai purettavien kiinteistöjen lisäpoistojen ja arvonalennusten vuoksi.

Talousarviomuutokset ja poikkeamat

Kateluvut M€	TA2024	TA-muutokset	MTA2024	TP2024	Poikkeama	
					ATA	MTA
Ulkoiset erät						
Toimintakate	-54,2	-0,4	- 54,7	-53,2	1,0	1,5
Vuosikate	10,1	1,7	11,8	15,6	5,5	3,8
Tulos	1,0	1,1	2,1	4,3	3,2	2,1
Yli/alijäämä	1,2	1,1	2,4	4,7	3,4	2,3
Investoinnit, netto	-19,1	-3,6	-22,7	-21,5	-2,4	1,2

Talousarviovuoden 2024 aikana tehdyt määrärahamuutokset

Valtuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvioon seuraavat käyttötalousosan määrärahamuutokset (nettolisäys 425 000 euroa):

- Ympäristöterveydenhuollon vastuualue, nettomäärärahan lisäys 25 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Varhaiskasvatuksen vastuualue, nettomäärärahan lisäys 350 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Elämänlaadun vastuualue, nettomäärärahan lisäys 50 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Yhdyskuntatekniikan puunmyyntitulojen toimintatuottojen lisäys 230 000 euroa ja toimintakulujen lisäys 230 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)

Valtuustotason investointimäärärahoihin tehtiin seuraavat muutokset (nettolisäys 3 620 000 euroa):

- Tilakeskuksen investoinnit, määrärahan lisäys 1 500 000 euroa Pehulan monipalvelukeskuksen rakentamiseen ja 2 000 000 euroa Sylvään taitotalon rakentamiseen (KV 30.09.2024 § 38)
- Vesi liikelaitoksen investoinnit, määrärahan lisäys 120 000 euroa Puiskolantien vesihuollon rakentamiseen (KV 30.09.2024 § 38)
- Tilakeskuksen investoinnit, määrärahan vähennys 166 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Sivistystoimen investoinnit, määrärahan lisäys 16 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Yhdyskuntatekniikan investoinnit, määrärahan lisäys 75 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)

- Sastamalan Vesi liikelaitoksen investoinnit, määrärahan lisäys 75 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)

Tuloslaskelmaosaan valtuusto teki seuraavat muutokset (nettolisäys 1 565 500 euroa positiivinen):

- Tilakeskuksen lisäpoistoihin 600 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Verotulojen lisäystä 1 750 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Valtionosuuksiin lisäystä 100 000 euroa (KV 09.12.2024 § 58)
- Rahoitustuottoihin ja -kuluihin vähennystä 315 500 euroa (KV 09.12.2024 § 58)

Rahoitusosaan tehdyt muutokset (nettolisäys 2 060 000 euroa):

- Rahoituslaskelman talousarviolainojen lisäystä ja tilakeskuksen taseyksikön investointeihin sitoutuneen lainapääoman muutoksen tulostavoitetta korotetaan 2 060 000 eurolla (KV 30.09.2024 § 38)

Talousarviopoikkeamat

Emokaupungin toimintakate toteutui noin 2,0 milj. euroa budjetoitua parempana. Määrärahoja säästyi seitsemällä vastuualueella ja määrärahat ylittyivät viidellä vastuualueella. Sastamalan Vesi liikelaitoksen tulos oli 386 073 euroa talousarviossa määriteltä heikompi. Muiden vastuualueiden ylitykset olivat olennaisuudeltaan vähäisiä. Edellä mainittujen vastuualueiden talousarvioylitysten lisäksi erikseen sitovaksi määrätyn maanmyyntivoittojen toteuma jäi talousarviosta 227 486 euroa.

Talousarviopoikkeamat (muutettu talousarvio, nettomääräraha/-tuloarvio) talousarvion käyttötalousosan sitovuustasolla:

- Konsernipalvelut, nettosäästö 802 890,92 euroa (toteuma 81,7 %)
- Maankäyttö, nettoylitys 7 967,04 euroa (toteuma 100,7 %)
- Ympäristöterveydenhuolto, nettosäästö 27 003,54 euroa (toteuma 96,7 %)
- Kaupungin yhteiset erät, nettoylitys 15 120,31 euroa (toteuma 112,4 %), sisältäen erikseen vastuualueella sitovaksi määritellyt maanmyyntivoitot, joiden nettoylitys/tuloarvion alitus 227 485,94 euroa (toteuma 24,2 %)
- Varhaiskasvatus, nettosäästö 145 080,79 euroa (toteuma 99 %)
- Perusopetus, nettosäästö 183 350,68 (toteuma 99,3 %)
- Lukiokoulutus, nettoylitys 16 666,49 euroa (toteuma 100,6 %)
- Elämänlaatu, nettoylitys 64 363,66 euroa (toteuma 100,9 %)
- Tilakeskus, nettosäästö 582 747,49 euroa (toteuma 113,9 %, toimintakate talousarviossa positiivinen)
- Yhdyskuntatekniikka, nettosäästö 210 094,51 euroa (toteuma 93,8 %)
- Yhdyskuntatekniikan vastuualueella käsiteltävät puun myyntitulot, nettosäästö 131 526,82 euroa (toteuma 126,8 %)
- Maaseutupalvelut, nettosäästö 180 197,44 euroa (toteuma 29,8 %)
- Sastamalan vesi liikelaitos, nettoylitys 386 073,15 euroa (tilikauden tulos sitova taso)

Talousarviopoikkeamat (muutettu talousarvio, nettoinvestoinnit) talousarvion investointiosan sitovuustasolla:

- Nettoinvestoinnit alittivat kokonaisuutena 997 000 eurolla muutetun talousarvion
- Konsernihallinnon investoinnit toteutuivat 133 000 euroa talousarviota parempina (toteuma 133 000 euroa, MTA2024 0 euroa).
- Talousarvion investoinnit alittuivat niin ikään sivistystoimella 170 000 eurolla (toteuma -526 000 euroa, MTA -696 000 euroa) sekä tilakeskuksella 1 031 000 eurolla (toteuma -15 903 000 euroa, MTA -16 934 000).
- Yhdyskuntatekniikan investoinnit ylittivät talousarvion 56 000 eurolla (toteuma -2 961 000 euroa, MTA -2 905 000). Myös Sastamalan Vesi liikelaitoksen investoinnit ylittivät talousarvion 282 000 eurolla (toteuma -2 477 000 euroa, MTA -2 195 000).

1.5 Kaupungin ja konsernin henkilöstö

Sastamalan kaupungin ja Vesi liikelaitoksen palvelussuhteessa oli vuoden viimeisenä päivänä 882 henkilöä. Henkilöstöstä vakituisia oli 694 (79 %) ja määräaikaisia 188 (21 %). Henkilöstöstä naisia oli 77 % ja miehiä 23 %.

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2024 tilanteessa:

Palvelussuhde 31.12.	Miehet	Naiset	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023	Muutos% ed. vuodesta
Vakinaiset	170	524	694	699	-0,7
Määräaikaiset	31	157	188	223	-15,7
- joista työllistettyjä	1		1	5	-80,0
- joista oppisopimussuhteisia	1	3	4	1	300,0
Yhteensä	201	681	882	922	-4,3

Henkilöstön määrä toimialoittain 2023–2024:

	31.12.2023			31.12.2024		
	vakinaiset	määräaikaiset	yhteensä	vakinaiset	määräaikaiset	yhteensä
Konsernihallinto	60	9	69	61	9	70
Sivistystoimi	456	170	626	462	160	622
Tekninen toimi	170	42	212	159	18	177
- sis. Lomatoiminta	122	35	157	112	13	125
Sastamalan Vesi	13	2	15	12	1	13
KAIKKI YHTEENSÄ	699	223	922	694	188	882

Määrällisesti suurin henkilöstömäärän muutos on tapahtunut maatalouslomituspalveluiden toiminnassa (-32 henk.), koska lomituspalveluiden käyttö on vähentynyt maatalouden rakennekehityksen takia. Määräaikaisen henkilöstön määrä vaihtelee tarpeen mukaan sekä kausiluontoisesti.

Sastamalan kaupunki laatii erillisen henkilöstökertomuksen.

Tytäryhtiöiden henkilöstö

Kaupungin tytäryhtiöiden palveluksessa oli vuoden lopussa 182 henkilöä. Henkilöstöstä vakituisia oli 170 (93 %) ja määräaikaisia 12 (7 %).

	31.12.2024			31.12.2023		
	vakinaiset	määräaikaiset	yhteensä	vakinaiset	määräaikaiset	yhteensä
Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut	164	12	176	154	15	169
Sastamalan Lämpö	1	0	1	2		2
Vuokrataloyhtiö	5	0	5	4		4
yhteensä	170	12	182	160	15	175

- Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalveluilla talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti lisättiin omien vakinaisten sisäisten sijaisten määrää, minkä avulla pystyttiin vähentämään vuokrahenkilöstön käyttöä. Lisäksi ruokapalveluiden laajentuminen Punkalaitumen kouluille ja varhaiskasvatukseen lisäsi vakinaisen henkilöstön määrää.

- Sastamalan Lämmöllä toisen henkilön palkkausasiasiaa käsitellään vuoden 2025 puolella.

- Vuokrataloyhtiön henkilöstömäärä nousi vuoden 2024 alussa viiteen henkilöön, kun uusi toimitusjohtaja aloitti yhtiössä.

1.6 Ympäristöasiat ja muut ei-taloudelliset asiat

Ympäristöasiat

Vesihuolto:

Huittisten Puhdistamo Oy puhdistaa Sastamalasta, Huittisista ja Punkalaitumelta johdetut jätevedet ympäristölupaehtojen mukaisesti. Jätevedet on johdettu Huittisten Puhdistamolle koko Sastamalan alueelta vuodesta 2018 alkaen. Sastamalan vanhojen jätevedenpuhdistamojen selkeytysaltaat on muutettu varoaltaiksi, jotka mahdollistavat lyhyet keskeytykset jäteveden pumppaamisessa Huittisiin ja toimivat puskurialtaina tulvatilanteissa. Vuosi 2024 oli erittäin sateinen ja sen vuoksi Huittisten Puhdistamolle toimitettiin jätevettä huomattavasti arvioitua enemmän.

Vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma on osa kaupungin valmiussuunnitelmaa.

Muut ympäristötekijät:

Maanrakennustöiden yhteydessä mahdollisesti löytyvän saastuneen maaperän (öljyvahinko, vanhat kaatopaikat) selvittäminen vaatii yhteistoimintaa ympäristöviranomaisten kanssa. Maaperän kunnostamista suoritetaan tarvittaessa Pirkanmaan ELY-keskuksen ohjeiden mukaisesti.

Rakennusten peruskorjaus- ja purkukohteista teetetään asbesti- ja kuntokartoituksia. Työmaiden ympäristövaikutuksia minimoidaan suorittamalla purkutyöt lajittelevana purkuna ja kierrättämällä materiaaleja. Lähtökohtaisesti purkukohteissa pyritään saavuttamaan korkea kierrätysaste.

Lähtökohtaisesti vanhat huonokuntoiset kaupungin käytöstä poistuneet rakennukset pyritään purkamaan, jolloin kaupunkiin ei pääse kertymään kestämatöntä purkuvelkaa vanhojen kiinteistöjen osalta. Vuonna 2024 purettiin entisen meijerin puinen varastorakennus.

Sastamala on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) 11/2009, ja nykyinen sopimuskausi on vuosille 2017–2025. KETS on vapaaehtoinen järjestelmä, joka tarjoaa viitekehyksen kunnan tehokkaan ja vaikuttavan energiatehokkuustyön toteuttamiseen. Energiansäästö- ja energiatehokkuustoimenpiteet voivat olla teknisiä tai liittyä toimintatapoihin, käyttäytymiseen ja energiaa kuluttavien laitteiden käyttöön.

Vuonna 2020 Sastamala liittyi Hinku-kuntien verkostoon. Päätoksellään kaupunki on sitoutunut tavoitteeseen vähentää 80 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistään vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Sastamalan kasvihuonekaasupäästöjen määrään vaikuttaa erityisesti maatalous, verrattuna esimerkiksi kaupunkeihin, joissa ei ole runsaasti maataloutta. Tämän vuoksi kuntien ilmastopäästöt eivät ole suoraan verrannollisia. Kaupungilla on tunnistettu mahdollisia päästötavoitteita toimialoittain.

Lähtökohtaisesti talonrakennushankkeissa hiilineutraaliustavoitteet huomioidaan rakennusmateriaaleissa, rakentamisessa, rakennuksen käytönaikaisessa energiankulutuksessa sekä rakennusten elinkaareissa. Ilmastönäkökulma otetaan huomioon myös maankäytössä sekä muissa hankinnoissa. Myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita kannustetaan ilmastotekoihin.

Vuonna 2024 Palvialan virastotalolle ja Vinkin vapaa-aikakeskukseen asennettiin aurinkosähkövoimalat. Katuvalaistusta saneerataan energiatehokkaampaan LED-tekniikkaan.

Merkittävimmät ympäristövahingot vuonna 2024:

2024 ei ole ollut merkittäviä ympäristövahinkoja. Joidenkin katutyömaiden yhteydessä on löytynyt vanhoja piilaantumiskohteita.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot myös siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan tarvittavassa laajuudessa.

Kuntalain 84 pykälässä määritelty luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoituksen kuntalain edellyttämällä tavalla. Ilmoitusten perusteella koottu sidonnaisuusrekisteri on julkaistu kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt elokuussa 2017 Kuntaliiton valmisteleman ohjeen vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista noudatettavaksi Sastamalan kaupungin organisaatiossa.

1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Vuoden 2023 alussa toteutuneen sote-uudistuksen vaikutukset kuntasektorin toimintaan ja talouteen ovat historiallisesti merkittävät. Sastamalan tulopohjaan sote-uudistus on vaikuttanut merkittävästi. Valmistella on myös kiinteistöveron arvostuspohjan muutokset sekä valtionosuusuudistus. Näillä näkymin kuntien valtionosuusuudistus astuisi voimaan vuoden 2027 alusta alkaen. Uudistuksen taloudelliset vaikutukset Sastamalan kaupungille ovat vielä epäselvät. Yleisesti verotulojen suhteellinen painoarvo tulorahoituksesta (verotulot, valtionosuudet ja toimintatuotot) on kasvanut selvästi sote-uudistuksen jälkeen.

TE-palvelut ovat siirtyneet kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta alkaen. Sastamala toimii niin sanottuna isäntäkuntana Läntisen Pirkanmaan kuuden kunnan yhteiselle työllisyysalueelle. TE-uudistusta on valmisteltu paremmassa työllisyystilanteessa ja työllisyystilanteen heikkeneminen luo lisähaasteita toiminnalle ja rahoitukselle. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että valtio ei korvaa täysimääräisesti kunnille te-uudistuksesta aiheutuvia kuluja. Kunnat osallistuvat jatkossa myös entistä enemmän työttömyysetuuksien rahoittamiseen, minkä vuoksi yleinen työllisyys- ja suhdannetilanne vaikuttaa jatkossa entistä enemmän kuntien talouteen.

Valtionosuudet kasvavat kokonaisuudessaan vuonna 2025 noin 620 000 eurolla (+3,8 %) edellisvuoteen verrattuna, mutta huomioitaessa te-palveluiden järjestämisvastuun siirtymisen ja työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajenemisen myötä saatu valtionosuuslisäys (n. 3 075 000 euroa) valtionosuudet tosiallisesti laskevat noin 2 455 000 euroa vuodesta 2024. Vuoden 2025 valtionosuutta laskevat esimerkiksi sote-uudistukseen liittyvä pysyvä läsiirtotarve (2 150 000 euroa) sekä jälkikäteisperintä vuosilta 2023 (705 000 euroa) ja 2024 (270 000 euroa). Lisäksi valtionosuuksien indeksikorotuksiin on tehty 1 %-yksikön vähennys.

Sastamalan kaupungin investointitaso on suunnitelmakaudella 2025–2027 historiallisen korkea, yhteensä lähes 50 milj. euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuvat Pehulan monipalvelukeskukseen, Sylvään taitotaloon sekä uima- ja liikuntahalliin (24,2 milj. euroa). Investointien myötä kaupungin lainamäärä kasvaa ja korkomenot nousevat hieman uusien lainojen nostamisen myötä, vaikkakin korkotasoa on jo kääntynyt laskuun viime vuosien korkeimmista tasoista.

Kaupungin lainamäärä kasvaa taloussuunnitelman 2025–2027 mukaan vuoden 2023 tilinpäätöksen 52,4 milj. euron tasosta lähes 38 milj. euroa vuoden 2027 loppuun mennessä, jolloin lainamäärän arvioidaan olevan 90,4 milj. euroa.

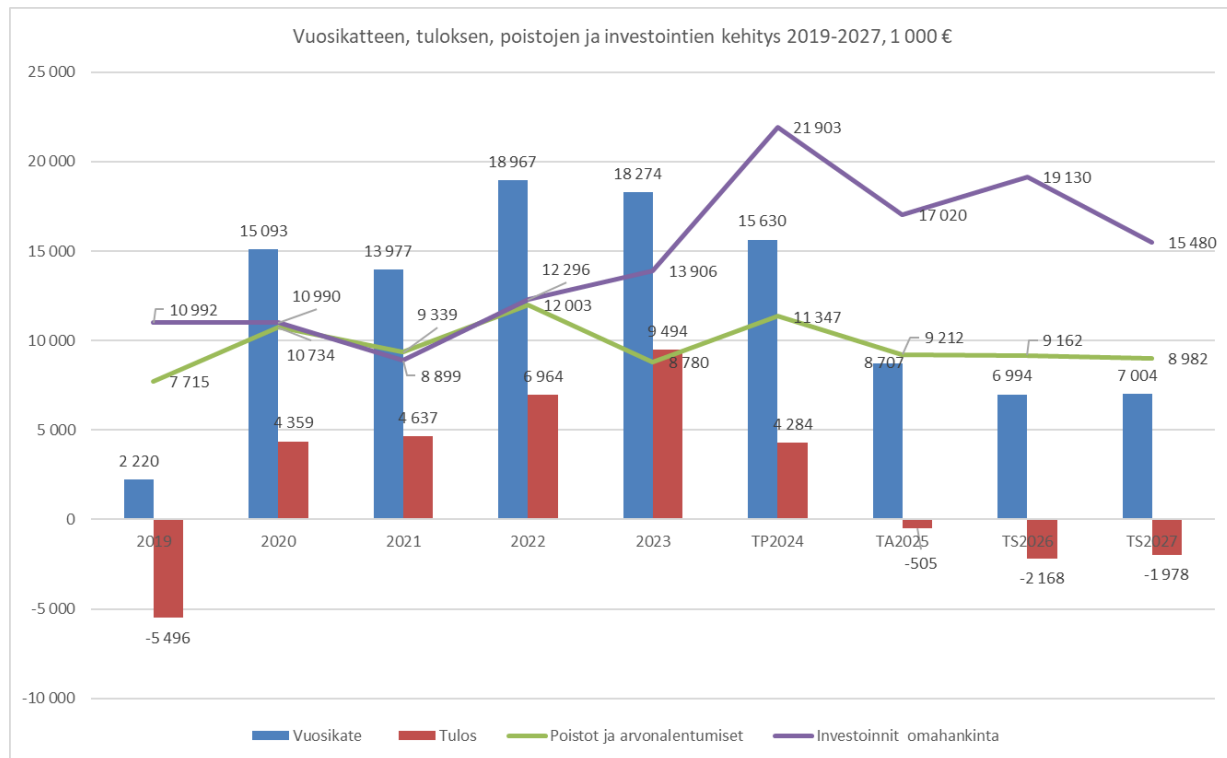
Vuokrattaville sotekiinteistöille asetettu yhtiöittämisvelvollisuus on tehtävä ennen vuotta 2026. Uudistus tulee vaikuttamaan kaupungin taseomaisuuteen. Siirto vaikuttaa myös olennaisesti kaupungin saamiin vuokratuotoihin. Myös Pirkanmaan hyvinvointialueen linjaukset palveluverkon karsimisesta vaikuttavat sekä yhtiöittämistarpeeseen että vuokratuloihin.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vuoden 2024 tilinpäätöstä laadittaessa jatkunut jo kolme vuotta. Maailmantalouden tilanteet voivat muuttua nopeastikin myös muiden maailmalla ilmenevien konfliktien johdosta ja tuoda ennakoimattomia haasteita niin toiminnalle kuin taloudelle.

Talouden muutokset

Kaupungin talouden näkymät heikkenevät selvästi suunnitelmakaudella 2025–2027. Valtionosuusvähennykset heikentävät kaupungin tulopohjaa merkittävästi. Vuosikate ei riitä rahoittamaan kaupungin korkeaa investointitasoa, jonka vuoksi kaupunki velkaantuu suunnitelmakaudella.

Alla olevassa kaaviossa on havainnollistettu kaupungin talouskehitystä vuosikatteen, tuloksen, investointien ja poistojen kautta. Talouden tasapainotilanteessa vuosikate kattaa poistot ja riittää investointien rahoittamiseen. Muussa tapauksessa tulos muodostuu alijäämäiseksi ja kunta rahoittaa investointinsa joko osittain tai kokonaan omaisuuden myynnillä, kassavaroiden tai ottamalla lisää lainaa.

Vuosina 2020–2021 talous vahvistui valtion maksamien koronatukien ansiosta. Verotulot kasvoivat voimakkaasti vuoden 2022 alkupuolella talouden elpyessä koronavaikutuksista. Myös valtionosuudet kasvoivat indeksikorotuksen, uusien tehtävien rahoituksen ja veroperustemuutosten (korotettu matkakuluvähennys) johdosta.

Vuoden 2023 verokertymä oli selvästi sote-uudistuksen jälkeistä normaalitasoa korkeampi vanhojen vuosien verotilitysten häntien vuoksi. Kunnat saivat myös liikaa valtionosuuksia, koska sote-uudistuksessa kaikilta kunnilta leikattiin kunnallisveroa samalla 12,64 %-yksiköllä, eikä kyseinen %-osuus riittänyt sosiaali- ja terveydenhuollon todellisten siirtyneiden kustannusten kattamiseen. Vuodesta 2024 alkaen verokertymä normalisoitui, mutta erityisesti kunnallisverotuotot säilyivät edelleen korkealla tasolla muun muassa eläkkeiden suurten indeksikorotusten vuoksi. Kiinteistöveroa puolestaan nosti vuonna 2024 maapohjan kiinteistöveron eriyttäminen yleisestä kiinteistöverosta. Liikaa maksetut valtionosuudet peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027. Tuloksen ennakoidaan painuvan tappiolliseksi vuonna 2025 noin 0,5 milj. euroa ja vuonna 2026 noin 2,2 milj. euroa. Vuoden 2026 tilikauden tuloksessa on pyritty huomioimaan sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen sekä mahdollisesti tyhjäksi jäävien tilojen taloudelliset vaikutukset kaupungille. Vuonna 2027 mahdollisesti voimaan astuvan rahoitusjärjestelmän ja valtionosuusjärjestelmän uudistukset ja näiden vaikutus kuntatalouteen tai yksittäisiin kuntiin ei ole vielä tiedossa.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat ja raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan riittävydestä ja kehittämistarpeista osana toiminnan ja talouden suunnittelua, seuranta ja raportointia. Riskienhallinnan tilannekatsaus sisältyy taloussuunnitelmaan sekä kesäkuun osavuositarkastukselle ja tilinpäätösraporteille. Merkittävimmät riskit on toimialoilla tiedostettu, niiden hallintakeinot on määritelty ja epäkohtiin puututaan tarvittaessa.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot vuoden 2024 lopulla:

Riski	Riskien hallintakeinot
<u>Strategiset riskit:</u> - Strategiset valinnat ja niiden pohjalta toiminnalle asetetut tavoitteet eivät toteudu. - Väestötavoitteet eivät toteudu.	- Tavoitteiden ja toiminnan säännöllinen seuranta ja arviointi. Raportoinnin yhtenäisyys ja läpinäkyvyys ja eri järjestelmistä saatavien raporttien kehittäminen. - Elinvoimaa vahvistavien toimenpiteiden suunnitelmallinen toteutus ja arviointi.
<u>Toiminnalliset riskit:</u> - Kriittisten tietojärjestelmien virheet ja toimimattomuus sekä palvelunestohyökkäykset. - Henkilöstön saatavuusongelmat. - Kriittisen osaamisen varmistaminen. - Sote-uudistukseen mahdolliset negatiiviset vaikutukset kaupungin toimintaan. - Globaalit levottomuudet.	- Tietojärjestelmien varmistus, ajantasainen tietoturva- ja tietosuojaohjeistus. Digiturvamallin -sovelluksen käyttäminen sovitusti. - Huolellinen ja aktiivinen rekrytointi, työhyvinvointipäätökset, myönteinen työnantajakuva. - Ajantasaiset tehtäväkuvaukset, toimivat sijaisjärjestelyt ja perehdyttäminen. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. - Sastamalan asukkaiden palveluiden laadun ja saatavuuden varmistaminen Pirkanmaan hyvinvointialueella. Toimintasuunnitelmien aktiivinen seuranta ja edunvalvonta. - Ajantasainen varautumissuunnitelma.
<u>Taloudelliset riskit:</u> - Talous on alijäämäinen ja kaupunki velkaantuu hallitsemattomasti. - Taloudellisia riskejä ei tunnisteta, poikkeamiin reagointi on riittämätöntä. - Lainojen korkoriskit sekä takausriskit.	- Toiminnan suunnitelmallisuus. Talouden aktiivinen raportointi, investointien suunnitelmallisuus. - Kustannuskehityksen jatkuva seuranta, ennakointi ja tarvittavat korjausliikkeet. - Vastavakuudet ja lainanottajan taloudellisen tilanteen seuranta.
<u>Vahinkoriskit:</u> - Toimitilariskit, ennakoimattomat sisäilma- ja kosteusongelmat. - Vesihuollon laatu- ja toimintapoikkeamat. - Muut ennakoimattomat vahingot, esim. myrskytuhot ja muut luonnonilmiöt. -	- Kiinteistöjen kuntotutkimukset, ennakoivat korjaustoimenpiteet. - Ajantasainen varautumissuunnitelma.
<u>Tytäryhtiöiden merkittävimmät riskit:</u> - Henkilöstön riittävyys. - Tietoturva- ja tietojärjestelmäriskit. - Palveluiden ja tilojen kysyntämuutokset. - Rahoitus- ja korkoriskit. - Toimintaympäristön muutokset.	

Yleiseen kehitykseen liittyviä riskejä ovat mm. globaaleihin taloudellisiin muutoksiin liittyvät tekijät, joihin kaupunki ei voi suoraan vaikuttaa, mutta joihin voi varautua. Globaalit muutokset vaikuttavat nopeasti myös kaupungin toimintaan ja ennustettavuus on hankalaa. Taseen ylijäämä sekä alhainen lainakanta tuovat liikkumavaraa myös talouden muutos- ja riskitilanteissa.

Valtuuston vuonna 2024 (30.09.2024 § 39) hyväksymissä Sastamalan kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteissa on määritelty korkoriskiä ja lainasalkun tavoiterakennetta koskevat periaatteet, joita noudatetaan uutta lainaa nostettaessa. Ohjeessa on linjattu myös muun muassa toimialasijoittamisen ja kassavarojen sijoittamisen yleisiä periaatteita.

Kaupungin jatkuva maksuvalmius ja riittävän ja joustavan lyhytaikaisen rahoituksen saatavuus varmistetaan kuntatodistusohjelmien kautta. Konsernitilin kautta turvataan myös tytäryhtiöiden maksuvalmiutta.

Konsernin vakuutukset on kilpailutettu viimeksi vuonna 2015. Kaupunki on tehnyt vakuutusmeklariliike Söderberg & Partners Oy (Semita) kanssa sopimuksen vakuutussopimusten jatkuvasta ylläpidosta ja hallinnoinnista.

Vuoden 2024 lopulla ei ollut vireillä oikeudenkäyntejä, joilla olisi merkittävää taloudellista vaikutusta.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHAL- LINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Toimintakertomuksessa on annettava tieto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Sastamalan kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tavoitteena on varmistaa, että päätökset perustuvat riittävään ja luotettavaan tietoon ja toiminnassa noudatetaan lakeja, ohjeita ja päätöksiä. Tavoitteena on myös omaisuuden ja resurssien turvaaminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus ja vastuut on määritelty:

- kuntalaissa
- hallintosäännössä (valtuusto)
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa (valtuusto)
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa (hallitus)
- toimialojen sisäisen valvonnan suunnitelmissa (lautakunnat, johtokunta)
- muissa ohjeissa (hallitus, henkilöstöjaosto, johtoryhmä)
- delegointipäätöksissä (toimielimet, viranhaltijat) ja tehtävänkuville

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Lauta- ja johtokunnilla on vastuu oman tehtäväalueensa sisäisestä valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoinnista. Johtavat viranhaltijat, tilivelvolliset ja esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja raportoinnista oman tehtäväalueensa osalta. Sastamalan kaupungilla ei ole erikseen sisäisen tarkastuksen yksikköä, mutta ulkoisen tarkastus tukee sisäistä tarkastusta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista konsernijohdolle.

Toimialat ja liikelaitos laativat vuosittain suunnitelman ja raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta omassa toiminnassaan. Sisäisen valvonnan suunnitelmat ja raportit saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Myös tytäryhtiöt tekevät riskikartoitusta ja arviointia taloussuunnittelunsa ja raportointinsa yhteydessä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnissa on käytössä yhtenäinen suunnitelma- ja raporttirunko. Kaupunginhallituksen tilinpäätöksen yhteydessä antama selonteko perustuu toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimialatasolla riskikartoitusta ja arviointia tehdään taloussuunnittelun ja raportoinnin yhteydessä. Arviointi tehdään seuranta/vaikutukset -mittaristolla.

Eri toimintayksiköissä tehdään toimitiloja ja työskentelyolosuhteita koskevia kartoituksia, selvityksiä ja tarkastuksia. Toimintayksiköiden turvallisuus- ja pelastautumissuunnitelmat on laadittu. Henkilöstölle on järjestetty myös ensiapukoulutusta. Vahingotapahtumat ja vaaratilanteet kirjataan ja käsitellään vastuualueilla.

Valmiussuunnitelmissa varaudutaan turvaamaan elintärkeiden toimintojen jatkuminen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suunnitelmia päivitetään säännöllisesti.

Sisäinen valvonta osa-alueittain

Päätöksenteko

Hallintosäännössä on määritelty vastuujako luottamushenkilö- ja virkamiesjohtamiselle. Delegointipäätökset saatetaan vuosittain tiedoksi valtuustolle ja kuntalain mukainen otto-oikeusjärjestelmä on varmistettu. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset julkaistaan kaupungin kotisivuilla siltä osin kuin se on tietosuoja säännökset huomioiden mahdollista.

Kaupunginvaltuusto ja –hallitus päättävät kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti Sastamalan kaupungin toimintaa ohjaavista säännöistä, määräyksistä ja ohjeista. Henkilöstöhallintoa koskevat ohjeet hyväksytään henkilöstöjaostossa. Ohjeita tarkistetaan tarvittaessa lainsäädännön sekä organisaatio- ja toiminnan muutosten edellyttämällä tavalla. Täsmentäviä ohjeita käsitellään johtoryhmässä ja päivitetään myös viranhaltijavalmisteluna. Lisäksi toimialoilla on laadittu omaan toimintaan liittyviä ohjeita. Ohjeista tiedotetaan kohderyhmien koulutuksissa ja täsmäinformaationa ja ohjeet ovat luettavissa kaupungin kotisivuilla ja/tai intranetissä.

Oman toimialansa lainsäädännön ja viranomaisohjeiden muutoksia toimialat seuraavat säännöllisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus on päivitetty vuoden 2024 aikana (KH 24.06.2024 § 122). Toiminnassa ei ole vuonna 2024 havaittu lakien ja säännösten sekä hyvän hallintotavan vastaista toimintaa, joista seuraisi merkittävää korvausvastuuta tai oikeusseuraamuksia.

Henkilöstöasiat

Henkilöstön osaamiseen liittyviä riskejä minimoidaan huolellisella rekrytoinnilla sekä henkilöstön koulutuksella ja perehdyttämällä. Perehdyttämisohje on päivitetty alkuvuonna 2023.

Kaupungin organisaatiossa on tapahtunut ja tapahtuu myös lähivuosina eläköitymisten ja toimintojen uudelleen organisoinnin yhteydessä useita henkilöstömuutoksia. Muutoksiin varautuminen, tiedon siirtäminen ja riittävä perehdyttäminen on huomioitu toimialojen sisäisen valvonnan suunnitelmissa, henkilöstösuunnittelussa ja käytännön toiminnassa.

Monetra Pirkanmaa Oy tuottaa palkanlaskennan palvelut sekä keskitetyn henkilöstöhallinnon raportoinnin kaupungille.

Suunnittelu, raportointi ja kirjanpito

Taloussuunnitelmaan sisältyvien sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta toimialat ja vastuualueet raportoivat osavuosisraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä. Vastuualuekohtaiset tilinpäättä-raportit on esitetty vuoden 2024 toimintakertomuksessa.

Toimialat seuraavat ja ennakoivat tavoitteidensa toteutumista säännöllisesti tilivuoden aikana. Vastuuhenkilöillä on mahdollisuus seurata kirjanpidon toteumatietoja ajantasaisesti web-selaimella omalta työasemaltaan, mikä mahdollistaa nopean reagoinnin poikkeamiin. Myös toimielimiä informoidaan säännöllisesti talousarvionsa toteutumisesta.

Tavoitteiden toteutumista seurataan myös konsernihallinnon ja toimialojen seurantapalavereissa, joissa korostuvat kokonaistalouden ja kustannuskehityksen seuranta ja ennakointi.

Kaupungin kirjanpito-, reskontra- ja maksuliikennepalvelut tuotetaan Monetra Pirkanmaa Oy:n toimesta. Taloushallinnon tehtävät ja työnjako kaupungin ja Monetran välillä on määritelty palvelusopimuksessa ja siihen liittyvissä vastuumatriiseissa. Vastuumatriisit on päivitetty vuonna 2024.

Taloushallinnon sisäisen valvonnan menetelmät on määritelty sisäisen valvonnan ohjeessa. Esille tullessiin poikkeamiin on puututtu ja havaittujen ongelmien korjaustoimenpiteitä on seurattu toimialojen, taloushallinnon ja palvelutuottajan kesken.

Omaisuuksien hallinnointi

Omistajaohjauksen periaatteet on päivitetty vuonna 2022 (valtuusto 25.4.2022 § 20, voimaan 1.5.2022).

Hankintamenettelyistä on määrätty hankintalaissa ja kaupungin hankintaohjeessa (voimaan 1.3.2019, kynnysarvot päivitetty 1.1.2024 alkaen). Hankintoja ja omaisuuden luovuttamista koskeva ratkaisovalta on määritelty hallintosäännössä ja siihen liittyvillä delegointipäätöksillä.

10 000 euron pienhankintarajan ylittävä aktivoitu käyttöomaisuus on luetteloitu käyttöomaisuuskirjanpitoon. Muusta omaisuudesta pidetään toimialakohtaisesti irtaimisto-ohjeen mukaisia erillisiä luetteloita.

Tietohallinto, tietoturva ja tietosuoja

Sastamalan kaupungin tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa vuonna 2019. Lisäksi on laadittu tietosuoja- ja tietoturvaohje henkilöstölle. Tietohallintopalvelut kaupungille tuottaa Kuntien Tiera Oy ja tietoverkkopalvelut Lounea Oy.

Muut sisäisen valvonnan kannalta merkittävät osa-alueet

Hankinnat ja sopimukset:

Hankintojen kilpailutuksessa on käytössä Clouidia-hankintajärjestelmä. Toimialat vastaavat sopimusten ja niihin liittyvien vakuuksien seurannan järjestämisestä ja vastuuttamisesta. Sopimukset on luetteloitu ja pääosin tallennettu kaupungin käytössä olevaan Dynasty-asianhallintajärjestelmään.

Hankkeet:

Hankeohje on päivitetty vuonna 2020.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot ja toimenpiteet

Vuodelta 2024 ei ole raportoitu merkittäviä poikkeamia. Toimialat ovat raportoineet yksittäisistä pienehköistä poikkeamista, joita koskevia korjaavia toimenpiteitä on tehty ja joista ei ole aiheutunut merkittävää toiminnallista haittaa tai taloudellisia menetyksiä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteita jatkossa ovat muun muassa:

- Yhteistyön sujuvuuden varmistaminen kaupungin sekä talous- henkilöstö- ja tietohallintopalveluiden ulkoisten tuottajien kesken
- Henkilöstön perehdyttäminen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päivitettyyn ohjeistukseen
- Osaamisen varmistaminen muutostilanteissa riittävillä varahenkilöjärjestelyillä sekä dokumentoinnilla
- Tiedolla johtamisen kehittäminen
- Tietosuoja- ja tietoturva-asioista tiedotuksen ja koulutuksen lisääminen
- Kaupungin tietojärjestelmien hallinnan ja kehittämisen vastuuden selkeyttäminen
- Sisäisen valvonnan varmistus- ja tarkastuskäytäntöjen vakiinnuttaminen osaksi säännöllistä toimintaa
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan dokumentointikäytännöt

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Sisäisen valvonnan riittävyyttä arvioidaan toimialojen ja tytäryhtiöiden sisäisen valvonnan suunnitelmien ja raportoinnin sekä muutoin tehtyjen havaintojen kautta. Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että Sastamalan kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Havaittujen puutteiden johdosta on suoritettu korjaavia toimenpiteitä. Kehittämiskohteet on tunnistettu ja dokumentoitu. Kehittämiskohteet huomioidaan sisäisen valvonnan suunnitelmissa ja niitä täydentävien erillisohjeiden valmistelussa.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN
Ulkoinen

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	29 709	29 759
Valmistus omaan käyttöön	424	463
Toimintakulut	-83 315	-82 801
Toimintakate	-53 183	-52 579
Verotulot	52 998	52 942
Valtionosuudet	16 297	18 413
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	400	32
Muut rahoitustuotot	208	223
Korkokulut	-1 086	-755
Muut rahoituskulut	-3	-2
Vuosikate	15 630	18 274
Poistot ja arvonalentumiset	-11 347	-8 780
Tilikauden tulos	4 283	9 494
Tilinpäätössiirrot	385	-3 702
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 668	5 792

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36 %	36 %
Vuosikate/Poistot, %	138 %	208 %
Vuosikate, €/asukas	666	777
Asukasmäärä	23 464	23 515

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Osoittaa, kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate prosentteina poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluku on yli 100 %, katsotaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletus on pätevä vain, kun poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa (poistonalaisten investointien omahankintameno) pitkällä aikavälillä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot.

Vuosikate euroa/asukas Käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vuoden 2024 tuloksen analysointi ja vertailu vuoden 2023 tilinpäätöstietoihin

Tuloslaskelman sisältö

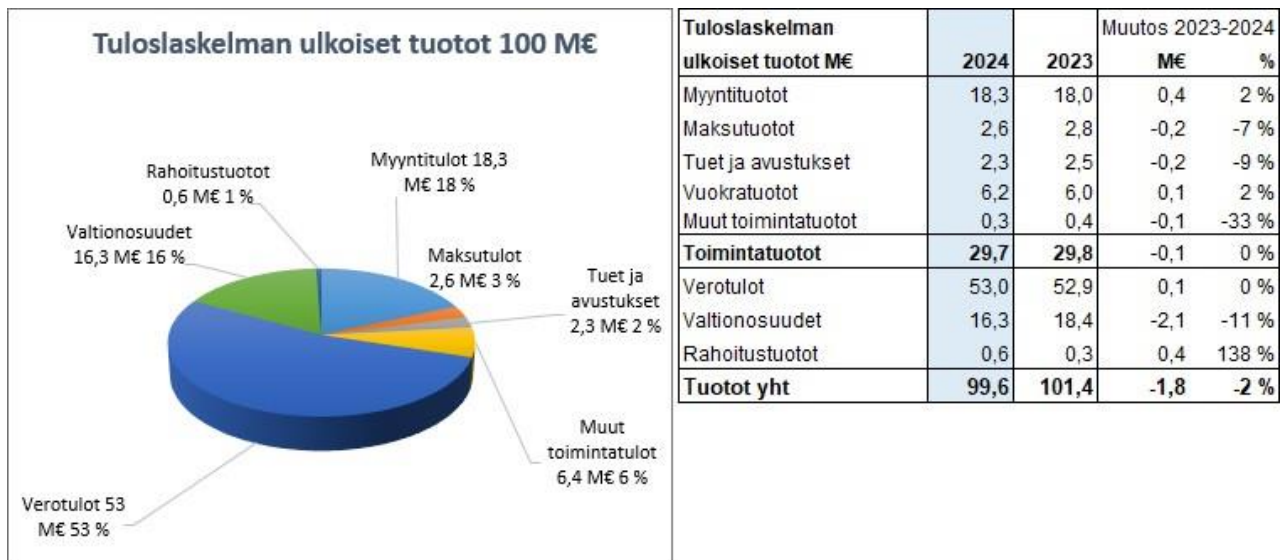
Tuloslaskelma osoittaa, riittääkö kertynyt tulo-rahoitus palveluiden tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallinen tuloslaskelma sisältää myös kaupungin liikelaitoksen. Kaupungin ja liikelaitoksen väliset sisäiset erät on eliminoitu.

Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut

Vuonna 2024 ulkoisten toimintatuottojen kokonaismäärä oli 29,7 milj. euroa (29,8 milj. euroa. vuonna 2023).

Toimintatuotot pysyivät edellisvuoden tasolla laskien 0,05 milj. euroa (-0,2 %). Suurimmat yksittäiset muutokset edellisvuoteen nähden:

- Vesi- ja jätevesimaksut kasvoivat reilulla 0,1 milj. eurolla
- Muut korvaukset valtiolta kasvoivat 0,15 milj. euroa lähinnä pakolaisten vastaanottamisesta saatujen laskennallisten korvausten vuoksi
- Muut tuet ja avustukset valtiolta vähenivät puolestaan vajaat 0,2 milj. euroa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hanketuottojen vähenemisen vuoksi
- Metsän myyntitulot kasvoivat 0,3 milj. eurolla
- Asuntojen ja muiden rakennusten vuokratuotot kasvoivat reilulla 0,1 milj. eurolla.

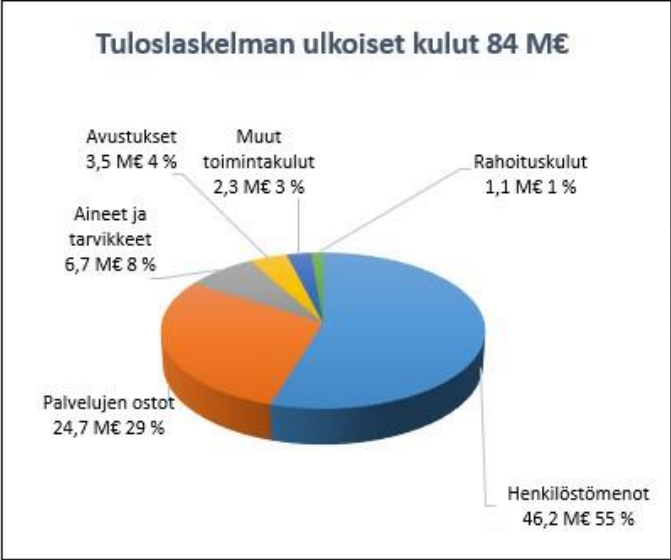

Ulkoisten toimintakulujen määrä oli vuonna 2024 yhteensä 83,3 milj. euroa (82,8 milj. euroa v. 2023).

Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 0,5 milj. euroa (+0,6 %). Suurimmat yksittäiset muutokset olivat:

- Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti 0,2 milj. eurolla (+0,4 %) vuodesta 2023. Palkat ja palkkiot - tiliryhmän kulut kasvoivat 0,4 milj. euroa (+1,2 %), mutta henkilösivukulut laskivat 0,2 milj. eurolla (-2,5 %) johtuen erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen alenemisesta (0,3 milj. euroa). Myös KEVA:n tasausmaksu, erilaiset työnantajan sosiaalivakuutusmaksut sekä lomapalkkavelan jaksotuksen kustannukset laskivat vuoden takaisesta. Tapaturmavakuutusmaksut kasvoivat puolestaan 0,4 milj. eurolla.
- Palvelujen ostot kasvoivat kokonaisuudessaan vajaalla 0,3 milj. eurolla (-1,1 %). Asiakaspalvelujen ostot vähenivät lomituspalveluissa lähes 0,5 milj. eurolla (-55 %) ja päivähoidon palvelusetelimenot yli 0,1 milj. eurolla (-9,8 %). Kustannukset vähenivät edellisvuodesta myös rakennusten kunnossapito-palveissa 0,25 milj. eurolla (-17,5 %) sekä matkustus- ja kuljetuspalveluissa 0,33 milj. eurolla (-8,9 %). Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon palvelujen ostojen kustannukset kasvoivat 0,16 milj. eurolla. Puhtaanapito- ja pesulapalvelut kasvoivat 0,13 milj. eurolla (+6,1 %), jätevesimaksut 0,16 milj. eurolla (+4,5 %), työterveyshuollon kustannukset 0,14 milj. eurolla (+25,4 %), majoitus- ja ravitsemus-palvelut 0,24 milj. euroa (+7,3 %), ulkoalueiden kunnossapidon palvelut 0,61 milj. euroa (+49,2 %) ja kiinteistönhoitopalvelut 0,17 milj. euroa (+436,7 %).
- Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta kustannukset pysyivät vuoden 2023 tasolla.

- Avustuskulut laskivat 0,1 milj. eurolla (-3 %). Lasten kotihoidon tuen kustannukset laskivat 0,17 milj. eurolla (-20,4 %) ja muut avustukset kotitalouksille 0,11 milj. eurolla (-13,1 %). Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset kasvoivat 0,06 milj. euroa (+10 %) ja avustukset muille yhteisöille 0,11 milj. euroa (+17 %).
- Muut toimintakulut kasvoivat vajaalla 0,2 milj. eurolla (+8,2 %). Vuokratulut kasvoivat 0,3 milj. euroa (+23 %) ja muut kulut vähenivät 0,2 milj. euroa (-22 %).

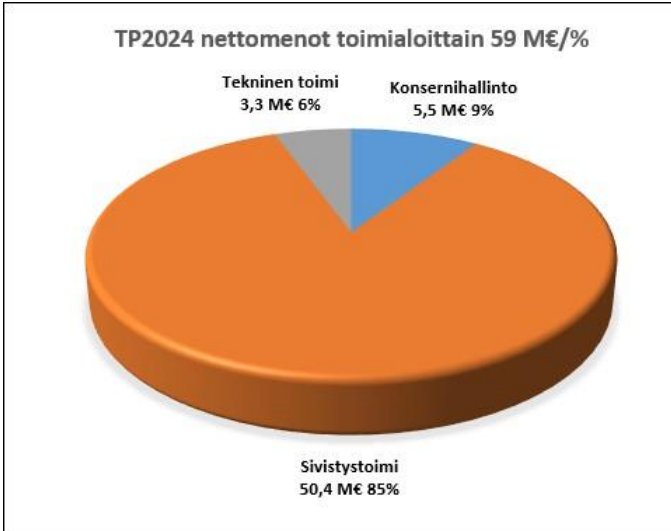
Tuloslaskelman ulkoiset kulut M€	2024	2023	Muutos 2023-2024	
			M€	%
Henkilöstökulut	46,2	46,0	0,2	0 %
Palvelujen ostot	24,7	24,4	0,3	1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6,7	6,7	0,0	0 %
Avustukset	3,5	3,6	-0,1	-3 %
Vuokratulut	1,8	1,4	0,3	23 %
Muut toimintakulut	0,5	0,7	-0,2	-22 %
Toimintakulut	83,3	82,8	0,5	1 %
Rahoituskulut	1,1	0,8	0,3	44 %
Kulut yht	84,4	83,6	0,8	1 %

Valmistus omaan käyttöön

Omaan käyttöön valmistettavan aktivoitavan hyödykkeen valmistuksen arvo esitetään tuloslaskelmassa toimintatuottojen jälkeen omana nimikkeenään Valmistus omaan käyttöön. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan silloin, kun hyödykkeen valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin. Omaan rakentamiseen ja muuhun omaan valmistamiseen liittyvät menot ovat noin n. 0,4 milj. euroa.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintatuottojen ja kulujen erotuksena syntyvä toimintakate kertoo, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Vuonna 2024 Sastamalan kaupungin ulkoinen toimintakate oli -53,2 milj. euroa, mikä on -0,6 milj. euroa (+1,2 %) edellisvuotista heikompi. Toimintatuotot kattoivat 36 % toimintakuluista.

Nettomenot Toimialoittain M€	2024	2023	Muutos 2023-2024	
			M€	%
Konsernihallinto	-5,5	-5,6	0,2	-3 %
Sivistystoimi	-50,4	-49,5	-0,9	2 %
Tekninen toimi	-3,3	-3,4	0,2	-5 %
Yhteensä	-59,1	-58,5	-0,6	1 %
<i>Kaavia ei sisällä seuraavia eriä</i>				
Yhteiset erät	-0,1	-0,2	0,1	-39 %
Tilakeskus	4,8	4,6	0,2	5 %
Sastamalan Vesi liikelaitos	1,4	1,6	-0,3	-15 %
Toimintakate yht kaikki	-53,1	-52,6	-0,5	1 %

Kaupungin toimialojen (ilman Sastamalan Vesi liikelaitosta, Tilakeskusta ja yhteisiä eriä) osuus nettomenoista (toimintakatteesta).

Verorahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) kertyi yhteensä n. 69,3 milj. euroa (71,4), vähennystä edelliseen vuoteen n. 2,1 milj. euroa. Verotulot kasvoivat n. 0,06 milj. euroa (+0,1 %), mutta valtionosuudet laskivat n. 2,1 milj. euroa -11,5 %).

Kuntien veroprosentteja leikattiin vuoden 2023 alusta alkaen 12,64 prosenttiyksiköllä sote-uudistuksesta takia. Aiempi Sastamalan tuloveroprosentti oli 21,50 % ja uusi leikattu tuloveroprosentti oli 8,86 %. Vuodesta 2024 alkaen kunnallisveroprosentit pyöristettiin prosentin kymmenyksen, joten Sastamalan veroprosentti vuodesta 2024 alkaen on ollut 8,90. Myös yhteisöveron jako-osuutta tarkistettiin sote-uudistuksen myötä. Yhteisöveron tuotto laski -12,6 %:lla vuodesta 2023. Kiinteistöveron tuotto nousi vuonna 2024 n. 0,25 milj. eurolla (+3,7 %), sillä maapohjien kiinteistöveroprosentit eriytettiin yleisistä kiinteistöveroprosenteista, mikä käytännössä nosti maapohjien kiinteistöveroprosentit monissa kunnissa maapohjan alarajan vaatimalle tasolle (1,30 %).

Seuraavassa taulukossa on esitetty verotulojen ja valtionosuuksien kertymät vuosina 2019–2024.

Verotulot ja valtionosuudet 1000 €	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos 2023-2024	
Kunnan tulovero	71 198	72 378	76 835	81 490	40 835	41 316	481	1 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 745	5 088	7 703	8 282	5 362	4 687	-675	-13 %
Kiinteistövero	5 878	5 394	6 022	6 245	6 745	6 994	249	4 %
Verotulot yhteensä	81 821	82 859	90 560	96 017	52 942	52 998	56	0 %
Peruspalvelujen VOS	48 287	45 248	41 669	45 306	6 265	4 032	-2 233	-36 %
Verotulontasaus	16 468	16 978	17 759	17 970	10 005	9 838	-167	-2 %
Veromenetyksen kompensatio		12 446	12 586	14 698	4 476	4 378	-98	-2 %
Opetus- ja kulttuuritoimen VOS	-2 004	-2 041	-2 163	-2 129	-2 334	-1 952	382	-16 %
Valtionosuudet yhteensä	62 751	72 630	69 852	75 845	18 413	16 297	-2 116	-11 %
Verorahoitus yhteensä	144 572	155 489	160 412	171 862	71 355	69 295	-2 060	-3 %

Rahoitustuotot ja -kulut pitävät sisällään mm. lainojen korkomenot sekä tuotot sijoituksista. Kaupungin lainojen kesikorko nousi vuoden 2024 aikana 1,72 prosentista 2,17 prosenttiin. Korkokulut (n. 1,1 milj. euroa) nousivat reilut 0,3 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna lainamäärän noustessa noin 10 milj. eurolla 62,4 milj. euroon. Korkotuottoja ja muita rahoitustuottoja kertyi noin 0,6 milj. euroa, mikä on vajaat 0,4 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuosikatteessa on toimintakatteen lisäksi huomioitu verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuoden 2024 vuosikate on noin 15,6 milj. euroa (n. 18,3 milj. euroa v. 2023), mikä on asukasta kohden laskettuna 666 euroa (777). Vuosikate on n. 2,6 milj. euroa edellisvuotista heikompi.

Poistot ja arvonalentumiset:

Poistojen ja arvonalentumisten määrä on n. 11,3 milj. euroa (n. 8,8 milj. euroa v. 2023). Kasvu johtuu käytöstä poistuvien, myyntiin tulevien tai purettavaksi tulevien rakennusten lisäpoistoista.

Tulos ja ylijäämä/alijäämä

Tilikauden tulos on kaikkien tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotus. Tilikauden tulos oli 4,3 milj. euroa. Tulos heikentyi edellisestä vuodesta noin 5,2 milj. euroa.

Tuloksenkäsittelyerien jälkeen muodostuva tilikauden yli-/alijäämä on noin 4,7 milj. euroa ja jakautuu seuraavasti: emokaupunki n. 5,0 milj. euroa ja Sastamalan Vesi Liikelaitos n. -0,3 milj. euroa.

3.2 Tilikauden rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN *Ulkoinen*

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 630	18 274
Tulorahoituksen korjauserät	-138	-162
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 903	-14 032
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2	147
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	405	695
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 003	4 922
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-68	-596
Antolainasaamisten vähennykset	28	46
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 900	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 835	-10 106
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-9	9
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-278	-8 241
Rahoituksen rahavirta	9 738	-10 888
Rahavarojen muutos	3 734	-5 966
Rahavarat 31.12	34 291	30 556
Rahavarat 1.1	30 556	36 522

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	16 447	11 275
Investointien tulorahoitus, %	71,4 %	131,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	2,6
Kassan riittävyys, pv	108	103
Kassan riittävyys ilman konsernitilin vaikutusta	102	97
Asukasmäärä	23 464	23 515

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 €)

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno})$

Kertoo, kuinka suuri prosenttiosuus investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Loppuosa jää rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintameno = Investoinnit – rahoitusosuudet

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. = tulorahoituksen riittävyys vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku yli 2, tyydyttävä, kun luku on 1–2 ja heikko kun luku on alle 1.

Kassan riittävyys, pv

= $365 * \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassastamaksut tilikaudella}$

= kassan riittävyys päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenkö päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla

Rahoituslaskelman 2024 analysointia ja vertailu vuoden 2023 tilinpäätöstietoihin

Rahoituslaskelman erät

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta sekä sen korjauseristä. Korjauseriä ovat mm. pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot sekä satunnaiset tuotot ja kulut.

Investointien omahankintameno oli 21,9 milj. euroa (13,9) eli 934 euroa/asukas. Omaisuuden myyntituottoja kertyi n. 0,4 (0,7) milj. euroa. Myyntivoittojen/tappioiden (netto) osuus myyntitulosta oli reilut 0,1 (0,2) milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -6,0 milj. euroa alijäämäinen (+4,9 milj. euroa ylijäämäinen vuonna 2023).

Antolainat kasvoivat vuoden aikana noin 0,04 milj. eurolla. Lainoja emokaupunki ja Sastamalan Vesi liikelaitos lyhensivät yhteensä 9,8 milj. eurolla. Uutta lainaa nostettiin peräti 19,9 milj. euroa, mistä emokaupungin osuus oli 18 milj. euroa. Vesi Liikelaitos nosti uutta pitkäaikaista lainaa 1,9 milj. euroa tilikauden aikana. Kaupungin kokonaisvelkamäärä kasvoi noin 10,1 milj. euroa vuoden aikana. Koko kaupungin asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 2 662 euroa (2 228).

Rahoituslaskelmassa muut maksuvalmiuden muutokset ovat -0,3 milj. euroa. Konsernitiliin liitettyjen tytä- ja osakkuusyhteisöjen tilien varat näkyvät kaupungin kirjanpidossa rahavaroina ja korottomina velkoina. Konserniyhtiöiden rahavaroja konsernitilillä oli vuoden alussa 1,8 milj. euroa ja vuoden lopussa 2,2 milj. euroa. Ilman konsernitilin vaikutusta kaupungin ja liikelaitosten omat rahavarat olivat vuoden lopussa 31,9 milj. euroa.

Kassan riittävyys ilman konsernitilin vaikutusta oli vuoden lopussa 102 päivää ja konsernitili huomioiden 108 päivää. Kassan riittävyys tilikauden lopussa oli siis erittäin hyvä. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan maksuvalmiuden turvaamiseen riittävät kunnassa yleensä 10–15 päivän kassamenoja vastaavat kassavarat. Investointien maksuerät saattavat kuitenkin tilapäisesti edellyttää tätä suurempaa kassavarantoa.

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN TASE (Ulkoinen)

1 000 €

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	67 174	67 174
Muut pitkävaikutteiset menot	55	164	Muut omat rahastot	1 691	1 691
	55	164	Ed. tk:en yli/alijäämä	38 020	32 227
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	4 668	5 792
Maa- ja vesialueet	20 324	20 256		111 553	106 884
Rakennukset	59 785	56 256	POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	50 723	47 010	Poistoero	7 204	5 589
Koneet ja kalusto	1 006	765	Vapaaehtoiset varaukset	4 000	6 000
Muut aineelliset hyödykkeet	42	42		11 204	11 589
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	11 724	8 728	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	143 604	133 056	Valtion toimeksiannot	0	0
Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	4 508	4 613
Osakkeet ja osuudet	19 255	19 408	Muut toimeksiantojen pääomat	423	441
Muut lainasaamiset	553	574		4 931	5 053
Muut saamiset	652	591	VIERAS PÄÄOMA		
	20 461	20 573	Pitkäaikainen		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 791	42 440
Valtion toimeksiannot	11	11	Lainat julkisyhteisöiltä	50	100
Lahjoitusrahastojen varat	4 498	4 604	Muut velat	1 723	1 723
	4 509	4 615		53 563	44 263
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 547	9 791
Aineet ja tarvikkeet	243	246	Lainat julkisyhteisöiltä	50	50
	243	246	Saadut ennakot	53	64
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset			Ostovelat	7 132	6 647
Lainasaamiset	0	0	Muut velat	2 844	2 720
Siirtosaamiset	0	10	Siirtovelat	6 950	7 344
	0	10		27 577	26 617
Lyhytaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	208 828	194 407
Myyntisaamiset	3 876	4 001			
Lainasaamiset	4	12	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Muut saamiset	939	380	Omavaraisuusaste, %	58,8 %	61,0 %
Siirtosaamiset	846	793	Suhteellinen velkaantuneisuus %	81,9 %	70,0 %
	5 665	5 186	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	42 688	38 020
Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 819	1 617
Osakkeet ja osuudet	22	22	Lainakanta 31.12., 1000 €	62 438	52 382
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	10	10	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 661	2 228
	32	32	Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	64 999	55 498
Rahat ja pankkisaamiset	34 259	30 525	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 770	2 360
VASTAAVAA YHTEENSÄ	208 828	194 407	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	553	574
			Asukasäärä	23 464	23 515

Omavaraisuusaste, %

= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

= mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

= kuntatalouden tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta; 50 % tai sitä alhaisempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

= kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

= mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten vuosien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)/asukas = Edellinen luku jaettuna vuoden viimeisen päivän asukasluvulla

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

= lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas = Lainakanta jaettuna vuoden viimeisen päivän asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

= Lainakanta + vuokravastuut liitetiedoissa ilmoitun mukaisena

Lainat ja vuokravastuut 31.12 = Edellinen luku jaettuna vuoden viimeisen päivän asukasluvulla

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä kunnan antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Taseen analysointia

Taseen sisältö

Tase sisältää kaupungin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Taseessa kaupungin ja liikelaitosten väliset sisäiset erät on eliminoitu. Taseen loppusumma 31.12.2024 on 208,8 milj. euroa (194,4 milj. euroa 31.12.2023). Taseen loppusumma kasvoi 14,4 milj. euroa vuoden takaisesta.

Taseen vastaavien erät

Taseen vastaavissa suurin erä on pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet 143,6 milj. euroa (133,1), mikä on 69 % taseen loppusummasta. Aineellisten hyödykkeiden erä kasvoi 10,5 milj. euroa. Aineellisten hyödykkeiden sisällä suurin tase-erä on rakennukset, 59,8 milj. euroa (56,3). Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden tasearvo oli vuoden lopussa 50,7 milj. euroa (47). Keskeneräisiä hankintoja vuoden vaihteessa oli 11,7 milj. euroa (8,7).

Sijoitusten määrä vuoden lopussa oli 20,5 milj. euroa. Sijoitusten määrä pysyi edellisvuoden tasolla, vähentyen 0,1 milj. eurolla. Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat vajaalla 0,5 milj. eurolla ollen vuoden lopussa yhteensä 5,7 milj. euroa.

Taseen rahat ja pankkisaamiset 34,3 milj. euroa sisältää konsernitilin kaikki yksikkötilit. Muiden kuin kaupungin ja liikelaitosten varojen osuus erästä on 2,2 milj. euroa.

Taseen vastattavien erät

Oma pääoma on 111,6 milj. euroa (106,9), mikä on 53 % taseen loppusummasta. Taseen oma pääoma sisältää kertynyttä ylijäämää 42,7 milj. euroa (38). Kaupungin oma pääoma on kasvanut vuodesta 2023 vuoden 2024 tilikauden ylijäämän 4,7 milj. euron verran.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset ovat vähentyneet -0,4 milj. euroa, kun aiemmin ylijäämäisistä tuloksista muodostettuja investointivaroja on purettu investointien valmistuttua ja poistoerojen sekä varausten vähennystä on kirjattu tuloslaskelmaan tilinpäätössiirtoina pienentämään poistojen kirjanpidollista vaikutusta. Vapaaehtoiset varaukset 4 milj. euroa on kohdistettu kouluinvestointeihin.

Vieraan pääoman määrä vuoden lopussa oli 81,1 milj. euroa, kun määrä vuotta aiemmin oli 70,9 milj. euroa. Vieras pääoma sisältää kaupungin lainat sekä muut lyhyt- ja pitkäaikaiset velat, kuten ostovelat ja konserniyh-tiöiden konsernitiliin liitetyt varat.

Lainamäärän muutos vuonna 2024

Kaupungin kokonaisvelkamäärä kasvoi noin 10,1 milj. euroa vuoden aikana. Koko kaupungin asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 2 662 euroa (2 228).

Vuonna 2024 suhteellinen velkaantuneisuus oli 81,9 % ja omavaraisuusaste 58,8 %. Molemmat tunnusluvut ovat heikentyneet edellisestä vuodesta, mutta ovat edelleen kohtalaisen hyvällä tasolla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku puolestaan kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvoiton tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

5 KOKONAISTULOT JA –MENOT

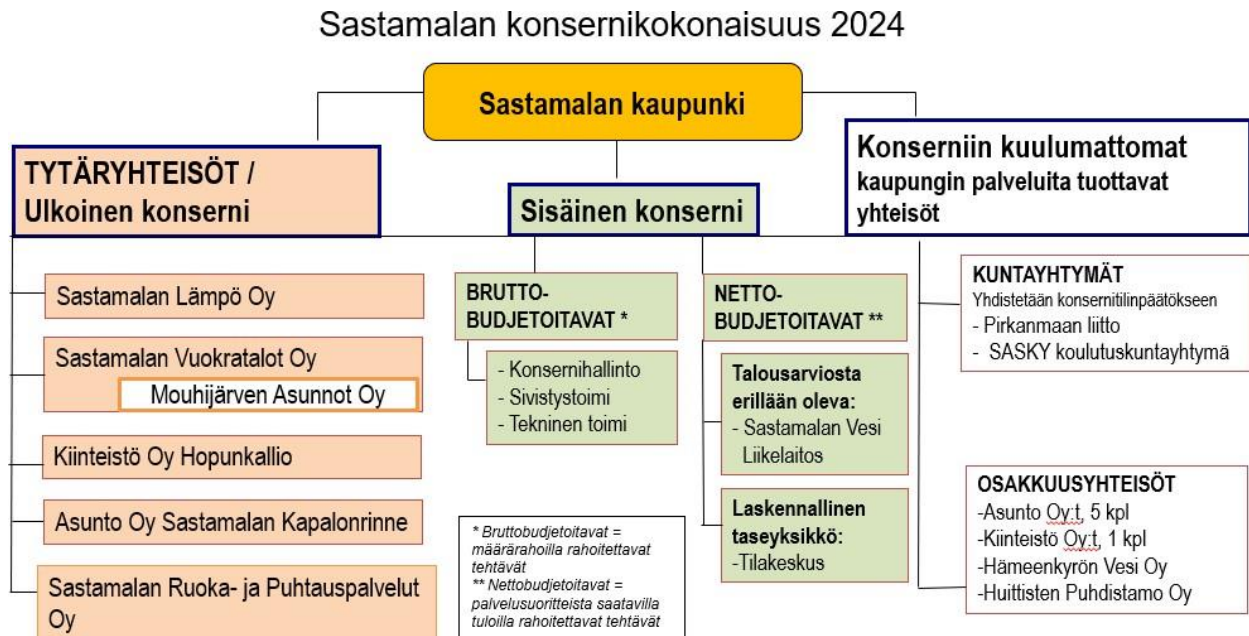
Kokonaistulosten ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja jossa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2024

TULOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	29 709	24,8 %
Verotulot	52 998	44,2 %
Valtionosuudet	16 297	13,6 %
Korkotuotot	400	0,3 %
Muut rahoitustuotot	208	0,2 %
Satunnaiset tuotot	0	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät:		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-140	-0,1 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	405	0,3 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	28	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 900	16,6 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0 %
Oman pääoman lisäykset	0	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	119 807	100,0 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	83 315	72,0 %
- valmistus omaan käyttöön	-424	-0,4 %
Korkokulut	1 086	0,9 %
Muut rahoituskulut	3	0,0 %
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät:		
- Pakollisten varusten muutos lis.(+), väh. (-)	0	0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-2	0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	21 903	18,9 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	68	0,1 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 835	8,5 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	9	0,0 %
Kokonaismenot yhteensä	115 794	100,0 %
Täsmäytys		
Kokonaistulot	119 807	
Kokonaismenot	-115 794	
	<u>4 013</u>	
Rahavarojen muutos	3 734	
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>278</u>	
	<u>4 013</u>	

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Konsernikokonaisuus

Konserni on taloudellinen kokonaisuus, jonka muodostavat kaupunki (emoyhteisö) sekä ne juridisesti itsenäiset yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräamisvalta (tytäryhteisöt). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräamisvalta toisessa yhteisössä.

Konsernitilinpäätöksen tavoitteena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kaupungilla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita tai vastuuta.

Yhdistelmä konsernitiilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistelty konsernitiilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asunto-osaakeyhtiöt	3	
Muut yhtiöt	2	
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	8	
Yhteensä	15	0

Sastamalan kaupungilla oli vuoden lopussa 5 konsernitiilinpäätökseen yhdisteltyä tytäryhtiötä. Konsernitiilinpäätökseen yhdistellään myös ne kaksi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Yhdistely tapahtuu suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan.

Osakkuusyhteisöissä kaupungilla on merkittävä (20–50 %) omistusosuus, mutta ei määräamisvaltaa. Osakkuusyhteisöistä konsernitiilinpäätökseen yhdistellään päätyneen ja edellisten tilikausien yli- tai alijäämä. Sastamalan konsernitiilinpäätökseen on tällä tavalla yhdistelty Hämeenkyrön Vesi Oy, Huittisten Puhdistamo Oy ja viisi asunto-osaakeyhtiötä ja yksi kiinteistöosaakeyhtiö.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen ja -valvonnan toteuttamista ja vastuita säätelee kuntalain säännösten lisäksi hallintosääntö ja konserniohje sekä näitä täydentävä ohjeistus, mm. kaupunkikonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet. Sastamalan kaupungin ohjeita noudatetaan soveltuvin osin myös tytäryhtiöiden toiminnassa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn konserniohjeen 21.2.2022.

Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluu myös kaupungin hallituksen alainen konserni- ja elinvoimajaosto. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Johdon työnjako on määritelty hallintosäännössä.

Sastamalan kaupungin talousarvio sisältää keskeisimpiä yhtiöitä (Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy eli Servi, Sastamalan Lämpö Oy, Kiinteistö Oy Hopunkallio ja Sastamalan Vuokratalot Oy) koskevat tulokortit, joissa määritellään toiminnan kehittämisen painopisteet, taloudelliset tavoitteet sekä sitovat toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteet valmistellaan yhdessä tytäryhtiöiden kanssa ja yhtiöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta kaupungin ohjeistuksen mukaisesti osavuositarkastuksissa ja tilinpäätösvaiheessa.

Keskeisimpien tytäryhtiöiden kanssa järjestetään säännöllisesti kolme-neljä kertaa vuodessa tytäryhtiön ja konsernijohtoon seurantaneuvottelut. Lisäksi yhtiöt ovat esitelleet toimintaansa konserni- ja elinvoimajaostolle. Servin toimitusjohtaja on myös osallistunut kaupungin johtoryhmätyöskentelyyn.

Muiden tytäryhtiöiden osalta tavoitteeksi on asetettu, että yhtiöitä hoidetaan terveellä liiketoimintaperiaatteilla ja että yhtiöt toimivat ilman kaupungin taloudellista avustusta tai muuta tukea. Osakkuusyhtiöiden toiminnassa ja seurannassa pääsääntönä on, että yhtiöt toteuttavat yhtiöjärjestyksensä mukaista tehtäväänsä ja niiden taloutta hoidetaan terveellä liiketoimintaperiaatteella.

Kuntayhtymien tavoitteet asetetaan kuntayhtymien omissa taloussuunnitelmissa ja -arvioissa. Kaupunki seuraa myös kuntayhtymien tavoitteiden toteutumista.

Vuoden 2024 talousarviossa oli asetettu konsernia koskeviksi tavoitteiksi:

- Konserninelvelkataso säilyy alle valtakunnan keskitason, seuranta vuosittain
- Konserniohjauksen tiivistäminen talouden osalta

Konserniyhtiöiden kaupungille tuottamien palvelujen sisällöstä, laadusta, laajuudesta ja hinnoittelusta sovitaan palvelusopimuksissa sekä tilojen osalta vuokrasopimuksissa.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Edellä kappaleessa 6.2. esitettyjen konsernille määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti:

- Vuoden 2023 lopussa Sastamalan konsernivelka oli 2 754 euroa/asukas. Kuntien keskimääräinen konsernivelka oli vuoden 2023 lopussa 6 974 euroa/asukas. Vuoden 2024 lopussa Sastamalan konsernivelka oli 3 129 euroa/asukas. Kuntien keskimääräistä konsernivelkatietaoa ei tilinpäätösvaiheessa ole saatavissa.
- Tytäryhteisöt esittelivät kehittämissuunnitelmiaan ja toimintaansa kaupunginvaltuustolle vuoden 2024 tammikuussa.

Muita konsernia koskevia tapahtumia olivat:

- Kokemäen ja Kiikoisten kuntayhtymä Ilolan purkamista koskeva loppuselvityskertomus vahvistettiin kaupunginvaltuustossa 17.6.2024

Suurimpien tytäryhtiöiden toiminnan painopisteitä, olennaisia tapahtumia sekä taloudellista asemaa on selvitetty tarkemmin yhtiöiden tilinpäätösraporteilla (luku 10).

6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 talousarviossa konsernia koskevana tavoitteena on säilyttää konsernivelelän taso edelleen alle valtakunnan keskitason. Lisäksi tavoitteena on ollut tiivistää konserniohjausta talouden osalta.

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut (Servi) on kaupungin 95 %:sti omistama yhtiö, jonka vähemmistöomistajana toimii Pirkanmaan hyvinvointialue 5 %:n omistusosuudella. Yhtiö tuottaa ruoka- ja puhtauspalveluita pääosin omistajilleen eli Sastamalan kaupungille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Lisäksi yhtiö on tuottanut Punkalaitumen kunnalle ruokapalveluita 11/2024 alkaen (sopimus voimassa 6/2027 asti, optiomahdollisuus 2 vuotta). Yhtiön toimintaympäristössä on tunnistettu tiettyjä epävarmuustekijöitä. Merkittävä uhka liiketoiminnan kannattavuudelle on myynnin väheneminen. Lasten ja nuorten määrän ennustetaan edelleen vähenävän, minkä lisäksi myös hyvinvointialueen säästöpainet aiheuttavat riskin myynnin vähenemiselle tulevaisuudessa. Kaupunki myönsi yhtiölle 500 000 euron pääomailainan vuonna 2023. Yhtiön talouden tasapainottamiseksi kaupunki edellytti omistajana Serviä aloittamaan uuden talouden tasapainottamisohjelman. Yhtiö onnistui kasvattamaan liikevaihtoa sekä tekemään positiivisen tuloksen vuonna 2024.

Sastamalan Vuokratalot Oy:n toimintaa kehitetään ja toteutetaan yhtiön hallituksen 14.12.2022 hyväksymän strategian mukaisesti siten, että hallitus tarkastelee olemassa olevia suunnitelmia tarvittaessa rakenteita ja prosesseja kehittäen. Voimassa oleva strategia pohjautuu taloudelliseen mallinnukseen, jossa yhtiön taloudellista asemaa ja lainanhoitokykyä on arvioitu tulevaisuudessa eri vaihtoehtoisissa. Tilikauden 2024 aikana yhtiö myi kaksi tappiota tuottanutta kiinteistöä. Lisäksi yhtiö on päättänyt luopua merkittäviä tappioita tuottaneen Koivistonpuiston tontilla sijaitsevista rakennuksista purkamalla ne vuoden 2025 aikana. Yhtiö joutunee tekemään päätöksiä jo purettaviksi aiottujen talojen lisäksi myös uusista purettavista kohteista tulevina vuosina. Vuokrataloyhtiön toiminnalle ja taloudelle haasteita tulevaisuudessa aiheuttaa kiinteistöjen korjausvelka ja sen myötä mahdollinen lainakannan kasvu sekä kiinteistöjen käyttöaste. Käyttöasteen keskiarvo vuonna 2024 oli noin 85 %, kun toimintasuunnitelman mukainen tavoite oli 90 % ja tahtotaso peräti 95 %. Sastamalan Vuokratalot Oy:n tulos (ennen tilinpäätössiirtoja) muodostui lievästi negatiiviseksi vuonna 2024 myytyjen kiinteistöjen myyntitappioiden vuoksi.

Kiinteistö Oy Hopunkallion toisessa ja kolmannessa kerroksessa sijaitsevien vuodeosastojen vuokrasopimukset siirtyivät 1.1.2023 alkaen Sastamalan kaupungilta Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitseva keskuskeittiö ja oheistilat ovat edelleen olleet vuokrattuina Serville. Yhtiön tavoitteena on toimia omavaraisesti, vaikka se ei tuota voittoa.

Sastamalan Lämmön haasteena ovat energian saatavuus ja ostoenergian hinnan nousu. Euroopassa jatkunut sota on vaikuttanut erityisesti puupolttoaineen hintaan. Yhtiön tulos oli positiivinen vuonna 2024. Vuoden 2024 aikana Adven Oy ja Sastamalan Lämpö allekirjoittivat jatkosopimuksen kaukolämmön tuotannosta. Tuotetusta kaukolämmöstä 95 % tuotetaan lähialueilta saatavilla biopohjaisilla ja uusiutuvilla polttoaineilla. Kaukolämmön ohella Adven Oy myös tuottaa höyryenergiaa lähialueen teollisuudelle. Kaukolämmön tuotannossa hyödynnetään myös paikallisen teollisuuden sivuvirtoja. Sastamalan Lämmön liiketoimintanaäkymiin liittyy myös haasteita, kuten muiden lämmitysmuotojen lisääntynyt tarjonta markkinoilla sekä esimerkiksi polttoaineiden markkinahintojen nousu.

Kokemäen ja Kiikoisten kuntayhtymä Ilolan purkamisesta on päätetty vuonna 2023. Tilat on myyty ja kuntayhtymän loppuselvitys on hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2024. Kuntayhtymän varsinainen purkaminen tapahtui alkuvuonna 2024.

Osakkuusyhteisö Huittisten Puhdistamo Oy:n lainoja on uudelleenrahoitettu loppuvuodesta 2024 yhtiön korokustannusten hillitsemiseksi. Lainojen uudelleenrahoitusta jatketaan korontarkistuspäivien yhteydessä myös kuluvana vuonna 2025.

Muiden konserniin kuuluvien yhtiöiden ja kuntayhtymien toiminnassa ei ole olennaisia muutoksia.

Hyvinvointialueen toimintoihin vuokrattavat kohteet on yhtiöitettävä viimeistään vuokrasopimusten päättyessä vuoden 2026 alussa. Muutokseen on valmistauduttava ja kiinteistöt siirrettävä kaupungilta joko uuteen perustettavaan yhtiöön tai mahdollisesti olemassa oleviin yhtiöihin. Muutosta valmistellaan edelleen vuoden 2025 aikana.

Parhaillaan käynnissä oleva hankintalain uudistaminen vaikuttaa myös Sastamalan kaupungin konserniyhtiöiden toimintaan tulevaisuudessa, mikäli esitetyn kaltaiset muutokset toteutuvat. Hallitusohjelman mukaisesti

esityksessä rajoitetaan sidosyksiköiden käyttöä hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 %).

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Toimivallan ja –vastuunjako konserniohjauksessa

Valtuusto on hyväksynyt kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet sekä omistajapolitiittiset periaatteet ja taloussuunnitelmassa konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet.

Konsernijohdon tehtävät on määritelty konserniohjeessa. Kaupunginhallitus ohjaa konsernia ja vastaa yhteisöjen valvonnan järjestämisestä. Konserni- ja elinvoimajaosto seuraa ja arvioi konserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä. Jaosto antaa myös kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa. Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteuttamista. Lautakunnat suorittavat tilaajana erityistoimialaansa kuuluvien tehtävien osalta toiminnan seuranta. Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Vuonna 2024 konserni- ja elinvoimajaosto antoi kaksi konserniohjeen mukaista ennakkokannanottoa/-käsitystä tytäryhtiöille: toisen Sastamalan Vuokratalot Oy:n erään kiinteistön purkamiseen liittyen ja toisen Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:n työehtosopimuksen vaihtumiseen liittyen.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Konserni- ja elinvoimajaosto valitsee hallintosäännön perusteella kaupungin edustajat tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin ja tekee ehdotukset kaupunkia edustavista yhtiöiden hallitusten jäsenistä. Konserni- ja elinvoimajaosto antaa yhtiöiden hallintoelimissä toimiville kaupungin edustajille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Tytäryhtiöt ovat noudattaneet kaupungin linjauksia ja suurimpien yhtiöiden osalta tarvittavaa ohjausta on toteutettu myös seurantaneuvottelujen yhteydessä. Lisäksi konserni- ja elinvoimajaosto antoi vuonna 2024 erikseen kirjattua omistajaohjausta yhtiökokousedustajalleen Sastamalan Lämpö Oy:n yhtiökokoukseen.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kaupungin suurimmille tytäryhteisöille asettamat tavoitteet on valmisteltu yhteistyössä yhtiöiden kanssa ja ne on esitetty kaupungin talousarviossa tulokorttimuodossa. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuoden aikana seurantaneuvotteluihin ja palautekeskusteluihin. Omistajapolitiittisten periaatteiden toteutumista seurataan myös normaalien seurantajärjestelmien mukaisesti.

Tavoitteiden toteutumisessa havaitut poikkeamat on raportoitu tytäryhtiöiden tuloskortteilla (luku 10). Poikkeamia on ennakoitu seurannan yhteydessä ja ne on otettu huomioon yhtiöiden suunnitelmissa, toiminnassa ja vuoden 2025 tavoiteasetannassa.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöt seuraavat taloutensa toteutumaa säännöllisesti ja suurimmat tytäryhteisöt raportoivat taloudestaan ja toiminnastaan määrämuotoisesti tilinpäätöksen ja puolivuotiskatsauksen yhteydessä. Tytäryhtiöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan myös konserni- ja elinvoimajaostolle.

Tytäryhtiöiden tuottamien ostopalveluiden osalta palvelusopimusten toteutumista ja kustannuskehitystä tarkastellaan toimialoilla tavanomaisena sopimuseurantana sekä osana talousarvioseurantaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi

Kaupunginvaltuuston määrittelemiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita noudatetaan soveltuvin osin myös tytäryhteisöjen toiminnassa. Suurimpien tytäryhtiöiden toimintaympäristön ja toiminnan muutosta koskevat arviot ja riskianalyysit sisältyvät yhtiöiden tuloskortteille. Riskianalyysin ajantasaisuutta tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään myös raportoinnin yhteydessä.

Havaittuihin poikkeamiin yhtiöissä on puututtu ja toimintatapoja on tarvittaessa tarkistettu riskien minimoimiseksi.

Konsernin riskienhallinnan järjestämisessä ei ole tullut esille oleellisia puutteita.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja konsernipalvelujen käyttö

Tytäryhteisöt ovat tehneet vuoden 2024 aikana yhteistyötä mm. seuraavilta osin:

- Sastamalan Vuokratalot Oy ja Tilakeskus ovat tehneet yhteistyötä vuokraus- ja talouspalveluiden järjestelyissä.
- Sastamalan Vuokratalot Oy ja Kiinteistö Oy Hopunkallio ovat tehneet yhteistyötä isännöinnissä.
- Kiinteistö Oy Hopunkallio on tarjonnut tilapalveluita Servin käyttöön.
- Servi on tuottanut puhtauspalveluita myös kaupungin tytäryhteisöille ja toiselle omistajalleen Pirkanmaan hyvinvointialueelle.
- Tytäryhteisöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin asiantuntijapalveluita mm. hankinta-asioissa, henkilöstöasioissa sekä juridisissa asioissa.

Tiedonkulku ja sen toimivuus

Konserniohje määrittelee konserniohjaukseen liittyvää tiedottamista ja tietojen antamista. Konserniohjetta ja sen perusteella annettavia toimintatapaohjeita koskevasta tiedottamisesta konserniin kuuluville yhteisöille vastaavat osaltaan kaupunginhallitus sekä konserni- ja elinvoimajaosto. Tytäryhteisön tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö. Myös tytäryhteisöjen toiminnasta on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa kaupunkilaisille.

Yhteisöt toimittavat Sastamalan kaupunginhallitukselle, konserni- ja elinvoimajaostolle, kaupunginjohtajalle ja sisäiselle tarkastukselle näiden pyytämät tiedot ja asiakirjat yhteisön toiminnasta, jos tämä tieto on tarpeen konsernin kokonaisedun arvioimiseksi tai muusta perustellusta syystä, huomioiden kuitenkin lainsäädännössä asetetut pakottavat säännökset. Yhteisöt ilmoittavat, mitkä konsernijohtolle lähetetyistä materiaaleista sisältävät liikesalaisuuksia tai ovat muutoin salassa pidettäviä. Muuten materiaalit ovat julkisia.

Tiedonkulussa ja sen toimivuudessa ei ole todettu merkittäviä puutteita.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

SASTAMALAN KAUPUNKI KONSERNITULOSLASKELMA (1000 €)		
	2024	2023
Toimintatuotot	45 489	45 257
Toimintakulut	-110 899	-110 847
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	81	33
Toimintakate	-65 330	-65 557
Verotulot	52 733	52 667
Valtionosuudet	32 255	34 095
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	461	35
Muut rahoitustuotot	236	453
Korkokulut	-1 439	-1 034
Muut rahoituskulut	-40	-198
	<u>-783</u>	<u>-744</u>
Vuosikate	18 876	20 461
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 836	-11 000
Arvonalentumiset	<u>0</u>	<u>-51</u>
	-13 836	-11 051
Satunnaiset erät	<u>0</u>	<u>-89</u>
Tilikauden tulos	5 040	9 322
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-63	-54
Laskennalliset verot	16	-4
Vähemmistöosuudet	-43	40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 951	9 304

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,02 %	40,83 %
Vuosikate/Poistot, %	136,42 %	185,15 %
Vuosikate, €/asukas	804	870
Asukasmäärä	23464	23515

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kaupungin tuloslaskelman tunnusluvut.

SASTAMALAN KAUPUNKI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

		2024	2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	18 876		20 461
Tilikauden verot	-63		-54
Satunnaiset erät	0		-89
Tulorahoituksen korjauserät	<u>260</u>	19 073	<u>-39</u>
			20 279
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-24 046		-17 263
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2		147
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>631</u>	<u>-23 413</u>	<u>932</u>
			-16 184
Toiminnan ja investointien rahavirta		-4 340	4 096
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-56		0
Antolainasaamisten vähennys	<u>59</u>	4	<u>27</u>
			27
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 900		8 692
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 015		-11 628
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>752</u>	8 637	<u>-830</u>
			-3 766
Oman pääoman muutokset		-8	1
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoks	-19		-414
Vaihto-omaisuuden muutos	2		20
Saamisten muutos	-445		3 131
Korottomien velkojen muutos	<u>-677</u>	<u>-1 139</u>	<u>-10 635</u>
			-7 898
Rahoituksen rahavirta		7 494	-11 636
Rahavarojen muutos		3 153	-7 540
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	40 264		37 111
Rahavarat 1.1.	<u>37 111</u>	3 153	<u>44 651</u>
			-7 540

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	17 131	6 245
Investointien tulorahoitus, %	78,50 %	119,55 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,91	2,35
Kassan riittävyys, pv	99	96

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kaupungin rahoituslaskelman tunnusluvut.

**SASTAMALAN KAUPUNKI
KONSERNITASE (1000 €)**

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	67 174	67 174
Aineettomat oikeudet	18	30	Muut omat rahastot	1 842	1 842
Muut pitkävaikutteiset menot	441	509	Ed. tk:en yli/alijäämä	60 859	51 555
	459	539	Tilikauden yli/alijäämä	4 951	9 304
Aineelliset hyödykkeet				134 826	129 875
Maa- ja vesialueet	21 046	21 046	VÄHEMMISTÖOSUUDET	410	336
Rakennukset	88 623	85 484	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	51 343	47 644	Lahjoitusrahastojen pääomat	4 529	4 634
Koneet ja kalusto	2 154	2 229	Muut toimeksiantojen pääomat	799	1 149
Muut aineelliset hyödykkeet	3 353	3 612		5 327	5 782
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	12 260	9 475			
	178 780	169 490			
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkuusyhteisöosuudet	3 694	3 619	Pitkäaikainen		
Muut osakkeet ja osuudet	860	871	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 372	53 446
Muut lainasaamiset	53	74	Lainat julkisyhteisöiltä	50	100
Muut saamiset	267	249	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 836	3 891
	4 874	4 813	Laskennalliset verovelat	87	103
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				65 345	57 540
Valtion toimeksiannot	328	655	Lyhytaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	4 518	4 624	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 923	11 159
	4 846	5 279	Lainat julkisyhteisöiltä	50	57
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat muilta luotonantajilta	0	9
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	415	326
Aineet ja tarvikkeet	292	294	Ostovelat	8 375	8 524
Keskeneräiset tuotteet	148	153	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 239	1 303
	440	447	Siirtovelat	9 695	10 293
Saamiset				31 696	31 670
Pitkäaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	237 604	225 204
Lainasaamiset	8	8			
Muut saamiset	0	0			
Siirtosaamiset	0	10			
	9	19			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	5 522	5 559			
Lainasaamiset	4	21			
Muut saamiset	1 309	876			
Siirtosaamiset	1 098	1 050			
	7 932	7 505			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	22	22			
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	10	10			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	4 149	4 070			
	4 181	4 102			
Rahat ja pankkisaamiset	36 083	33 009			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	237 604	225 204			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	57,02 %	57,90 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	74,06 %	67,33 %
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000€	65 810	60 859
Kertynyt yli- / alijäämä, €/ asukas	2 805	2 588
Konsernin lainat, €/ asukas	3 128	2 754
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	73 395	64 771
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	77 132	69 223
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 287	2 944
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	53	74
Asukasmäärä	23 464	23 515

7 KESKEISET TUNNUSLUVUT

SASTAMALAN KAUPUNKI Talouden tunnuslukuja	TP2024	TP2023	TP2022	TP2021	TP2020
Asukasluku	23 464	23 515	23 734	23 998	24 052
Veroprosentti	8,90	8,86	21,50	21,50	20,75
Verotulot 1000 €	52 998	52 942	96 017	90 560	82 859
Verotulojen muutos %	0,1 %	-44,9 %	6,0 %	9,3 %	1,3 %
Verotulot €/asukas	2 259	2 251	4 046	3 774	3 445
Valtionosuudet 1000 €	16 297	18 413	75 845	69 852	72 630
Valtionosuuksien muutos%	-11,5 %	-75,7 %	8,6 %	-3,8 %	15,7 %
Valtionosuudet €/asukas	695	783	3 196	2 911	3 020
Toimintakulut (ulk.), 1000 €	83 315	82 801	196 854	192 540	177 440
Toimintatuotot (ulk.), 1000 €	29 709	29 759	43 249	45 461	36 394
Toimintatuotot/toimintakulut (ulk.) %	35,8 %	36,1 %	22,0 %	23,7 %	20,6 %
Toimintakate, 1000€	-53 183	-52 579	-153 136	-146 608	-140 579
Toimintakatteen muutos%	1,1 %	-65,7 %	4,5 %	4,3 %	-1,4 %
Vuosikate, 1000 €	15 630	18 274	18 967	13 977	15 093
Vuosikate eur/asukas	666	777	799	582	628
Vuosikate poistoista %	138 %	208 %	158 %	150 %	141 %
Tilikauden tulos, 1000 €	4 283	9 494	6 964	4 637	4 359
Tilikauden yli-/alijäämä, 1000 €	4 668	5 792	4 341	3 910	4 589
Taseen ylijäämä, 1000 €	42 688	38 020	32 227	27 886	23 976
Taseen ylijäämä €/asukas	1 819	1 617	1 358	1 162	997
Investointien tulorahoitus, 1000 €	15 492	18 112	18 348	13 361	14 477
Investointien tulorahoitus, %	71,4 %	131,6 %	154,3 %	157,2 %	137,3 %
Investointien omahankintameno, 1000 €	21 901	13 885	12 296	8 891	10 992
Investoinnit omahankintameno, €/asukas	933	590	518	371	457
Lainakanta, 1000 €	62 438	52 382	54 479	57 914	62 017
Lainat, €/asukas	2 661	2 228	2 295	2 413	2 578
Laskenn. lainanhoitokate	1,88	2,61	2,70	1,89	1,91
Rahavirta ulos 1 000 €	115 794	107 784	219 594	212 093	199 567
Rahavirta sisään 1 000 €	119 807	110 059	223 428	214 228	204 150
Taseen loppusumma, 1000 €	208 828	194 407	209 437	205 470	203 762
Omavaraisuusaste (Oma po/koko po) %	58,8 %	61,0 %	55,1 %	52,8 %	50,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	81,9 %	70,0 %	41,2 %	44,3 %	49,5 %
Konsernin lainakanta, 1000 €	73 395	64 771	105 800	109 734	111 650
Konsernin lainat, €/as	3 129	2 754	4 458	4 573	4 642
Konsernin omavaraisuusaste %	57,0 %	57,9 %	44,3 %	42,6 %	41,2 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus	74,1 %	67,3 %	49,5 %	51,6 %	55,5 %
Kaupungin takausvastuut, 1000 € (ilman Takauskeskuksen osuutta)	21 453	23 711	26 187	29 081	29 979
Sastamalan kaupungin Vakinaisen henkilöstön määrä, 31.12.	694	699	1 306	1 295	1 218
Kokonaishenkilöstömäärä 31.12	882	922	1 656	1 686	1 604

8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain (410/2015) 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin ja liikelaitosten tilikauden **tulos on 4 283 491,53 euroa**.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. investointivaroja puretaan yhteensä 2.000.000,00 euroa
 - Mouhijärven yhteiskoulu 2.000.000,00 euroa
2. tehdään em. mainittuun investointiin kohdistuva poistoeron lisäys 2.000.000,00 euroa
3. aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan suunnitelman mukaisesti 384.928,90 euroa
4. tilikauden ylijäämä 4.668.420,43 euroa siirretään taseen oman pääoman tilikauden ali/ylijäämätilille
5. oikeuttaa konsernihallinnon tekemään tilinpäätökseen teknisluontoisia korjauksia ja tarkennuksia.

Kirjauksen jälkeen taseen ylijäämä on 42,7 milj. euroa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kaupungin tase on ylijäämäinen, joten mainittua selvitystä ei edellytetä.

TOTEUTUMISVERTAILU

9 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

9.1 Käyttötalouden toteutuminen

9.1.1 KÄYTTÖTALOUSHMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

Toimintakate, nettomenot 1 000 €	Tilinpäätös 2023 €	Alkuperäinen Ta 2024 €	Muutokset Ta 2024 €	Lopullinen Ta 2024 €	Tilinpäätös 2024 €	Poikkeama lopulliseen 2024	Tot%	Muutos 2023 - >2024	%
KONSERNIPALVELUT	-3 766	-4 386	0	-4 386	-3 583	803	81,7	183	-4,9
MAANKÄYTTÖ	-1 048	-1 076	0	-1 076	-1 084	-8	100,7	-36	3,4
YMPÄRISTÖTERVEYDENH.PALVELUT	-810	-797	-25	-822	-795	27	97	15	-2
KAUPUNGIN YHTEISET ERÄT	-224	-122	0	-122	-137	-15	112,4	87	-38,9
KONSERNIHALLINTO yht	-5 848	-6 381	-25	-6 406	-5 599	807	87,4	249	-4,3
VARHAISKASVATUS	-14 006	-14 370	-350	-14 720	-14 575	145	99,0	-568	4,1
PERUSOPETUS	-25 508	-26 009	0	-26 009	-25 826	183	99,3	-317	1,2
LUKIOKOULUTUS	-2 571	-2 647	0	-2 647	-2 663	-17	100,6	-92	3,6
ELÄMÄNLAATU	-7 386	-7 204	-50	-7 254	-7 319	-64	100,9	68	-0,9
SIVISTYSTOIMI yht	-49 472	-50 230	-400	-50 630	-50 382	247	99,5	-910	1,8
TILAKESKUS	4 558	4 200	0	4 200	4 783	583	113,9	224	4,9
YHDYSKUNTATEKNIikka	-3 241	-3 409	0	-3 409	-3 199	210	93,8	42	-1,3
MAASEUTUPALVELUT	-196	-257	0	-257	-76	180	29,8	120	-61,1
TEKNINEN TOIMI (ilman tilak) YHT	-3 437	-3 666	0	-3 666	-3 276	390	89,4	162	-4,7
KAUPUNKI ILMAN LIKELAITOSTA YHTEENSÄ NETTO	-54 198	-56 076	-425	-56 501	-54 474	2 027	96,4	-275	0,5
SASTAMALAN VESI LIKELAITOS	1 642	1 841	0	1 841	1 391	-450	75,6	-251	-15,3
KAUPUNKI JA VESI LIKELAITOS	-52 557	-54 235	-425	-54 660	-53 083	1 577	97,1	-526	1,0
<i>Ulkoiset toimintatuotot</i>	<i>29 759</i>	<i>27 022</i>	<i>255</i>	<i>27 277</i>	<i>29 709</i>	<i>2 432</i>	<i>108,9</i>	<i>-50</i>	<i>-0,2</i>
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>11 068</i>	<i>10 787</i>	<i>0</i>	<i>10 787</i>	<i>11 164</i>	<i>378</i>	<i>103,5</i>	<i>97</i>	<i>0,9</i>
Toimintatuotot	40 827	37 809	255	38 064	40 873	2 810	107,4	47	0,1
Valmistus omaan käyttöön	463	454	0	454	424	-30	93,3	-39	-8,4
<i>Ulkoiset toimintakulut</i>	<i>-82 801</i>	<i>-81 712</i>	<i>-680</i>	<i>-82 391</i>	<i>-83 315</i>	<i>-924</i>	<i>101,1</i>	<i>-515</i>	<i>0,6</i>
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-11 046</i>	<i>-10 787</i>	<i>0</i>	<i>-10 787</i>	<i>-11 065</i>	<i>-278</i>	<i>102,6</i>	<i>-19</i>	<i>0,2</i>
Toimintakulut	-93 846	-92 499	-680	-93 178	-94 380	-1 202	101,3	-534	0,6
Toimintakate	-52 557	-54 235	-425	-54 660	-53 083	1 577	97,1	-526	1,0

Ero ulkoiseen tuloslaskelmaan

22

100

Veden ja tilakeskuksen sisäisen liittymismaksun kirjaus

Talousarvion toteutumisvertailussa poikkeamasarakkeen etumerkit:

menoarvio (-):

miinus (-) –merkkinen poikkeama = toteutuma on ylittänyt talousarvion määrärahan (vaikutus tulokseen negatiivinen (-)

plus (+) –merkkinen poikkeama = toteutuma on jäänyt alle talousarvion määrärahan (vaikutus tulokseen positiivinen (+)

tuloarvio (+):

miinus (-) –merkkinen poikkeama = toteutuma on jäänyt alle talousarvion tuloarvion (vaikutus tulokseen negatiivinen (-)

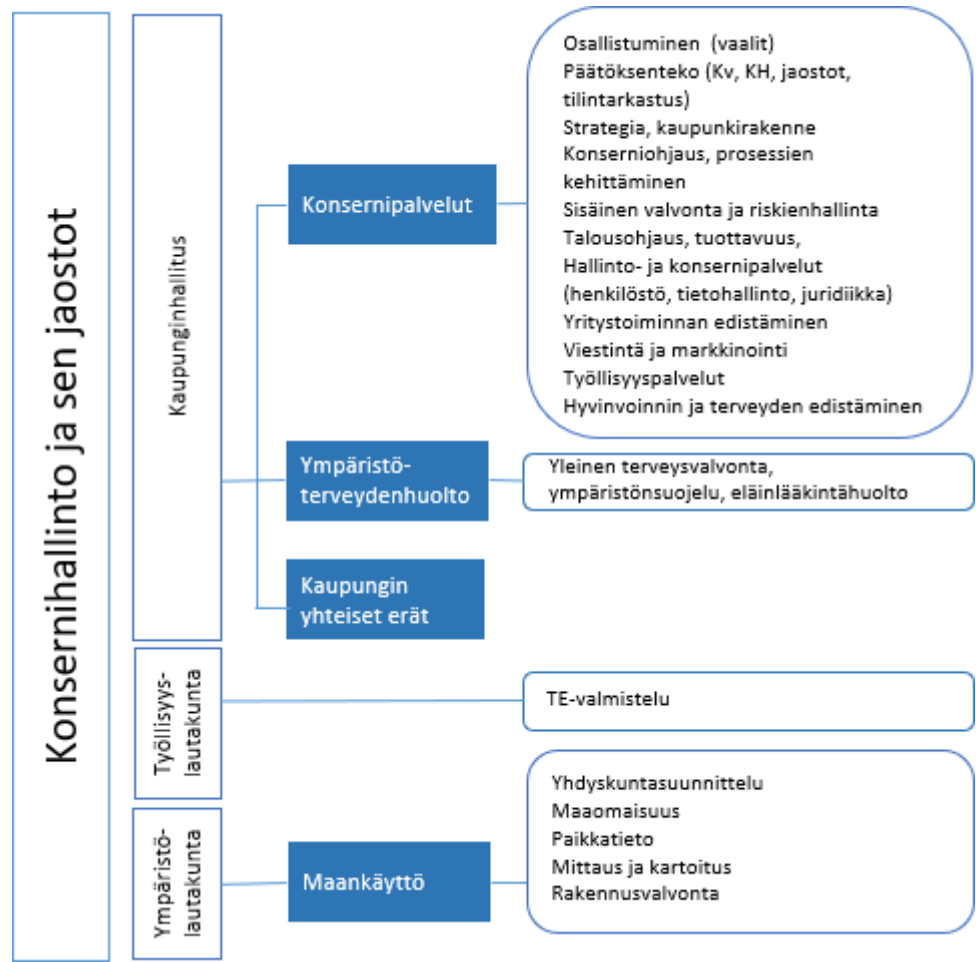
plus (+) –merkkinen poikkeama = toteutuma on ylittänyt talousarvion tuloarvion (vaikutus tulokseen positiivinen (+)

Käyttötalousmäärärahat ovat vastuualuetasolla nettositovia.

9.1.2 KONSERNIHALLINTO

Toimialan vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sastamalan kaupunkikonsernin toimintaa ohjaa kaupunkikonsernin uusi strategia "Omannäköisen elämän Sastamala". Strategiaa viedään käytäntöön erityisesti myös elinvoimaohjelman, hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkirakennesuunnitelman avulla. Konsernihallinto johtaa ja ohjaa strategian toimeenpanoa sekä koko kaupungin konserniorganisaatiota.

Omannäköisen elämän maaseutukaupungissa ensisijaista on asukkaiden hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen sekä paikallisen identiteetin, demokratian ja elinympäristön kehittäminen.

Konsernihallinto tuottaa päätöksenteon ja johtamisen tueksi tarvittavaa oikeaa, luotettavaa ja ajantasaista tietoa sekä luo edellytykset palvelutoiminnan toteuttamiselle ja asukkaiden asioiden sujuvalle hoidolle.

Toimialan katsaus vuoteen 2024

Vuoden 2025 alusta toteutunutta TE-palvelut 2024 -uudistusta on valmisteltu aktiivisesti koko vuosi 2024 yhteistyössä Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen muiden kuntien kanssa. Uudistuksen myötä TE-hallinnon tehtäviä siirtyi kunnille ja samalla työllisyyden edistämisen kuntakokeilu päättyi. Sastamala toimii työllisyysalu-

een vastuukuntana ja on vastannut myös valmistelun etenemisestä alueella. Useat valmisteluryhmät ovat koontuneet valmistelevaan tehtävien siirtoa. Uusi kuntien yhteistoimintasopimuksen mukainen työllisyyslautakunta on perustettu Sastamalan kaupungin organisaatioon ja jäsenet siihen on nimetty kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Työllisyyslautakunnan toiminta käynnistyi elokuussa. Myös kotoutumiseen liittyvää uudistusta on valmisteltu osittain TE-uudistukseen liittyen.

Presidentinvaali on järjestetty tammi-helmikuussa ja europarlamenttivaalit touko-kesäkuun vaihteessa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 toteumilla ei ole suoranaista vaikutusta tulevaan kehitykseen. Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen toiminnan vakiinnuttaminen on keskeistä vuoden 2025 aikana.

Tuloarviot ja määrärahat

Konsernihallinto							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	4 936	4 801	25	4 826	5 189	363	107,5 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-10 784	-11 181	-50	-11 231	-10 787	444	96,0 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-5 848	-6 381	-25	-6 406	-5 598	807	87,4 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 308	-58		-58	-41	17	70,7 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-6 156	-6 438	-25	-6 464	-5 639	824	87,2 %

Konsernipalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus
Vastuualueen vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Konsernipalvelut johtaa ja ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa seuraamalla valtakunnan tasolla ja kaupungissa tapahtuvia muutoksia, tuottamalla tietoa, raportteja ja ohjeita johtamisen ja ohjauksen perustaksi, valmistelemalla esityksiä erityisesti kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätöksentekoon sekä toimeenpanemalla päätettyjä asioita.

Konsernipalveluissa koordinoidaan koko kaupunkikonsernin yhteisiä asioita: kaupunkimarkkinointi ja viestintä, hyvinvoinnin edistäminen sekä elinkeinojen ja työllisyyden edistäminen. Lisäksi konsernipalvelut talousohjauksen ohella tarjoaa koko kaupunkiorganisaatiolle yleis-, henkilöstö- ja tietohallinnon sekä juridiikan palveluja.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Kaupunkistrategian, elinvoimaohjelman ja hyvinvointisuunnitelman toteuttamista on jatkettu. TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelua on toteutettu ja valmisteltu Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen tulevaa toimintaa. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on jatkunut ja yhteensovitusta on tehty hyvinvointialueuudistuksen seurauksena. Kotouttamisasioiden koordinoitua on tehty työllisyyspalvelujen toimesta ja uusi kotouttamiskoordinaattori on aloittanut maaliskuussa.

Elinkeinopalveluja organisoitiin uudelleen ja myös matkailumarkkinointi yhdistettiin yleiseen kaupunkimarkkinointiin.

Tietoliikennepalveluja on vakiinnutettu ja uudistettu Tiera Oy:n ja Lounea Oy:n kanssa yhteistyössä. Henkilöstöhallinnon organisointia uudistettiin loppuvuoden aikana.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Valmistaudutaan jul- kisten työvoima- ja yrityspalvelujen siir- toon kuntiin vuonna 2025 yhteistyössä läntisen Pirkanmaan muiden kuntien kanssa.	Läntisen Pirkan- maan työllisyysalu- een toimintamalli on rakennettu ja työllis- yysalue on valmis aloittamaan palvelu- tuotannon vuoden 2025 alusta.	Valmiusaste (%)	Valmisteluryhmät työs- kentelivät koko vuoden 2024 ja toimintamalli valmistui. Sastamalan kaupunki järjestämis- vastuullisena otti vas- taan 01.01.2025 liik- keenluovutuksella siirty- vät valtion TE-palvelut ja henkilöstön. Valmiste- luun ja uudistukseen toi- meenpanoa varten tar- vittavat rekrytoinnit teh- tiin. Hallintosääntö muu- tokset tehtiin. Työllisyys- lautakunta aloitti työnsä elokuussa 2024. Ta- loushallinnon rakenne ja maksuliikenteen hoito sekä tarvittavat integ- raatiot rakennettiin siltä osin mitä oli tiedossa 2024 vuoden aikana. Taloushallinnon ja mak- suliikenteen osalta työ jatkuu vuoden 2025 puolelle. Tietohallinnon järjestelmäratkaisut pääosin tehtiin, mutta korjauksiakin jouduttiin tekemään alkuvuodesta 2025. Viestintäsuunni- telman valmistelu toteu- tui vuoden 2024 osalta, mutta vuoden 2025 suunnitelmaa ei tehty. Valmiusaste 100 %.	Toteutunut
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Valmistellaan kau- pungin elinkeinopuo- len uudistus (nykyi- nen + siirtyvät tehtä- vät).	V. 2024 aikana	Valmiusaste (%)	Elinkeinopalveluiden or- ganisaatiota uudistettiin ja elinvoimapalvelut aloitti toimintansa 1.1.2025. Elinvoimapa- veluihin kuuluvat yritys- palvelut ja kaupunki- markkinointi. Valmiusaste 100 %.	Toteutunut
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Valmistaudutaan vuo- den 2025 alusta voi- maan tulevaan kotou- tumislainsäädännön kokonaisuudistuk- seen.	Kotoutumispalvelu- jen toimintamalli ja rakenteet on valmis- teltu TE-uudistuk- seen nivoutuen.	Valmiusaste (%)	Kotoutumispalvelujen toimintamalli työllisyys- alueen keskitettyinä pal- veluina saatiin valmistel- tua lakisääteisten palve- lujen osalta. Kotoutumi- sen kokonaisuuteen ja kansainväliseen rekry-	Toteutunut osittain

				tointiin liittyvät palvelurakenteet vaativat vielä kehittämistä. Sastamalan kaupunki tuottaa 01.01.2025 alkaen Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueelle kotoutujien työvoimapalvelut ja kuntien lakisääteiset kotoutumissuunnitelmat. Rekrytointi kansainvälistymispalveluiden ja kotoutumisen edistämisen palveluihin on tehty. Tietohallinnon järjestelmäratkaisut toteutettiin, Koto-AJ otettiin käyttöön tammikuussa 2025. Kotoutumisohjelma päivitettiin. Hallintosääntö päivitettiin. Yhdyspinnat muihin toimijoihin toteutui mm. ELY-keskuksen, sopijakuntien ja koulutuksenjärjestäjien kanssa sekä osin myös hyvinvointialueen kanssa. Valmiusaste 80 %.	
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Päivitetään ennakko-vaikutusten arviointiohjeistus (EVA) ja arviointimenettely vakiinnutetaan.	Ennakkovaikutusten arviointiohjeistus on päivitetty ja arviointeja tehty kaikilla toimialoilla.	Valmius- ja toteutusaste (%)	Ohjeistuksen päivityksen valmistelu on käynnistynyt. Arviointimenettely ei ole vielä vakiintunut. Valmiusaste 10 %.	Toteutunut osittain
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Markkinoidaan Sastamalaa omannäköisen elämän asuinpaikana ja edistetään vaikuttavaa viestintää.	Käytettävissä olevat viestintä- ja markkinointikanavat valjastetaan tehokkaaseen käyttöön eri käyttäjäryhmät huomioiden.	Valmius- ja toteutusaste (%)	Asumisen markkinoinnin kampanjat valmistuivat jo vuoden 2024 puolella, mutta käynnistettiin eri kanavissa vasta alkuvuodesta 2025 joulunpyhien jälkeen. Valmiusaste 80 %.	Toteutunut osittain
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Hyödynnetään kaupungin oman työllisyydenhoidon ekosysteemin täysimääräisesti erityisesti elinkeino-, työllisyys- ja koulutussektoreilla, jotta alueella olisi osaavaa työvoimaa saatavilla työelämän tarpeita vastaavasti.	TE2024 -uudistukseen liittyvä työllisyydenhoidon ekosysteemin toimintasuunnitelma on valmis.	Valmiusaste (%)	TE-uudistuksen vaativat rakenteet ja asiakaspalveluprosessit pääosin saatiin rakennettua. Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueella toimii Sastamalan kaupungin asettama työllisyyslautakunta. TE-uudistukseen valmistauduttiin ja työllisyyslautakunnan päätöksellä toimivaltaa siirrettiin sopijakuntien lähipalveluihin. Työllisyyden ekosysteemiä päästään näin hyödyntämään kaikissa työllisyysalueen kunnissa kunnan omaa ekosysteemiä hyödyntäen.	Toteutunut

				Keskitetty palvelu tuotetaan Sastamalan kaupungin toimesta ja työvoimakoulutukset suunniteltiin yhteistyössä Saskyn kanssa vuodelle 2025. Työllisyysalueen kunnat ovat neuvotelleet palvelutuotannosta oman kuntansa / alueensa elinkeinopalvelujen ja kansalaisopistojen kanssa. Palvelutuotannossa on karsittu päälekkäisyydet. Pirkanmaan ELY-keskukselta vastaanotettiin ostopalveluna tuotettavia sopimuksia ja puuttuvia palveluja kilpailutettiin hankintalain mukaisesti. Valmiusaste 100 %.	
--	--	--	--	--	--

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Alkavien yrittäjien palveluita hyödyntäneet asiakkaat, kpl	99	64	40	73
Toimivien yrittäjien palveluita hyödyntäneet asiakkaat, kpl	850	495	300	238
Sijoittumispalveluiden asiakkaat, kpl	62	34	70	46
Sastamalan kaupungin järjestämät yritystilaisuudet, kpl	33	32	20	17
Työttömyysaste vuoden lopussa, %	7,1	9,0	7,0	11,2
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	446 880	620 021	660 000	670 645
Nuorten kesätyöllistämistuki, nuorten määrä	97	99	120	79

Tuloarviot ja määrärahat

Konsernipalvelut							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	2 799	2 848		2 848	3 031	183	106,4 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-6 565	-7 234		-7 234	-6 614	620	91,4 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-3 766	-4 386		-4 386	-3 583	803	81,7 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-19	-18		-18	-18	0	100,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-3 785	-4 404		-4 404	-3 601	803	81,8 %

Lisätiedot

Merkittävimmät poikkeamat olivat seuraavat: Kaupunginhallitus nettomäärärahojen alitus 112 000 euroa, työllisyyden edistämisen kuntakokeilu alitus 102 000 euroa, työllistämispalvelut alitus 157 000 euroa, kotoutumis- palvelut nettotulojen ylitys 184 000 euroa, joukkoliikenne nettomenojen alitus 50 000 euroa, matkailumarkki- nointi alitus 42 000 euroa, muu yritystoiminnan kehittäminen alitus 41 000 euroa, elinkeinopalvelujen hankkeet alitus 31 000 euroa ja arkistopalvelut alitus 31 000 euroa. Lisäksi joitakin vähäisempiä poikkeamia.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Ei olennaista vaikutusta. Vuoden 2025 talousarviorakennetta on uudistettu. Elinvoimapalvelut ja työllisyyspal- velut muodostavat jatkossa omat vastuualueet. Erityisesti työllisyyspalvelujen osalta on epävarmuustekijöitä TE2024-uudistuksen nyt toteuduttua.

Maankäyttö

Toimielin: Ympäristölautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Maankäyttöjohtaja Ilmari Mattila

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Maankäytön tehtävä on kaupungin yleis- ja yksityiskohtaisesta kaavoituksesta huolehtiminen sekä maan- käyttö- ja rakennuslain mukainen rakentamisen valvonta, lupien myöntäminen ja rakentamiseen liittyvä neu- vonta. Maankäyttö vastaa kaupungin maapolitiikan toteutuksesta eli maanhankinnasta, luovutuksesta ja tont- tien muodostamisesta, mittauspalveluista ja kartoituksesta. Maankäyttö tuottaa ja ylläpitää tarpeellisia paikka- tietoaineistoja kaupungin palvelutuotantoa ja kuntalaisten tarpeita varten. Sastamalan rakennusvalvonta vas- taa yhteistyösopimuksen kautta myös Punkalaitumen kunnan rakennusvalvontatehtävistä.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Vuonna 2024 rakentaminen väheni edellisestä vuodesta noin 20 %. Lupamaksujen tuotot säilyivät kuitenkin lähes aikaisemmalla tasolla johtuen isommista rakennushankkeista ja aurinkovoimapuistojen luvista. Vuoden 2025 alusta voimaan astuneen rakennuslain edellyttämät ohjelmistomuutokset kasvattivat rakennusvalvonnan kuluja arvioitua enemmän. Muiden yksiköiden osalta ei toiminnassa tai taloudessa ollut olennaisia muutoksia.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Sastamalan kytkemi- nen tiiviimmin Tampe- reen työssäkäyntialu- eeseen. Asumiseen ja elinkeinotoimintaan liittyvien kaavojen laa- dinta Vammalan ja Karkun asemien sekä valtateiden 11 ja 12 läheisyyteen.	Yhden uuden teolli- suusalueen ja yh- den rautatiease- maan liittyvän ase- makaavan valmistu- minen ehdotusvai- heeseen vuoden 2024 loppuun men- nessä.	Kaavoituksen edis- tyminen	Asemanseutujen paran- tamiseen liittyvät Karkun asemanseudun asema- kaava ja asemakaavan muutos sekä Vammalan rautatieaseman pohjois- puolen rautatiealueen asemakaavan muutos asetettiin ehdotuksena nähtäville 27.11.2024 ja niiden on tarkoitus val- mistua vuoden 2025 al- kupuoliskolla. Lisäksi vuoden 2024 puolella hyväksyttiin Häijään Säästömarketin asema- kaavan muutos, joka mahdollistaa kaupan ke- hittämisen.	Toteutunut

Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Kaavoitetaan tontteja omannäköisen elämisen tarpeisiin (pientaloasumiseen koulujen ja rautatieasemien läheisyyteen).	Yhden aluekeskukseen ja yhden rautatieasemaan tukeutuvan asuinalueen valmistuminen ehdotusvaiheeseen vuoden 2024 loppuun mennessä.	Kaavoituksen edistytminen	Vammalan rautatieaseman läheisyyteen sijoitettava Pikku-Italian pientaloalue valmistui kahdessa osassa siten, että pohjoisen osan kolme tonttia tulivat varattaviksi kesällä 2024 ja eteläisen osan ehdotus tuli uudelleen nähtäville 27.11.2024. Vuoden 2024 puolella valmistuivat myös Kairiston asemakaava, joka mahdollistaa Häijään liikekeskuksen läheisyyteen rivitalojen rakentamisen sekä Mouhijärven maisemakylän Wähätiisalan asemakaavan osan muutos, joka mahdollistaa ensimmäisen maisemakylän täydentämisen neljällä pientalolla. Kiikan korttelin 703 asemakaavan muutos mahdollistaa myös seurakunnan tontin kehittämisen pientalorakentamiselle Kiikan keskustassa. Lisäksi valmistuivat pienemmät kaavamuutokset: Rautaveden länsirannan oikeusvaikutteinen osayleiskaavan osan muutos, Halmesmäentien asemakaavan muutos ja Karhunpolku 30 asemakaavan muutos.	Toteutunut
-------------------------------------	--	--	---------------------------	--	---

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Rakennusluvut, kpl	169	163	200	135
Toimenpideluvut, kpl	129	100	120	75
Uudet asunnot, kpl	23	21	22	12
Teollisuus- ja liiketiloja, m ³	42 452	16 100	16 000	8 708
Myydyt omakotitalotontit, kpl	12	8	8	3
Varatut omakotitalotontit, kpl	22	10	10	6
Myydyt muut tontit, kpl	4	0	1	1
Varatut muut tontit, kpl	4	4	2	1

Tuloarviot ja määrärahat

Maankäyttö	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Nettositova (1000 €)							

Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutok- set	TA2024	2024	lopulli- seen	2024
Toimintatuotot (+)	652	450		450	561	111	124,7 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-1 700	-1 526		-1 526	-1 645	- 119	107,8 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-1 048	-1 076		-1 076	-1 084	-8	100,7 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-21	-23		-23	-23	0	100,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-1 069	-1 099		-1 099	-1 107	-8	100,7 %

Lisätiedot

Maankäytön toimintatuotot olivat arvioitua suuremmat, johtuen myyntituottojen kasvusta. Toimintakulut ylittivät arvioitua suuremmista rakennuslain muutoksen aiheuttamista tietohallintokuluista.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

Rakennusvalvonnan korkeammat tietohallintokulut on huomioitu vuosien 2025-2027 talousarvioesityksessä.

Ympäristöterveydenhuolto

Toimielin: Kaupunginhallitus / Ympäristöterveydenhuollon jaosto

Vastuualueen vastuhenkilö: Ympäristöterveydenhuollon johtaja Hanna Anttila

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristöterveydenhuolto turvaa asukkaille terveellisen elinympäristön sekä hyvän ympäristön tilan ja ekologisesti kestävä kehityksen. Toiminnan tarkoituksena on varmistaa, että asukkaat voivat hengittää, juoda ja syödä luottaen siihen, ettei heidän terveytensä ole uhattuna sekä liikkua terveellisessä, viihtyisässä ja virikkeitä antavassa ja ekologisesti kestävässä elinympäristössä. Eläinten hyvinvoinnista ja eläinsuojelusta huolehditaan kokoaikaisesti eläinlääkäreiden päivystysrenkaan sekä valvontaeläinlääkärien toimesta.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Eläinlääkäripäivystyksen järjestämiseksi on jouduttu käyttämään ulkopuolisten sijaisten lisäksi ostopalvelua.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunki-strategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Elinkeinonharjoittajien toimintaedellytysten turvaaminen ja elinympäristön terveellisuuden ylläpitäminen.	Terveellinen elinympäristö, puhdas vesi ja turvalliset elintarvikkeet. Elintarvikevalvonnan riskin arvioinnin mukaisten tarkastusten toteutuminen >90%.	Riskinarvioinnin mukaisten tarkastusten toteutuminen.	99 %	To- teu- tunut
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Elinympäristön viihtyisyyden edistäminen.	Virikkeellinen ja viihtyisä elinympäristö. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman riskin arviointiin perustuvien tarkastusten toteutuminen >70%.	Riskin arvioinnin mukaisten tarkastusten toteutuminen.	73 %	To- teu- tunut
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	Maaseutuelinkeinon tuotannon turvaaminen.	Seutukunnan tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja terveyden turvaaminen, päivystysvelvoitteen 100 %:n toteutuminen.	Päivystysvelvoitteen toteutumisprosentti.	100 %	To- teu- tunut

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Myönnetyt ympäristöluvut ja yleisen ilmoitusmenettelyn mukaiset päätökset (suurin osa aiemmin ympäristöluvallisista siirtyi 1.2.2019 ilmoitusmenettelyn piiriin).	5	7	7	3

Tuloarviot ja määrärahat

Ympäristöterveydenhuolto							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	1 250	1 060	25	1 085	1 160	75	106,9 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-2 059	-1 857	-50	-1 907	-1 955	-48	102,5 %
Toimintakate, netto* (+/-)	- 810	- 797	-25	- 822	- 795	27	96,7 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)					0	0	0,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	- 810	- 797	-25	- 822	- 795	27	96,7 %

Lisätiedot

Eläinlääkintähuollossa on ollut henkilöstövajausta ja tekijöitä ei ole saatu kaikkiin avoinna oleviin virkoihin tai sijaistuksiin. Päivystykset on toteutettu osin sijaisjärjestelyin.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Ei vaikutusta taloussuunnitelmaan.

Kaupungin yhteiset erät

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuualueen vastuuhenkilö: Jarkko Malmberg

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Vastuualueelle on koottu sellaiset tulo- ja menoerät, jotka eivät ole suoraan konsernipalvelujen tai maankäytön oman toiminnan tuottoja ja kuluja. Tällaisia eriä vuoden 2024 talousarviossa ovat:

- Maanmyynnistä aiheutuvat myyntivoitot ja –tappiot, nettotulo 300 000 euroa.
- Vastuualueella on 50 000 euron määrärahavaraus osallistuvaan budjetointiin, 40 000 euron määrärahavaraus Pohjois-Satakunnan Seutuverkko Oy:n takausvastuiden osittaiseen realisointiin, TE 2024 valmisteluun sekä 210 000 euron määrärahavaraus erillisselvityksiä tai yhteishankintoja varten. Jälkimmäisen määrärahan käytöstä ja kohdennuksesta päätetään tarkemmin talousarviovuoden aikana.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Maanmyyntejä ei toteutunut suunnitellusti, myyntivoittoja kertyi vain noin 73 000 euroa ja myyntitappioita ei ollenkaan. Osallistuvan budjetoinnin määrärahasta (50 000 euroa) toteutui noin 42 000 euroa. TE2024-uudistukseen valmisteluun oli varattu noin 122 000 euroa: kuluja kertyi noin 362 000 euroa ja tuottoja noin 363 000 euroa (valtion korvaus ja muiden Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen kuntien maksuosuudet valmistelukuluista). Muihin yhteisiin eriin oli varattu yhteensä 250 000 euroa ja toteuma oli noin 166 000 euroa, josta henkilöstön palkitsemiseen osoitettiin 90 000 euroa, Pohjois-Satakunnan Seutuverkko Oy:n lainojen lyhennyksiin noin 37 000 euroa ja tietoturvan konsultointipalveluihin noin 36 000 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Kaupungin yhteiset erät</i>							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	236	442		442	437	-5	98,9 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	- 460	- 564		- 564	- 574	-10	101,8 %
Toimintakate, netto* (+/-)	- 224	- 122		- 122	- 137	-15	112,3 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 268	-17		-17	0	17	0,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	- 492	- 139		- 139	- 137	2	98,6 %

Lisätiedot

Toteumatietoja on kirjattu edelle toiminnan painopisteisiin.

Toteumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

Ei olennaista vaikutusta.

9.1.3 SIVISTYSTOIMI

Toimialan vastuuhenkilö: Kasvatusjohtaja Pekka Kares

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaadun vastuualueet. Toimialan tehtävänä on tuottaa kasvatus-, opetus- ja koulutus- ja vapaa-ajan palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Päättävöitteena on toimivan ja taloudellisen peruspalveluverkoston avulla edistää ja vahvistaa kuntalaisten elämänhallintaa. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan uudet tuottavuutta parantavat innovaatiot ja hyödynnetään laajan kolmannen sektorin mahdollisuudet. Keskeisintä on kuntalaisten omaehtoisen toiminnan aktivointi osallisuutta ja yhteisöllisyyttä hyödyntäen.

Toimialan katsaus vuoteen 2024

Sivistyspalveluiden osalta toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Varhaiskasvatuspalveluiden tarve jatkoi kasvua, josta aiheutui ennakkoimaton palvelutarpeen ja kustannusten lisääntyminen. Kaikilla vastuualueilla toteutettiin merkittävää strategian mukaista palveluiden kehittämistä osaltaan myös ulkopuolisen hankerahoituksen turvin. Mouhijärven yhteiskoulun rakennushanke valmistui ja Taitotalon sekä Pehulan rakennushankkeet käynnistyivät.

Arvio tulevasta kehityksestä

Käytettävissä oleva taloudellinen resurssi vaatii palveluiden laadun kriittistä tarkastelua vuodelle 2025. Samalla on jo varauduttava puuttumaan Sastamalan laajaan ja hajanaiseen palveluverkkoon. Sivistyksen palveluverkkoselvitys päivitetään vuoden 2025 aikana niin, että sen linjaukset on käytössä laadittaessa talousarviota vuodelle 2026 ja siitä eteenpäin.

Oppimisen tuki uudistuu kaikilla kouluasteilla 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuen uudistuksen valtakunnallisena tavoitteena on yhtenäistää tuen järjestäminen esiopetuksesta toiselle asteella. Opetussuunnitelmien perusteissa määrätään, miten muutosta koskeva lainsäädäntö toteutetaan esiopetuksen, koulujen ja oppilaitosten arjessa 1.8.2025 alkaen. Uusi laki sisältää sitovia mitoituksia ja tuntikehysvaatimuksia esi- ja perusopetuksessa. Lukiokoulutuksessa oppimisen tuki laajentaa opiskelijoiden oikeutta tukiopeutukseen ja erityisopetukseen.

Oppimisen tuen muutokset tulevat vaatimaan lisäresursointia 1.8.2025 alkaen, jota ei vuoden 2025 talousarviossa eikä käyttösuunnitelmassa ole huomioitu. Resurssilisäys on merkittävin esi- ja perusopetuksessa. Resurssilisäyksiä huomioidaan valtionosuuksien perusosassa. Rahoitusta ei ole kuitenkaan suoraan kohdennettu eri koulumuotoihin eikä uudistukseen ole tulossa muuta lisärahoitusta tai erityisavustuksia.

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Sivistystoimi</i>							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	4 862	3 481		3 481	4 270	789	122,7 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-54 334	-53 711	- 400	-54 111	-54 652	- 541	101,0 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-49 472	-50 230	- 400	-50 630	-50 382	248	99,5 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 285	- 359		- 359	- 330	29	91,9 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-49 757	-50 589	- 400	-50 989	-50 712	277	99,5 %

Varhaiskasvatus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota laadukasta opetusta, hoitoa ja kasvatusta varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus tarjoaa myös perusopetuslain (628/1998) mukaista esiopetusta esiopetusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikka järjestetään kaikille halukkaille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat yhteistoimintaan lasten vanhempien kanssa ja osallisuutta vahvistetaan uuden Varhaiskasvatuslain (540/2018) ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus vastaa lasten kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuesta, yksityisen palvelutuotannon palveluseteli- päätöksistä sekä toiminnan valvonnasta sääntökirjan mukaan sekä muille kunnille myytävistä ja muilta kunnilta ostettavista varhaiskasvatuspalveluista.

Varhaiskasvatus toteuttaa vuosina 2021-2024 valtakunnallista kaksivuotista esiopetuskokeilua kahdessa esiopetusyksikössä.

Sastamalan varhaiskasvatussuunnitelma on johdettu valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on juridisesti velvoittava asiakirja ja se toimii henkilöstön yhteisenä työvälineenä ja linjaa varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan. Asiakirja varmistaa toiminnan yhtenäisyyden ja lasten ja heidän perheidensä tasavertaisuuden.

Vuoden 2024 alkaessa varhaiskasvatuksen palveluverkko muodostuu 13 kunnallisesta päiväkodista, 10 koulujen yhteydessä toimivasta esiopetusryhmästä, kahdesta ryhmäperhepäiväkodista ja 22 ohjatusta perhepäivähoidossa työskentelevästä perhepäivähoitajasta. Lisäksi Sastamalassa on kaksi yksityistä päiväkotia ja yksittäisiä yksityisiä perhepäivähoitajia. Yksityinen palvelu on kunnallista palvelua täydentävää palvelua ja se lisää asiakkaille valinnan vaihtoehtoja. Yksityisten päiväkotien palveluissa käytetään palveluseteliä.

Varhaiskasvatuksen palveluiden ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan laatu varmistetaan panostamalla henkilöstön kouluttautumiseen, osallistumalla valtakunnalliseen kehittämistyöhön sekä työtä tukeviin verkostoihin. Tukea tarvitsevien lasten mahdollisuutta osallistua ja oppia toisten kanssa tuetaan yksiköissä viiden varhaiskasvatuksen erityisopettajan avulla kolmiportaisen tuen käytänteillä. Lisäksi varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten tuen tarpeeseen vastataan yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Varhaiskasvatus on osa perhepalveluverkostoa. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen kiinnitetään huomiota.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Vuosi 2024 sujui vastuualueen toiminnassa pääosin suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste jatkoi kasvuaan, jonka vuoksi Harjukadun ryhmäperhepäiväkodin toimintaa ei päätetty suunnitellusti 31.7.2024. Mouhijärven yhteiskoulun esiopetus luopui väistötiloista vuoden 2024 lopulla ja siirtyi takaisin koulun tiloihin.

Osallistumisasteen kasvusta johtuen varhaiskasvatukseen haettiin lisämääräraha vuoden aikana kattamaan henkilöstökustannuksia. Myös tietohallintokulujen sekä ruoka- ja puhtauspalveluiden kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta. Syksyn aikana toteutettiin talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Toimintaan kohdistuvaa henkilöstöresurssia tiukennettiin, huomioiden kuitenkin lakisääteinen mitoitus ja mm. koulutuksiin osallistumista rajoitettiin sijaiskustannusten minimoimiseksi. Yksityisen hoidon tukeen varattu määräraha alitti talousarvion.

Tulokortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Hyvinvoivat työyhteisöt	Työyhteisöille tarjotaan tukea mielen hyvinvoinnin asioissa Yksiköissä käynnistetään Hyvän mielen työpaikka -teeman mukainen kehittämistyö	Esihenkilöiden ja henkilöstön kouluttaminen teemasta toteutuu (toteutuu/ei toteudu) Henkilöstön mento- rintitoiminta ja mentorointiryhmät ovat käynnistyneet (toteutuu/ei toteudu)	Hyvän mielen työpaikka -teema mukana esihenkilöiden kokouksissa. Varhaiskasvatusjohtaja ja työhyvinvointikoordinaattori pitivät keväällä esihenkilökierroksen yksiköissä, joissa Hyvän mielen työpaikan teemat ovat olleet keskeisesti mukana. Henkilöstön mentorointiryhmät toteutuvat säännöllisesti eri ammattiryhmille.	Toteutunut
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Toiminnan laadullisen arvioinnin kehittämisen	Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi otetaan käyttöön	Laadunarviointijärjestelmä Valssi otetaan käyttöön ja liitetään osaksi arvioinnin kokonaisuuteen (toteutuu / ei toteudu)	Laadun arviointijärjestelmä Valssi on otettu käyttöön. Samalla laadun arvioinnin kokonaisuus on päivitetty ja Valssi on liitetty mukaan kokonaisarviointiin	Toteutunut
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Kestävä kehityksen mukaisen toiminnan edistäminen kasvatus- ja toiminnassa	Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen suunnitelma päivitetään	Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen suunnitelma on päivitetty (toteutuu / ei toteudu)	Kestävän kehityksen suunnitelma on päivitetty työryhmän toimesta syyskaudella 2024	Toteutunut

Vastuualueen toiminnan volyymin, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
---------	--------	--------	--------	--------

0-7v ikäluokka 31.12.	1 213	1 152	1 170	1130
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, ostopalveluiden piirissä, palvelusetelillä ja esiopetuksessa.	869	853	810	802
Esiopetusikäisten ikäluokka (+ 2-vuotinen esiopetus)	212 (+38 2v-eo)	202	183	190
Lasten kotihoidontuen piirissä + osittainen hoitoraha	149 + 78	116 + 67	120 + 65	105 + 73
Yksityishoidon tuen piirissä olevien määrä ja palvelusetelien määrä	128	128	125	124

Tuloarviot ja määrärahat

Varhaiskasvatus							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	1 061	806		806	906	100	112,4 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-15 067	-15 176	- 350	-15 526	-15 480	46	99,7 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-14 006	-14 370	- 350	-14 720	-14 574	146	99,0 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-18	-18		-18	-17	1	94,4 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-14 025	-14 387	- 350	-14 737	-14 591	147	99,0 %

Lisätiedot

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Yksityisen hoidon tuen määrärahoja pystytään arvioimaan pienemmäksi ko. taloussuunnitelman aikana. Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta seurataan aktiivisesti ja siinä tapahtuvat muutokset voivat heilauttaa myös taloussuunnittelua lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna. Lasten tuen resurssoinnissa vastuualueella henkilöstöresurssi on kireällä ja se voi vaatia taloussuunnitelmakauden aikana korjausliikkeitä. Sijaiskustannusten määräraha on budjetoitu vahvemmin vuodelle 2025.

Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Kati Heikkilä

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetuksen vastuualueen tehtävä on perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestäminen oppivelvollisuusikäisille Sastamalassa asuville lapsille ja nuorille. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa oppilaille jatko-opintokelpoisuuden. Opetus järjestetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Opiskeluhuollon palveluista koulukuraattoripalvelut, koulupsykologipalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut tuottaa Pirkanmaan hyvinvointialue. Monialainen yhteistyö toteutuu osana perhepalveluverkoston toimintaa. Perusopetus tuottaa hyvinvointialueelle kehitysvammaisten lasten erityishuoltona toteutuvan loma-ajanhoidon ja aamu- ja iltapäivähoidon. Lisäksi perusopetus toteuttaa koululaisten kesätoiminnan 1.-2.-luokkalaissille hoitoa tarvitseville lapsille.

Perusopetusta annetaan Sastamalassa vuoden 2024 alkaessa 14 koulussa, joista 11 on alakouluja, kaksi yläkouluja ja yksi yhtenäiskoulu (vl 1–9). Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 11 koululla. Varhaiskasvatus vastaa esiopetuksesta. Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän päivähoidon järjestämisessä sekä esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä. Erityisopetusta järjestetään osa-aikaisena erityisopetuksena ja pienryhmäopetuksena. Sastamalan perusopetuksessa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) 7.–9. luokan oppilaille, joiden oppivelvollisuuden suorittaminen on vaarassa esimerkiksi heikon opiskelumotivaation tai runsaiden poissaolojen vuoksi. Vaativan erityisen tuen tukiluokat (alakoulun ja yläkoulun luokat) vastaavat tuen tarpeeseen niiden oppilaiden kohdalla, jotka eivät edes vahvoin tukitoiminpitein muuten selviydy koulussa ja jotka tarvitsevat monipuolista tukea.

Laadukkaat ja ajantasaiset perusopetuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, olemalla mukana valtakunnallisessa kehittämistyössä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt. Tuen järjestämisellä ja oppilashuollolla vahvistetaan kaikkien oppilaiden mahdollisuutta oppia.

Vuoden 2024 opetuksen kehittämisen painopisteitä ovat mm. koululäsnäolon tukeminen, lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn tukeminen, lukutaidon vahvistaminen sekä tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön kehittäminen. Monipuolisella kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden harrastusmahdollisuuksia.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Vuosi 2024 toteutui perusopetuksessa hyvin suunnitelmien mukaisesti. Marttilassa järjestettiin valmistavaa opetusta yhdelle alakoulun ja yhdelle yläkoulun ryhmälle. Muistolassa aloitti syksyllä 2024 uusi pidennetyn oppivelvollisuuden ryhmä. Yläkoulujen opetukseen tehtiin lakisääteinen B1-kielen yhden vuosiviikon lisäys. Henkilöstökulut ylittivät talousarvioon varatun (mm. sijaiskulut ylittyivät). Talousarvion ylityspaineeseen reagoitiin karsimalla kuluja mm. hankinnoista, koulutuskuluista ja palvelujenostoista vaarantamatta kuitenkaan opetussuunnitelman toteutumista ja turvallisuutta. Tuottoja oli lopulta arvioitua enemmän (mm. kotikuntakorvaus) ja näin ollen perusopetus alitti talousarvion.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Hyvinvoivat työyhteisöt ja koulut	Perusopetuksen työyhteisöt saavat tukea työntekijöiden mielen hyvinvoinnin edistämiseen. Koulut ovat mukana Hyvän mielen työpaikka - kehittämisessä. Oppilaiden koululäsnäolon tukemisen toimintamallit ovat jalkautuneen jokaisen koulun arkeen.	Esihenkilöt ovat saaneet koulutusta ja tukea mielen hyvinvoinnin johtamiseen liittyvissä asioissa. Toteutuu/ei toteudu Jokainen koulu on mukana Hyvän mielen työpaikka - kehittämistyössä (tilannearvion tekeminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen). Toteutuu/ei toteudu Kehitetään mento- rointi-mallia työhyvinvoinnin tueksi ja ammatillisen osaamisen kehittä- miseksi. Mentoroin- tiryhmät ovat toteu- tuneet /eivät toteu- tuneet Koululäsnäolon toi- mintamallit on jal- kautettu osaksi jo- kaisen koulun ar- kea (ennaltaeh- käisevät toimet, Wilma-robotti, puuttumisen toi- mintamallit käy- tössä) Toteutuu/ei toteudu	Esihenkilöitä on osallis- tunut mm. esihenkilös- parraukseen työhyvin- voinnin teemasta. Ope- tuspäällikkö ja työhyvin- vointikoordinaattori ovat käyneet kaikkien esi- henkilöiden kanssa kes- kustelut yksikön työhy- vinvointiin liittyen ja tar- vittavia toimia on suun- niteltu yhdessä. Koulut ovat mukana Hy- vän mielen työpaikka- kehittämistyössä. Teema on säännöllisesti esillä henkilöstökokouk- sissa. Mentorointitoiminta on käynnistynyt. Uusille työntekijöille on tarjottu mahdollisuutta mento- rointiin. Myös muilla työntekijöillä on mahdol- lisuus osallistua. Toi- minnasta on saatu hyviä tuloksia. Koululäsnäoloa tukevat toimintamallit on jalkau- tettu osaksi jokaisen koulun arkea (ennalta- ehkäisevät toimet, pois- saolojen seuranta, puut- tumisen toimintamallit). Kunnan tasolla poissa- olotietoja kootaan ja seurataan osana opis- keluhuoltotyötä.	Toteutunut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Oppilaiden terveellisen elämäntapojen edistäminen ja fyysisen toimintakyvyn kehittäminen.	Kaikki perusopetuksen koulut toimivat Liikkuva koulu -periaatteiden mukaisesti. Kouluilla tehostetaan MOVE- mit- tausten (kansallinen nuoren fyysisen toi- mintakyvyn mittausta- ja palautejärjes- telmä) hyödyntä- mistä opetuksen ja oppilaiden ohjaami- sen välineenä yh-	Jokaisella koululla on Liikkuva koulu - vastaava ja yhtei- nen suunnitelma koulupäivän liikun- nallistamiseksi. Suunnitelma on to- teutunut lukuvuo- den aikana. Toteu- tunut/ei toteutunut MOVE-mittaukset on toteutettu yh- teistyössä liikunta- palveluiden kanssa. MOVE-mit- tausten pohjalta on	Jokaisella koululla on liikkuva koulu-vastaava. Koulut liikunnallistavat koulupäiviä aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. MOVE-mittaukset on to- teutettu yhteistyössä lii- kuntapalveluiden kanssa. MOVE-mittausta- ten pohjalta on suunni- teltu opetusta ja ohjattu oppilaita. Monialaista yhteistyötä ohjaami-	Toteutunut

		teistyössä liikunta- palveluiden ja opis- keluhuollon toimijoi- den kanssa. Oppi- laita ohjataan myös liikuntapalveluiden koulu-pt- palveluun.	suunniteltu ope- tusta ja ohjattu op- pilaita. Toteutu- nut/ei toteutunut	sessä on tiivistetty (kou- luterveydenhoitajat, koulu-pt-palvelu). Toi- minnalla on saatu vai- kuttavia tuloksia.	
Osaamista tulevaisuu- den teki- jölle	Kestävä kehityksen edistäminen kou- luissa	Kestävän kehityk- sen teemoja huomi- oidaan opetuksessa ja opetuksen järjes- tämisessä. Kestävä kehitys nä- kyy koulujen arjessa pedagogiikassa, va- linnoissa, oppilaiden osallisuudessa ja esim. erilaisissa tee- mapäivissä.	Kestävän kehityk- sen teemat on nos- tettu lukuvuosi- suunnitteluun lv. 2024-25 suunnitel- miin. Toteutunut/ei toteutunut Opettajille ja johta- jille on järjestetty teemasta koulu- tusta ja ohjausta. Toteutunut/ei toteu- tunut Oppilaita on osal- listettu kestävä kehityksen teemo- jen käsittelyyn (osallisuuden toi- mintamallien mu- kaisesti) Toteutu- nut/ ei toteutunut.	Koulut huomioivat kes- tävän kehityksen tee- moja opetuksessa ja muussa koulun toimin- nassa. On järjestetty esimerkiksi teemapäiviä ja monialaisia opetusko- konaisuuksia sekä huo- mioitu kestävää kehi- tystä koulun arjen toi- missa (esim. kierrätys). Laajempaa koulutusta teemasta ei ole pystytty järjestämään (koulutus- ja sijaiskustannusten ra- jaaminen, aikataulut). Teemaan on paljon val- mista materiaalia saata- villa. Oppilaat ovat osallistu- neet teeman käsittelyyn kouluilla. Kestävän kehityksen teemaa on pidettävä jat- kossakin monipuolisesti esillä koulujen arjessa ja opetuksessa opetus- suunnitelman mukai- sesti.	Toteutunut osittain

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Sastamalan oppilaskohtaiset kustannukset (ilman sairaalaopetusta ja vammaisope- tusta)	10 220	10 968	10 000	11 193
Oppilasmäärä vl 1-6 (20.9.)	1 491	1 448	1 398	1414
Oppilasmäärä vl 7-9 (20.9.)	816	792	776	809
Oppilasmäärä perusopetus yht.	2 307	2 240	2 174	2223
Opetusryhmien keskipakko vl 1-6	14,43	14	14	14,4
Opetusryhmien keskipakko vl 7-9	15,05	15	15	16,1

Tuloarviot ja määrärahat

Perusopetus							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	2 354	1 374		1 374	1 824	450	132,8 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-27 862	-27 383		-27 383	-27 650	- 267	101,0 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-25 508	-26 009		-26 009	-25 826	183	99,3 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-23	- 111		- 111	-55	56	49,5 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-25 531	-26 120		-26 120	-25 881	239	99,1 %

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2025 talousarvioon tehtiin tuntijako- ja tuntikehysleikkauksia. Näiden vaikutus toteutuu syyslukukauden 2025 osalta. Sijaiskoulujen vuoden 2024 toteuma ennustaa ylitystä myös vuonna 2025, jos sijaistarve jatkuu samantasoisena. Jos kaikkia säästötoimia ei voida toteuttaa oppilasmäärän muutosten vuoksi (esim. yhdysluokkien jakaminen), vuoden 2025 henkilöstökulut tulevat ylittymään. Talousarvion laadinnan yhteydessä ei huomioitu valmistelussa olevaa perusopetuslain muutosta. Lakimuutos hyväksyttiin vuoden vaihteessa ja se tulee voimaan 1.8.2025. Tuen uudistuksen opetusryhmien mitoitukseen ja opetuksen laatuun liittyvät säädökset tulevat lisäämään perusopetuksen henkilöstökuluja. Nämä kulut tulevat olemaan ylitys perusopetuksen talousarvioon ja vaativat mahdollisesti lisämäärärahaesitystä.

Lukiokoulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Rehtori Leeni Kirvesmäki

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Lukiokoulutus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen ja riittävien valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään. Sastamalan lukiokoulutus tarjoaa monimuotoisia lukio-opintoja nuorille. Lisäksi Vammalan lukio tarjoaa lukio-opintoja ammatillisessa koulutuksessa oleville kahden tai kolmen tutkinnon suorittajille. Myös Vammalan lukion perusvaltionosuudella rahoitettavat lentopallon ja shakin valmennuslinjat ovat osa opiskelumahdollisuuksien laaja-alaisuutta. Lukiokoulutuksessa edistetään kaikkien urheilijoiden tavoitteellisen urheilu-uran ja lukio-opintojen yhdistämistä erityisellä opintosuunnitelmalla.

Vammalan lukio on laadukas yleislukio, jonka tavoitteena on taata opiskelijoilleen hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin ja työelämään. Laadukkaan opetuksen lisäksi toiminnassa kiinnitetään huomiota tulevaisuuden työelämässä vaadittuihin itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitoihin. Kansainvälinen toiminta on suunnitelmallista, aktiivista ja jatkuvaa. Lukiokoulutuksessa tehdään aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.

Vammalan lukio tarjoaa niin laajat opiskelumahdollisuudet, ettei opiskelijan tarvitse hakeutua suurempien kaupunkien lukioihin. Kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät lukiokurssit tai valtakunnalliset pakolliset ja valinnaiset opintojaksot tarjotaan lähiopetuksena opiskelijoille vuosittain tai ainakin kerran lukio-opintojen aikana. Vammalan lukion toiminnassa korostuu kansainvälisyys.

Laadukkaat ja ajantasaiset lukiokoulutuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, seuraamalla valtakunnallista kehittämistyötä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt sekä riittävän laaja opetustarjonta.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Toimintavuosi 2024 toteutui lukiokoulutuksessa suunnitelman mukaisesti. Syksyllä 2024 opiskelijamäärä hiukan nousi edellisvuoteen verrattuna, mutta tämä ei aiheuttanut merkittäviä lisäkustannuksia.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Hyvinvoiva työyhteisö	Sosiaalisen ja psykykkisen turvalli- suuden vahvistami- nen lukioyhteisössä: Opiskelijoille ja hen- kilöstölle laaditaan perehdytysmateri- aali hyvinvoivan yh- teisön rakentami- seen. Henkilöstö perehdy- tetään psykykkisen ja sosiaalisen turvalli- suuden vahvistami- seen.	Opettajien koulu- tukset toteutuneet. Opiskelijoiden pe- rehdytystilaisuudet toteutuneet.	Opettajille on järjestetty hyvinvointia edistävän pedagogiikan koulu- tusta. Opiskelijoille on järjes- tetty sosiaalista ja psy- kologista turvallisuutta vahvistavia, toiminnalli- sia työpajoja.	Toteutunut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Terveellisen elämän- tavan edistäminen	Vahvistetaan koko lukioyhteisön hyvin- vointiosaamista. Keskitytään tieto- työn vaatimiin hyvin- voinnin haasteisiin, palautumiseen ja fyysisen aktiivisuu- den lisäämiseen. Perehdytetään koko lukioyhteisö palautu- miseen hyvinvointi- taitoja ja pilotoidaan palautumisen oh- jausta. Valmistellaan istu- misen vähentämistä ja fyysistä aktiivi- suutta lisäävä toi- mintamalli.	Hyvinvoinnin vuosi- kello on valmis ja otettu käyttöön. Palautumiskeinoja on pilotoitu. Toimintamalliin on kirjattu yhteiset käytännöt.	Opiskelijoille on järjes- tetty palautumistaitoja edistäviä toiminnallisia työpajoja. Ryhmänoh- jauksen ja opinto-oh- jauksen yhteistyönä on valmisteltu hyvinvoinnin vuosikello, jonka perus- teella hyvinvointitaitoja on vahvistettu ryhmän- ohjaustunneilla.	Toteutunut
Osaamista tulevaisuu- den teki- jölle	Ilmastotietoisien ajat- telutavan edistäminen	Lisätään kestävään kehitykseen liittyvää osaamista. Lukiolaisille järjes- tään kestävään ke- hitykseen liittyviä	Teemaviikko on to- teutunut. Itämeri-päivän ruo- kahaasteeseen on osallistuttu.	Lukio on osallistunut Itä- meri-päivän ruokahaas- teeseen.	Toteutunut osittain

		teemaviikkoja ja tapahtumia.			
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Laadunhallinnan vahvistaminen	Osana verkostohankkeen toimintaa laaditaan Vammalan lukion laadunhallintamalli, joka tekee näkyväksi lukiossa tehtävän julkisten palveluiden laadunhallintatyön.	Laadunhallintamalli on tehty. Laatua kuvaavat tunnusluvut ja mittarit on otettu käyttöön.	Laadunhallintamalli on tehty. Lukion toimintaa on arvioitu sen mukaisesti ja toimintaa kehitetään laadunhallintamallin mukaisesti.	Toteutunut

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Opiskelijat, nuorten lukiokoulutus	289	267	280	277
Opiskelijat, ammattilukio	7	7	10	8
Opetusryhmien keskipöytä	-	-	24	22,8
Kevään ylioppilastutkinnon yleisarvosana	-	-	4,25	4,40
Kustannukset e / opiskelija (ilman ammattilukiolaisia)	8 390	9 440	9 500	9280

Tuloarviot ja määrärahat

Lukiokoulutus							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	332	526		526	402	- 124	76,4 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-2 903	-3 173		-3 173	-3 065	108	96,6 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-2 571	-2 647		-2 647	-2 663	-16	100,6 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-21	-22		-22	-24	-2	109,1 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-2 592	-2 669		-2 669	-2 687	-18	100,7 %

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

Lukiossa järjestettävää oppimisen tukea koskeva lakimuutos tulee voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen vaikutukset henkilöstökuluihin eivät olleet tiedossa talousarvion suunnitteluvaiheessa, ja lakimuutokset tulevat lisäämään lukiokoulutuksen henkilöstökuluja. Tämä tullaan huomioimaan valtionosuuksissa 1.8.2025 alkaen. Ylioppilaskokeiden korjaamisesta maksetut palkkiot muuttuvat 1.8.2025 alkaen. Tämä tulee vaikuttamaan henkilöstökuluihin.

Lukiokoulutuksen syksyn opiskelijamäärä vahvistuu paikallisesti vasta kesäkuussa. Tämä saattaa vaikuttaa kustannuksiin.

Elämänlaatu

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Kasvatusjohtaja Pekka Kares

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Elämänlaadun vastuualueen tehtävänä on järjestää ja mahdollistaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluita, jotka luovat pohjaa henkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tukevat kasvua, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toiminta ulottuu kaikkiin ikä- ja väestöryhmiin. Lasten ja nuorten palveluiden osalta vastuualueen toiminta on keskeinen osa perhepalveluverkosta.

Sastamalan musiikkiopisto tuottaa laadukkaita musiikinopetuspalveluja fokuksen ollessa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisessa opetuksessa. Sastamalan Opisto tuottaa laadukkaita vapaan sivistystyön palveluita tarjoten kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia vapaa-ajanviettoon ja elinikäiseen oppimiseen.

Kirjasto- ja tietopalveluja tarjotaan kirjastolain (1492/2016) 6 §:n mukaan: tarjotaan pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpidetään monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistetään lukemista, kirjallisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua, tarjotaan tietopalvelua ja ohjausta tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon sekä tarjotaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalais-toimintaan.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on liikuntalaissa (390/2015) määriteltyjen tehtävien toteuttaminen paikallisella tasolla (liikuntalaki 1.6.2015/390) ja tuottaa monipuolista ennaltaehkäisevää toimintaa ja kasvatuksellisia palveluita lapsille ja nuorille huomioiden heidän kehityksensä. Painopistealueena ovat liikunta- paikkojen hoito- ja kunnossapito sekä rakentaminen, terveystoimintasuunnitelman ja liikuntaneuvolatoiminnan toteuttaminen, ohjatun liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset, nuoret, aikuiset, ikäihmiset), soveltavan liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset ja ikäihmiset), järjestöyhteistyön toteuttaminen (seuraparlamenttitoiminta) ja urheiluseurojen tukeminen (toiminta- ja kohdeavustukset), liikuntatilavarauksista vastaaminen sekä monialaisen hyvinvoinnin toteuttaminen Sastamalassa. Nuorisotyössä toiminnan painopiste on 9-19-vuotiaiden palveluissa. Nuorisopalveluiden toiminta-alueita ovat nuorisotoiminnan järjestäminen, nuorisotilojen tarjoaminen nuorten toimintaan, nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen, nuorten elämänhallinnan tukeminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä nuorisojärjestöjen toiminnan tukeminen. Toimintamuotoja ovat nuorisotoiminta, nuorten osallisuus (mm. nuorisovaltuusto, nuorisohallitus, talotoimikunnat, lasten ja nuorten huippukokoukset ja foorumit), erityisnuorisotyö, liikkuva nuorisotyö, jalkautuva nuorisotyö, nettinuorisotyö, tiedotus ja neuvonta, järjestöyhteistyö ja verkostoyhteistyö.

Kulttuuripalveluiden tehtävät määritellään kuntien kulttuuritoimintalaissa (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Liikunta- ja nuorisopalveluiden osalta lasten- ja nuorten kesätoimintaa sekä aikuisten ryhmätoimintaa (mm. vesiliikuntaryhmät) karsittiin resurssien vähentyessä. Investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Nuorten työpaja Rotvallin toiminta jatkui. Liikuntaneuvonnan yksilö- ja ryhmätoiminnan asiakasmäärät nousivat. Toimintakauden aikana luovuttiin useista vuokratiloista.

Kulttuuripalvelut järjesti tapahtumia ja näyttelyitä suunnitelman mukaisesti ja oli mukana Operaatio Pirkanmaa -hankkeessa. Yhdistyksille myönnettiin avustuksia ja yksityishenkilöille kulttuurin ja taiteen apurahoja. Taidekokoelmaan hankittiin kolme uutta teosta perintövaroilla. Lisäksi kokoelma karttui lahjoituksin. Toimintakauden aikana luovuttiin kolmesta vuokratilasta.

Kirjasto- ja tietopalveluiden vuosi sujui suunnitellusti. Uusina toimintoina alkoivat kirjastoauton kesäkiertue ja Kiikan kirjaston aukiolo sunnuntaisin paikallisten toimijoiden voimin. Lisäksi otettiin käyttöön valtakunnallinen e-kirjasto.

Sastamalan Opisto sopeutti toimintaansa käyttötaloussuunnitelman mukaisesti vähentämällä opetustuntien määrää 2000 tunnilla ja tehostamalla tilojen käyttöä. Kurssimaksuja korotettiin 10 %. Työllisyydenhoitoa edistettiin Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen rahoittamalla hankkeella, jolla tavoitettiin Sastamalassa heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Syksyllä 2024 aloitettiin kotoutumiskoulutus 20 opiskelijalle.

Musiikkiopisto korotti asiakasmaksujaan noin 9 %. Konsertteja järjestettiin vuoden 2024 aikana yhteensä 22. Pilottikokeilua musiikkileikkikoulutoiminnasta jatkettiin. Soitinesittelyjä toteutettiin peruskouluissa.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Kuntalaisten hyvän mielenterveyden edis- täminen ja elintapoi- hin vaikuttaminen	Nuorten kannusta- minen normaalipai- nossa pysymiseen. Luodaan nuorten tuki-, tieto-, koulu- tus- ja hyvinvointi- palveluiden kesken yhteistyömalli. Pienituloisten eläke- läisten osallistumi- sen lisääntyminen opiston toimintaan	Koulu PT-palvelun (liikunta ja hyvin- vointiohjaus) asia- kasmäärät. Tavoite 15 eri asia- kasta/vuosi Toteutuu/ei toteudu Pienituloisten elä- keläisten aktiivi- maksujen määrä opiston toimin- nassa on lisäänty- nyt, vrt. Kevät 2024- syksy 2024	Koulu PT-palvelussa oli 22 asiakasta. Kaikkiaan koulu PT-palvelun asia- kasmäärä oli 1094. Toteutuu: Nuorten pal- velu- ja ohjausverkoston Nupaven toiminta on va- kiintunut. Ei toteudu: Pienitulois- ten eläkeläisten aktiivi- maksut kevät -24: 65, syksy -24: 60.	Toteutunut osittain
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Työllisyyttä edistävien koulutusten kehittämi- nen ja palveluiden jär- jestäminen	Toteutetaan koulu- tusta työllisyyttä edistävien osaamis- tarpeiden paranta- miseksi Koulutuksen ulko- puolelle jääneiden nuorten vähenemi- nen ja työpajatoi- minnassa olleiden nuorten toimintaky- vyn ja arjenhallinnan paraneminen	Koulutukseen osal- listujien määrä/vuosi väh.50 Työpajaan ohjautu- neiden nuorten (ta- voite 15 nuorta/vuosi) ja jatko-ohjausten määrä (par-tilas- tointi)	Sastamalan Opiston Jotpa-hankkeen työllii- syyttä edistäviin osaa- mispalveluihin osallistui 26 henkilöä (netto) ja 67 kurssilaista. Opintopis- teitä Sastamalan koulu- tuksissa suoritettiin yh- teensä 40. Avoimen yliopiston kou- lutuksiin osallistui 27 henkilöä. Työpajan ryhmävalmen- nuksessa oli 18 nuorta. Osa valmennettavista suoritti työpajassa pe- ruskoulun loppuun, osa ohjautui jatko-opiskele- maan 2.asteelle ja osa jatkaa ryhmävalmen- nuksessa.	Toteutunut

Osaamista tulevaisuuden teki- jöille	Lasten ja nuorten lukutaitojen edistäminen	Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelmaa (eri vuosiluokille sovitut toteutettavat yhteistyömuodot, esim. kirjavinkkaus ja kirjastonkäytön opetus) noudatetaan.	Kirjavinkkausten ja kirjastonkäytön opastuskertojen määrä/osallistujien määrä	Kirjavinkkausten ja kirjastonkäytönopetuksia peruskoululle 68 kpl, 1241 osallistujaa	Toteutunut
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden tietoisuuden lisääminen.	Sastamalan asenneilapiiri on erilaisuutta kunnioittava ja elämänlaatupalveluiden tilat ovat turvalliset ja avoimet kaikille.	Laaditaan ja otetaan käyttöön tasa-arvoisen, yhdenvertaisen ja turvallisen tilan periaatteet, joiden mukaan kaikki kokevat olonsa tervetulleeksi ja kunnioitukseksi omana itsenään. Toteutuu/Ei toteudu	Kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään vuoden 2025 aikana. Suunnitelma tulee sisältämään turvallisen tilan periaatteet, joita Elämänlaatupalvelut on osaltaan vuoden 2024 aikana valmistellut.	Toteutunut osittain

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Asiakaskäynnit	727 610	1 035 263	760 000	1 025 000
Järjestöavustusten määrä, euroa/asukas	7,9	9,18	8,0	10,38
Opistojen opetustuntien määrä:	29 426	28 717	30 300	27 165
Elämänlaatupalvelut; käyttötalouden nettomenot/asukas	295	313	285	312
Kirjasto- ja tietopalvelut; kokonaislainausmäärä	405 877	434 347	430 000	431 283

Tuloarviot ja määrärahat

Elämänlaatu							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	1 115	775		775	1 139	364	147,0 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-8 502	-7 979	-50	-8 029	-8 458	- 429	105,3 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-7 386	-7 204	-50	-7 254	-7 319	-65	100,9 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 223	- 208		- 208	- 234	-26	112,5 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-7 610	-7 413	-50	-7 462	-7 553	-91	101,2 %

Lisätiedot

Talvi alkoi normaalia myöhemmin, mikä vaikutti liikuntapaikkojen kustannuksiin positiivisesti.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

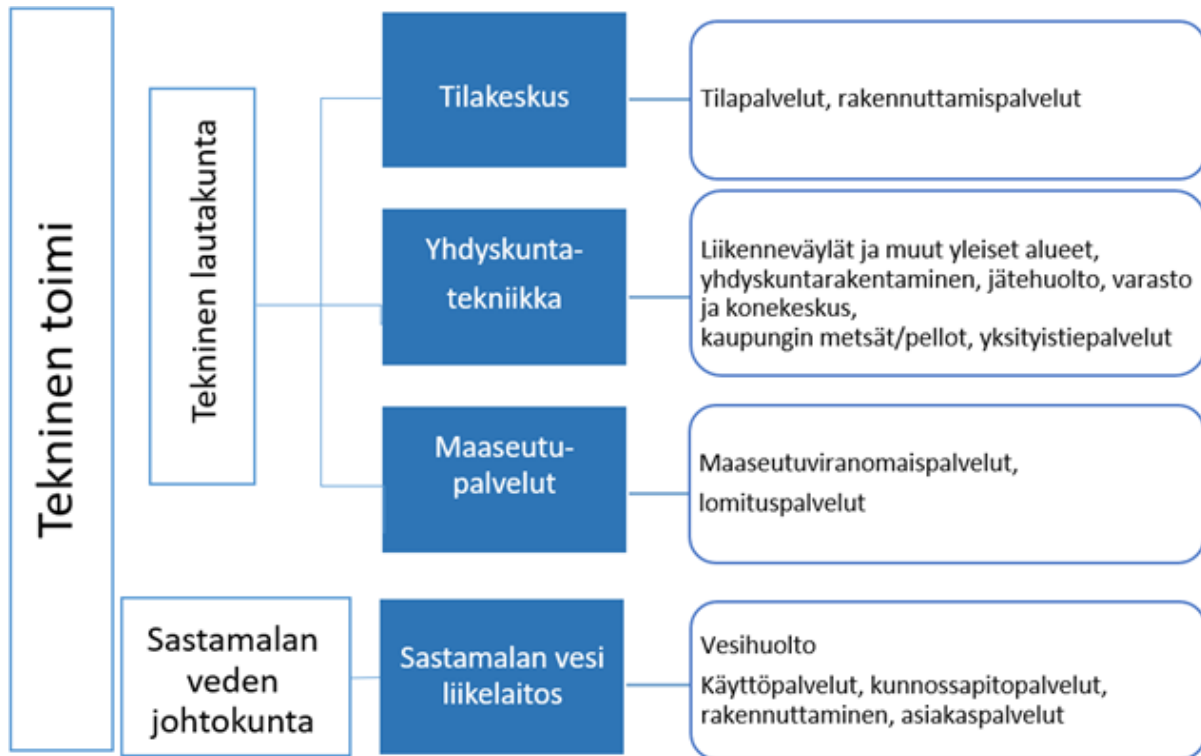
Liikuntapaikkojen lukumäärän ja hoidon laadun tarkastelu palveluverkkoselvityksen yhteydessä. Lisäksi tarkastellaan liikuntapaikkahoidon sopimukset. Uusien tilojen mm. MYK vuokratilustusten nousu vaikuttaa tulevina vuosina menoihin.

Kulttuuripalveluiden henkilöstöresurssista siirretään 1.1.2025 alkaen 20 % = yhden työpäivän työpanos/vko elinkeinopalveluille.

9.1.4 TEKNINEN TOIMI

Toimialan vastuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Tekninen toimiala tuottaa ja ylläpitää toimivaa ja viihtyisää elinympäristöä suunnittelemalla infrastruktuuria, rakentamalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntatekniikkaa ja vesihuoltoa. Tekniseen toimialaan kuuluva tilakeskus tuottaa ja ylläpitää laadukkaita ja kilpailukykyiset vuokratilat kaupungin organisaatioille, ulkoisille vuokralaisille sekä vuokra-asukkaille. Toimialaan kuuluu myös lähes koko Pirkanmaan kattavat lomituspalvelut sekä Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Sastamalan kattavat maaseutuviranomaispalvelut.

Toimialan katsaus vuoteen 2024

Toiminta jatkui vuonna 2024 suunnitellusti, erityisesti vuonna 2024 vallinneet sään ääriolosuhteet vaikuttivat osaltaan toimialan toimintaan eri muodoissaan.

Vuoden 2024 aikana tehtiin valmistelutyö Kankaanpään kaupungin lomituspalveluiden toimialueen liittymiseksi 1.1.2025 alkaen Sastamalan kaupungin hallinnoimaan toimialueeseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tilakeskuksen ja Pirkanmaan hyvinvointialueen väliset sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset päättyvät v. 2025 lopussa, jonka jälkeen kuntien on yhtiötettävä sote-kiinteistöjen vuokraus. Yhtiöittämisen taloudelliset vaikutukset näkyvät tilakeskuksen talousluvuissa vuodesta 2026 alkaen. Mahdollisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen käytöstä tyhjenevät tilat tulevat vuodesta 2026 vaatimaan aktiivisia toimenpiteitä.

Sastamalan Veden toiminnan pääpaino on käyttövarmuuden parantamisessa ja vanhojen vesi- ja viemärijoh-
tojen korjausvelan hallinnassa. Tämän lisäksi suunnataan toimia huleveden vähentämiseksi jätevesiviemä-
reissä. Vedenkulutuksen seuranta ja tiedonsiirto digitalisoidaan etäluettavia vesimittareita hyödyntäen.

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Tekninen toimi</i>							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poik- keama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutok- set	TA2024	2024	lopulli- seen	2024
Toimintatuotot (+)	24 028	22 638	230	22 868	24 227	1 359	105,9 %
Valmistus omaan käyttöön (+)	258	261		261	218	-43	83,5 %
Toimintakulut (-)	-23 165	-22 365	- 230	-22 595	-22 938	- 343	101,5 %
Toimintakate, netto* (+/-)	1 121	534	0	534	1 507	973	282,2 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-6 467	-6 909	- 600	-7 509	-9 270	-1761	123,5 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)	0				0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-5 346	-6 375	- 600	-6 974	-7 763	-789	111,3 %

Tilakeskus

Toimielin: Tekninen lautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Toukonieniemi

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Vastuualueen perustehtävänä on kaupungin rakennusten ylläpito-, korjaus- ja uudisrakentaminen, sekä ra-
kennusomaisuuden säilyttäminen, kehittäminen ja jalostaminen.

Tilakeskus tuottaa sisäisille ja ulkoisille vuokralaisille laadukkaita ja kilpailukykyiset tilat. Tilakeskus omistaa ja
hallinnoi kaupungin rakennusomaisuutta ja tarjoaa kaupungin toimialoille tarvittavat tilat sekä hallinnoi n. 150
vuokra-asuntoa, joista pääosa on vanhusten vuokra-asuntoja. Tilakeskus huolehtii myös uudis- ja peruspa-
rannushankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tilakeskus käsitellään kirjanpidossa laskennallisena taseyksikkönä.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Sylvään taitotalon ja Pehulan monipalvelukeskuksen rakentaminen on alkanut suunnitellusti. Sastamalan
uima- ja liikuntahallin hankesuunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta 2024, samalla aloitettiin uimahallin han-
kinta-asiakirjojen laadinta. Mouhijärven yhteiskoulun laajennus valmistui suunnitellusti loppuvuodesta 2024.

Vuoden 2024 aikana myytiin kuusi As Oy Sastamalan Kapalonrinteen osaketta ja yksi Asunto Oy Osuusrivin
osake.

Taseyksikön tulostavoitteet vuodelle 2024 (1000 eur)			Toteuma 2024
Tulostavoite	-2 466 (kv 9.12.24 § 58)		-1 594
Korvaus jäännöspääomasta	725		725
Taseyksikön investointeihin sitoutuneen lainapääoman muutos	13 418 (kv 30.9.24 §38)		12 319
Kokonaisinvestointien nettomäärä	-16 934 (kv 30.9.24 §38, 9.12.24 § 58)		-15 903
Vuonna 2024 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset TA2024	Kokonaiskustannusarvio	Toteuma 2024
Mouhijärven yhteiskoulu	6 200	10 600	5 147
Pehulan monipalvelukeskus	4 500 (kv 30.9.24 §38)	9 900	4 087
Sylvään taitotalo	5 000 (kv 30.9.24 §38)	9 900	5 129
Uimahalli	250	23 550	158

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Virasto- ja laitoskiin- teistöjen käyttöasteen parantaminen/ tyhjien tilojen vähentäminen	Tyhjien tilojen määrä enintään 5 % rakennusmäärästä	Vuokraamattomien neliöiden osuus ra- kennusmäärästä	5,9 %	Ei toteutu- nut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Luomme edellytyksiä sähköisen liikenteen kasvulle	Sastamalan alueella on kattava sähköau- tojen latausverkosto	Latausverkoston laajeneminen	Sähköautojen latausver- kosto on laajentunut. Vuoden 2024 aikana la- tauspisteet on tehty kaupungintalolle sekä Muistolan ja Vareliuksen kouluille.	Toteutunut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Sylvään taitotalon ja Pehulan monipalvelu- keskuksen toteutus	Sylvään taitotalon ja Pehulan monipalve- lukeskuksen raken- taminen etenee suunnitelmien mu- kaisesti	Rakentamisen ete- neminen	Rakentaminen on eden- nyt suunnitelmien mu- kaisesti. Taitotalon ra- kentaminen on edennyt jopa hieman suunnitel- tua aikataulua nopeam- min.	Toteutunut

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Vuokra-asuntojen määrä	313	148	148	143
Tyhjiä tiloja %	6,7	5,8	5,0	5,9
Rakennusmäärä m²	139 800	136 600	136 600	135 300

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Tilakeskus</i>							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	13 545	13 246		13 246	13 739	493	103,7 %
Valmistus omaan käyttöön (+)	71	25		25	62	37	248,0 %
Toimintakulut (-)	-9 058	-9 071		-9 071	-9 018	53	99,4 %
Toimintakate, netto* (+/-)	4 558	4 200		4 200	4 783	583	113,9 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-3 906	-4 210	- 600	-4 810	-6 578	-1 768	136,8 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)	0				0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	652	-10	- 600	- 610	-1 795	-1 185	294,5 %

Lisätiedot

Tilakeskus teki vuonna 2024 lisäpoistoja sekä arvonalentumisia noin 2,8 milj. euron edestä liittyen käytöstä poistuviin, myyntiin tuleviin tai purettavaksi tuleviin rakennuksiin. Lisäpoistot ja arvonalentumiset on käsitelty kaupunginhallituksessa 17.02.2025 (§ 30), minkä lisäksi tilinpäätöksen lukuihin sisältyvän Muistolan koulun lisäpoisto käsitellään kaupunginhallituksessa 31.3.2025.

Tilakeskuksen tyhjätilat: Kiikan kirjaston yläkerta, Treeva, Stormin vanha koulu (osittain), Hopun vanha koulu B-rakennus, kaupungintalon alakerta, Kiikan vanhainkoti (osittain), vanha sairaala, Äetsän koulu (osittain), Kii-koisten vanha terveystalo (osittain). Vanhan sairaalan purku siirtyi Pirhan toiveesta vuodelle 2025. Tällä oli vaikutusta tyhjien tilojen määrään.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen tulee vaikuttamaan tilakeskuksen taloussuunnitelmaan.

Yhdyskuntatekniikka

Toimielin: Tekninen lautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Pasi Lähteenmäki

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on vastata yhdyskuntarakentamisesta, liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapidosta, varastosta, konekeskuksesta, jätehuollosta, kaupungin metsistä sekä yksityistieavustuksista.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Ei olennaisia muutoksia.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Strategisten inves- tointikohteiden toteut- taminen	Vuoden 2024 inves- tointikohteiden to- teuttaminen	Investointiohjelman toteuttamisvaihe	Yrittäjänkadun jatke, hu- levesialtaiden rakenta- minen, Vammalan torin esiintymislava, Juhon- kuja ja meijerin/kirjaston parkkipaikka ja ko. ran- nan laituri ovat valmiit. Perusparannuksia teh- tiin Passinmäentiellä, Tyrväänkadulla, Haapa- kujalla Leppäkujalla, Harjukujalla ja Raivion- kadulla. Nokiankadun perusparannuksen ura- kointi on käynnissä. As- faltointeja tehtiin pää- lystysohjelman mukai- sesti ja katuvalaistuksen saneerausta jatkettiin. Pororannan leikkipuus- ton rakentaminen alkoi. Vammalan rautatiease- man suunnittelu on käynnissä yhdessä väy- läviraston kanssa.	Toteutunut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Luodaan ja ylläpide- tään puitteita kävelyn ja pyöräilyn edistämi- selle	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman toteuttaminen	Kävelyn ja pyöräi- lyn infrastruktuurin kehittäminen	Vammalantien kevyen liikenteen väylä on uu- delleenpäällystetty n. 760 m matkalla. Puisto- kadun kevyen liikenteen väylän suunnittelu aloi- tettiin, mutta työ keskey- tettiin, koska kaupungin- valtuusto päätti, että väylää ei toteuteta.	Toteutunut
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Esteettömän kaupun- kiympäristön luomi- nen	Sastamalan keskus- tan esteettömyys- kartoituksen toteut- taminen	Esteettömyyskar- toituksen toteutta- misvaihe	Esteettömyyskartoit- us on tehty.	Toteutunut

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Kunnossapidettäviä väyliä, km	188	189	189	189
Kevytliikenneväyliä, km	86	87	88	88
Hoidettavia puistoja ja katuviheriöitä, ha	65	65	65	65
Puistometsiä, ha	140	140	140	140
Kunnossapitoavustusta hakeneiden yksityisteiden lukumäärä (kpl), kokonaispituus Sastamalan alueella (km) ja avustettava pituus (km)	375	367	375	366
	815	774	779	771
		698	708	695
Kaupungin omistuksessa oleva peltopinta-ala, ha	294	280	281	280
Kaupungin omistuksessa oleva metsäpinta-ala, ha	2 185	2 184	2 185	2172
Metsän myyntitulo, €	224 000	312 886	260 000	621 527

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Yhdyskuntatekniikka</i>							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Sitovuustaso: toimintakate, netto*			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Toimintatuotot (+)	1 231	949	230	1 179	1 352	173	114,7 %
Valmistus omaan käyttöön (+)	187	236		236	156	-80	66,1 %
Toimintakulut (-)	-4 659	-4 594	- 230	-4 824	-4 707	117	97,6 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-3 241	-3 409	0	-3 409	-3 199	210	93,8 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-2 561	-2 699		-2 699	-2 692	7	99,7 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-5 802	-6 108	0	-6 108	-5 891	217	96,4 %

Lisätiedot

Puunmyyntituloja kertyi huomattavasti budjetoitua enemmän, koska hinnat ovat korkealla ja hakkuut jaksottuvat epätasaisesti.

Investoinneista osassa kohteista määräraha on ylittynyt ja kokonaismääräraha ylittyi hieman. Tyrväänkatua on täytynyt vesihuollon järjestelyiden takia tehdä ennen Juusonkujaa, mistä johtuen Tyrväänkadun määräraha on ylittynyt reilummin.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Ei olennaisia vaikutuksia.

Maaseutupalvelut

Toimielin: Tekninen lautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Toukonieni

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Maaseutupalveluiden vastuualue:

- hallinnoi kansallisten ja EU-rahoitteisten viljelijätukien kuntatason tehtäviä (laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010). Ruokaviraston ja Sastamalan kaupungin välinen sopimus eräiden maksajavirastotehtävien siirtämisestä yhteistoiminta-alueelle, jonka muodostavat Sastamalan ja Ikaalisten kaupungit sekä Hämeenkyrön kunta.

-toimii maatalousyrittäjien lomituspalvelulaissa (1231/1996) tarkoitettuna paikallisyksikkönä ja huolehtii Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa solmitun toimeksiantosopimuksen nojalla edellä mainitun lain ja maatalousyrittäjien lomituspalveluasetuksen (1333/1996) mukaan paikallisyksikölle kuuluvista tehtävistä Hämeenkyrön, Juupajoen, Lempäälän, Pirkkalan, Pälkäneen, Ruoveden, Urjalan ja Vesilahden kuntien sekä Akaan, Ikaalisten, Kangasalan, Nokian, Oriveden, Sastamalan, Tampereen, Valkeakosken, Virtain ja Ylöjärven kaupunkien käsittävällä alueella.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Lomituspalveluiden kysyntä on raportointijaksolla ollut Melan arviota hieman suurempaa.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Vastuualueen kau- punkstrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Maaseutuviranomais- palvelujen järjestämi- nen maksajavirasto- sopimuksen mukai- sesti. Maaseutuviranomais- palvelut tuotetaan kustannustehok- kaasti.	Maaseutuviran- omaispalvelut hoi- detaan vaatimusten mukaisesti. Maaseutupalvelui- den kustannukset ovat enintään 600 € /aktiivitiila.	Ruokavirastolle vuosittain 15.11. annettava maksa- javirastovakuutus, että tehtävät on hoidettu vaatimus- ten mukaisesti. Ruokaviraston mahdolliset kunta- tarkastukset ja mahdolliset välitar- kastelut. Maaseutuviran- omaispalveluiden kustannukset aktii- vitilaa kohti.	Maksajaviraston vakuu- tus on tehty määräai- kaan mennessä. VM:n todentamisviran- omainen on tehnyt tar- kastuskäynnin maaseu- tuviranomaispalveluihin 6.6.2024. Tarkastuk- sessa ei havaittu huo- mauttamista. Maaseutuviranomais- palveluiden toteutuneet kustannukset ovat 384 €/aktiivitiila.	Toteutunut
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyy- destä	Järjestään laadukkaat lomituspalvelut toimi- alueen maatalousyrit- täjille ammattitaitois- ten lomittajien turvin lainmukaisesti ja ta- loudellisesti.	Asiakkaat saavat lo- mituspalvelut täysi- määräisesti, vuosi- loma- ja sijaisapu- päätösten mukai- sesti.	Vuosilomapäiviä toteutuu keskimää- rin vähintään 25 pv/käyttäjä Vuosilomapäivät toteutuvat tasai-	Vuosilomaan oikeutettu maatalousyrittäjä käytti keskimäärin 25,62 pv vuosilomaa. (vuosiloma- oikeus on 26pv)	Toteutunut

		Paras mahdollinen asiakaskokemus.	sesti ympäri vuoden, tavoite 45 -55 % / vuosipuolisko Asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan palvelun käyttäjät ovat tyytyväisiä sijaisapujen järjestymiseen, arvonsa vähintään 4,0 (asteikko 1 – 5)	Vuosilomapäivistä toteutui alkuvuonna 54% ja loppuvuonna 46%. Asiakastyytyväisyyskyselyssä sijaisapujen toteutumisesta annettiin arvosanaksi 4,0 ja lomituspalveluiden kokonaisarvosanaksi 4,1.	
--	--	-----------------------------------	--	--	--

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Tukitilojen määrä	1 110	1 064	1030	1 038
Maaseutuviranomaispalveluiden kustannukset aktiivitilaa kohti	-	-	450	384
Lomitettavat tilat/lomitettavat maatalousyrittäjät	480 / 689	432 / 620	425 / 625	419 / 615
Lomitettavat päivät	31 253	30 100	27 550	28 195

Tuloarviot ja määrärahat

Maaseutupalvelut							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	9 252	8 444		8 444	9 136	692	108,2 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-9 448	-8 701		-8 701	-9 213	- 512	105,9 %
Toimintakate, netto* (+/-)	- 196	- 257		- 257	-77	180	30,0 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)					0	0	0,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	- 196	- 257		- 257	-77	180	30,0 %

Lisätiedot

Lomituspalveluiden tapaturmavakuutusmaksut nousivat odotettua enemmän. Tapaturmavakuutusmaksuja nostivat työtapaturmista johtunut vakuutusmeno ja esille nousseet ammattitautiepäilyt.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan

Ei olennaista vaikutusta.

9.2 Sastamalan Vesi Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Sastamalan Vesi liikelaitos

Valtuustotason sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024, 1000 €			Toteuma 2024
Tulostavoite	0		-386
Korvaus peruspääomasta	0 tilapäisesti vuonna 2024		0
Toiminta-avustus liikelaitokselle	0		0
Kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen	0		0
Liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle	0		0
Ulkoisen lainanoton enimmäismäärä	1 900		1 900
Kokonaisinvestointien nettomäärä	-2 195 (kv 30.9.24 §38, 9.12.24 §58)		-2 477
Vuonna 2024 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset 2024	Kokonaiskustannusarvio	Toteuma 2024
Vuonna 2024 ei ole yli 500 000 euron hankkeita.	-	-	-

Tulokortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- nen va- linta	Liikelaitoksen kau- punkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Tukea uudisrakenta- misella uusien raken- nuskelpoisten tonttien saamista myyntiin	Vesihuollon rakenta- minen käyttöön tule- ville uusille tonteille määrärahojen puit- teissa ja tarpeen varmistuttua	Tarpeen kattami- nen	Mouhijärven Maisema- kylissä ja Puiskolantiellä vastattu tarpeeseen.	Toteutunut ✓
Hyvinvoin- tia asumi- seen ja elämiseen	Vuotovesien määrän vähentäminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvon ale- neminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo ei alentunut. Kahdesta peräkkäisestä poikkeuksellisen satei- sesta vuodesta johtuen on vuotovesien pitkän ajan keskiarvo käänty- nyt nousuun.	Ei toteutu- nut ✗

Tuloarviot ja määrärahat

Sastamalan Vesi -liikelaitos							
Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutok- set	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poik- keama lopulli- seen	Tot. % 2024
Ei sitova, sitovuusmäärittely tulosta- solla*	-	-					
Toimintatuotot (+)	7 001	6 889		6 889	7 188	299	104,3 %
Valmistus omaan käyttöön (+)	204	193		193	206	13	106,7 %
Toimintakulut (-)	-5 563	-5 242		-5 242	-6 003	- 761	114,5 %
Toimintakate, netto* (+/-)	1 642	1 841		1 841	1 391	- 449	75,6 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-1 720	-1 724		-1 724	-1 707	17	99,0 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-78	117		117	- 316	- 432	- 270,1 %

9.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

SASTAMALAN KAUPUNKI, EMO JA LASKENNALLISET TASEYKSIKÖT (ILMAN LIIKELAITOSTA)						
TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 2024						
TULOSLASKELMA ulkoinen+sisäinen 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio	Tilinpäätös 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot %
Toimintatuotot	30 920	255	31 175	33 686	2 511	108,1
Valmistus omaan käyttöön	261	0	261	218	-43	83,4
Toimintakulut	-87 257	-680	-87 937	-88 377	-441	100,5
TOIMINTAKATE	-56 076	-425	-56 501	-54 474	2 027	96,4
Verotulot	49 650	1 750	51 400	52 998	1 598	103,1
Valtionosuudet	16 000	100	16 100	16 297	197	101,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 201	316	-885	-411	474	46,5
VUOSIKATE	8 373	1 741	10 114	14 409	4 296	142,5
Poistot ja arvonalentumiset	-7 325	-600	-7 925	-9 640	-1 715	121,6
TILIKAUDEN TULOS	1 048	1 141	2 189	4 769	2 581	217,9
Tuloksenkäsittelyerät	99	0	99	295	197	298,7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 147	1 141	2 288	5 065	2 777	221,4

SASTAMALAN KAUPUNKI JA LIIKELAITOS						
TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 2024						
TULOSLASKELMA ulkoinen+sisäinen 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio	Tilinpäätös 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot %
Toimintatuotot	37 809	255	38 064	40 873	2 810	107,4
Valmistus omaan käyttöön	454	0	454	424	-30	93,3
Toimintakulut	-92 499	-680	-93 178	-94 380	-1 202	101,3
TOIMINTAKATE	-54 235	-425	-54 660	-53 083	1 577	97,1
Verotulot	49 650	1 750	51 400	52 998	1 598	103,1
Valtionosuudet	16 000	100	16 100	16 297	197	101,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 317	316	-1 002	-482	520	48,1
VUOSIKATE	10 097	1 741	11 838	15 730	3 892	132,9
Poistot ja arvonalentumiset	-9 049	-600	-9 649	-11 347	-1 698	117,6
TILIKAUDEN TULOS	1 048	1 141	2 189	4 383	2 195	200,3
Tuloksenkäsittelyerät	188	0	188	385	197	204,3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 237	1 141	2 377	4 768	2 391	200,6
Ero ulkoiseen tuloslaskelmaan/ Veden ja Tilakekuksen väliset sis. Liittymismaksut				100		
Ylijäämän jakautuminen						
Emokaupunki	1 147	1 141	2 288	5 065	2 777	221,4
Sastamalan Vesi liikelaitos	90	0	90	-297	-386	-331,4

Tuloslaskelman erittelyt 2024	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Lopullinen talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama lopulliseen €
Verotulot					
Kunnan tulovero	38 500 000	1 750 000	40 250 000	41 315 927	1 065 927
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 300 000	0	4 300 000	4 687 416	387 416
Kiinteistövero	6 850 000	0	6 850 000	6 994 231	144 231
yhteensä	49 650 000	1 750 000	51 400 000	52 997 574	1 597 574
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. Tasaukset	13 823 000	100 000	13 923 000	13 870 608	-52 392
Verotulomenetyksen kompensatio	4 447 000	0	4 447 000	4 378 201	-68 799
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 270 000	0	-2 270 000	-1 951 704	318 296
yhteensä	16 000 000	100 000	16 100 000	16 297 105	197 105

Vuosi	Tulovero-%	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2013	20,00	366	1,8 %
2014	20,00	370	1,3 %
2015	20,75	366	-0,9 %
2016	20,75	374	2,0 %
2017	20,75	372	-0,4 %
2018	20,75	378	1,6 %
2019	20,75	385	1,9 %
2020	20,75	388	0,9 %
2021	21,50	402	3,6 %
2022	21,50	417	3,7 %
2023	8,86	433	3,7 %
2024	8,90	448*	3,6 %

*) Ennuste, Kuntaliiton veroennustekehikko 9/2024

Tuloveron ja kiinteistöveron määräytymisperusteet	2024	2023
Tulovero%	8,90 %	8,86 %
Kiinteistöveroprosentit		
Yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %
Maapohja	1,30 %	
Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero	0,45 %	0,45 %
Muu kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero	0,98 %	0,98 %
Voimalaitoksen kiinteistövero	3,10 %	3,10 %
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 %	2,00 %
Yleishyödylliset yhteistöt	0,00 %	0,00 %

9.4 Investointien toteutuminen

Vuoden 2024 investointimäärärahat ovat nettositovia toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa. Toimielimet ovat hyväksyneet investoinneille tarkemmat hankekohtaiset käyttösuunnitelmat.

Talousarviossa nimettiin erikseen vuonna 2024 käynnistettävät tai toteutettavat elinvoimainvestoinnit ja muut isot rakennusinvestoinnit. Isoista investointihankkeista talousarviossa esitettiin kustannusarvio, toteutusajan-kohta sekä vuoden 2024 talousarvioon sisältyvä ohjeellinen määräraha. Isojen hankkeiden toteutuksesta ja kustannusarvioiden muutoksista päätösvalta on hallintosäännön mukaisesti valtuustolla yli 1 milj. euron, hallituksella 0,5–1,0 milj. euron ja teknisellä lautakunnalla tai Sastamalan Veden johtokunnalla alle 0,5 milj. euron hankkeiden osalta.

Investoinnit, kaupunki + liikelaitos, 1 000 € (sisäiset ja ulkoiset)	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot-%
Investointimenot	-19 410	-3 620	-23 030	-22 006	96 %
Rahoitusosuudet				2	
Käyttöomaisuuden myynnit	300	0	300	270	90 %
Yhteensä	-19 110	-3 620	-22 730	-21 734	96 %

Konsernihallinto, 1 000 €	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot- %
Maanhankinta, menot	-200		-200	-48	24 %
Tonttien myynti, tasearvo	200		200	181	91 %
Investointimenot	-200	0	-200	-48	24 %
Käyttöomaisuuden myynnit	200	0	200	181	91 %
Yhteensä = sitova määräraha 2024	0	0	0	133	

Talousarvio

- Maanostoon ja -myyntiin vuosittainen varaus.

Muutokset 2024

Ei TA-muutoksia vuoden 2024 aikana.

Tilinpäätös/selvitykset poikkeamille

Tonttien myynti ei toteutunut arvioidulla tavalla.

Sivistystoimi, 1 000 €	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot- %
Investointimenot	-680	-16	-696	-528	76 %
Rahoitusosuudet				2	
Yhteensä = sitova määräraha 2024	-680	-16	-696	-526	76 %

Talousarvio

- Tvt-strategian mukainen oppimisympäristöjen investointiluonteinen kehittäminen 80 000 €/vuosi.

- Mouhijärven koulun ensikertainen kalustaminen v. 2024, 600 000 €.

Muutokset 2024

Sivistystoimen investointeihin tehtiin tilikaudella 16 000 € määrärahan lisäys Puuhalan kuntosalin laitehankintoihin.

Tilinpäätös/selvitykset poikkeamille

Sivistystoimen investointien osalta määrarahavarauus alittui, toteuma 75,5 %. Investoinnit kohdentuivat tvt-strategian mukaisiin oppimisympäristöihin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja kirjastossa. Lisäksi investointeihin sisältyi Puuhalan kuntosalilaitteiden hankinta ja Mouhijärven yhteiskoulun irtaimistohankinta.

Tilakeskus, 1 000 €	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot- %
Elinvoimainvestoinnit *	-550	166	-384	-193	50 %
Peruspalveluiden isot investoinnit *	-12 250	-3 450	-15 700	-14 689	94 %
Peruspalveluiden ja riskienhall. muut investoinnit	-300	-70	-370	-446	121 %
Pieninvestoinnit	-600	20	-580	-652	112 %
Myytävät kohteet, tasearvo	100		100	77	77 %
Yhteensä	-13 600	-3 334	-16 934	-15 903	94 %
Investointimenot	-13 700	-3 334	-17 034	-15 980	94 %
Käyttöomaisuuden myynnit	100	0	100	77	77 %
Yhteensä = sitova määräraha 2024	-13 600	-3 334	-16 934	-15 903	94 %

* yli 500 000 euron euron investoinnit, erittely jäljempänä.

Talousarvio

Elinvoimainvestoinnit sisältävät uimahallin suunnittelurahan ja muut yritystilat. Peruspalvelujen ja riskienhallinnan investoinnit sisältävät Vammalan paloaseman suunnittelurahan, liikuntatilojen pienkorjausta ja laajentamista. Pieninvestoinnit sisältävät pieninvestointeja, jotka tekninen lautakunta määrittelee tarkemmin käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Muutokset 2024

Valtuusto myönsi 30.9.2024 yht. 3,5 miljoonan euron lisämäärärahan Tilakeskuksen peruspalveluiden isoihin investointeihin Sylvään taitotalon ja Pehulan monipalvelukeskuksen hankkeisiin. Kyseessä oli hankkeiden kustannusarvioon sisältyvän määrärahan siirto vuodelta 2025 vuodelle 2024. Pirkanmaan hyvinvointialue jatkoi paloaseman hankesuunnittelua omana hankkeenaan, joten Vammalan paloaseman hankesuunnitelmaa varatut investointimäärärahat vapautuivat käytettäväksi muualla. Elinvoimainvestoinneista yritystilainvestointeja varten varatuista määrärahoista siirrettiin 75 000 euroa yhdyskuntatekniikan, 75 000 euroa Vesi liikelaitoksen ja 16 000 euroa sivistystoimen investointeihin.

Tilinpäätös/selvitykset poikkeamille

Peruspalveluiden muissa investoinneissa Puuhalan kuntosalin saneeraukseen varatut määrärahat ylittivät. Sähkö- ja automaatiotöihin sekä sprinkleritöihin kului ennakoitua enemmän rahaa. Lisätöitä aiheutti myös rakennuksen vuotava katto, joka vaati akuutteja toimenpiteitä. Puuhalan vesikaton kunnostukseen on varattu määräraha vuodelle 2025. Pieninvestoinneissa suurimmat määrärahaylitykset aiheutuivat Kauppalantalons tilamuutoksista ja Iltaruskon kattoremontista. Kauppalantalolla tilamuutosten lisäksi päivitettiin työllisyyspalveluiden tiloihin ilmanvaihto vastaamaan lisääntyntä käyttäjämäärää. Iltaruskon kattoremontti ylitti myös varatut määrärahat. Iltaruskossa ylitykset aiheutuivat lisätöinä tehdyistä vaadittavista palokatkonkorotuksista.

Yhdyskuntatekniikka, 1 000 €	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot- %
Strategiset yhdetenkö. kohteet	-300		-300	-263	88 %
Uudet kaava-alueet	-200	0	-200	-209	105 %
Muu yhdyskuntarakentaminen	-2 330	-75	-2 405	-2 498	104 %
*Katujen perusparannus	-1 000	-75	-1 075	-1 426	133 %
*Siltojen perusparannus	-100		-100	-19	19 %
*Muut yhd.tekn. kohteet	-1 230		-1 230	-1 053	86 %
Investointimenot	-2 830	-75	-2 905	-2 970	102 %
Käyttöomaisuuden myynnit	0	0	0	9	
Yhteensä = sitova määräraha 2024	-2 830	-75	-2 905	-2 961	102 %

Talousarvio

Strategiset yhdyskuntatekniikan kohteet sisältävät mm. torin esiintymislavan rakentamisen ja aseman alikulun suunnittelurahan. Tekninen lautakunta päättää uusista kaava-alueista käyttösuunnitelman yhteydessä tarpeen mukaan määrärahojen puitteissa. Siltojen perusparannus sisältää varauksen Varikonkadun sillan suunnitteluun ja muuta siltakorjausta. Muut yhdyskuntatekniikan kohteet sisältävät mm. Nokiankadun ja Rassinmäentien katujen saneerausta, hulevesien hallintaa, katuvalaistuksen ja kevyen liikenteen väylien korjausta sekä asfaltointia.

Muutokset 2024

Tilakeskuksen investointimäärärahasta siirrettiin 75 000 euroa yhdyskuntatekniikkaan, Raivionkadulle.

Tilinpäätös/selvitykset poikkeamille

Tyrväänkadun perusparannuksen määräraha ylittyi, koska saneerausta jouduttiin jatkamaan ennakoitua pidemmälle vuonna 2025 saneerattavan Juusonkujan järjestelyistä johtuen. Raivionkadulla viemärin sortuman ja vesijohtovuoden takia saneerausta jatkettiin aiottua pidemmälle vesihuollon toimintavarmuuden turvaamiseksi.

Sastamalan Vesi liikelaitos, 1 000 €	TA2024	Muutokset	MTA2024	TP2024	Tot -%
Investointimenot	-2 000	-195	-2 195	-2 480	113 %
Rahoitusosuudet				0	
Käyttöön. Myynnit				3	
Yhteensä = sitova määräraha 2024	-2 000	-195	-2 195	-2 477	113 %

Talousarvio

Verkostosaneeraukset 1 M€ ja laiteusinnat 1 M€.

Muutokset 2024

Valtuusto myönsi 30.9.2024 Sastamalan Vesi liikelaitoksen investointeihin 120 000 euron lisämäärärahan Puiskolantien vesihuollon rakentamista varten. Lisäksi Tilakeskuksen investoinneista siirrettiin 75 000 euron määräraha Veden investointeihin.

Tilinpäätös/selvitykset poikkeamille

Kolisevantien saneeraus ylimääräisenä saneerauskohteena ja jäteveden pumppaamoiden automaatiosta löytyneen tietoturvariskin poistaminen aiheuttivat määrärahaylityksiä.

ELINVOIMAINVESTOINNIT JA MUUT ISOT INVESTOINNIT 2024								
Vuonna 2024 toteutetut ja käynnistettävät isot investoinnit, kustannusarvio yli 500 000 €								
TILINPÄÄTÖS 2024								
Investointihanke 1 000 €	Kustannus- arvio	Aikaisem- min tot.	VARAUS TA2024	Muutok- set	Muutettu VARAUS TA2024	Tot TP2024	Kustannus- arviosta tot%	Valmius- aste%
Elinvoimakohteet, yhdyskuntatekniikka								
Kauppatorin, toripuiston ja toriparkin rakentaminen	1 650	-1 526	150	0	150	-153	-102 %	100 %
Peruspalveluiden isot investoinnit, Tilakeskus								
Mouhijärven yhteiskoulu	10 600	3 876	6 200		6 200	5 147	85 %	100 %
Sylvään taitotalo	9 900	108	3 000	2 000	5 000	5 129	53 %	58 %
Pehulan päiväkotikoulu	9 900	72	3 000	1 500	4 500	4 087	42 %	45 %
Uimahalli	23 550	27	250		250	158	1 %	
Sastamalan Veden isot investoinnit / sisältyvät liikelaitoksen talousarvioon								
Sastamalan Veden vuoden 2024 talousarvio ei sisällä yli 500 000 €:n isoja investointeja.								
Talousarviomuutokset 2024								
Valtuusto myönsi 30.9.2024 yht. 3,5 miljoonan euron lisämäärärahan Tilakeskuksen investointeihin Sylvään taitotalon ja Pehulan työmaiden edistyttyä arvioitua nopeammin. Kyseessä oli hankkeiden kustannusarvioon sisältyvän määrärahan siirto vuodelta 2025 vuodelle								
Tilinpäätös 2024, lisätiedot ja poikkeamat								
Pehulan päiväkotikoulun maksuerät eivät jaksottuneet suunnitellun mukaisesti valmistumisasteesta johtuen, joten vuodelle 2024 talousarviossa arvioituja maksueriä siirtyi vuodelle 2025. Vuoden 2025 määrärahatarve on 4 900 000 €. Kokonaiskustannusarviota ei olla ylittämässä, vaan hanke ei jaksottunut suunnitellun mukaisesti. Lisäksi vuoden 2024 aikana valmisteltiin uimahallin hankesuunnitelma, jonka valtuusto hyväksyi marraskuussa. Uimahallin toteutusmuoto ja määräraha tulee tarkentumaan keväällä 2025.								

9.5 Rahoitusosan toteutuminen

SASTAMALAN KAUPUNKI, EMO JA LASKENNALLISET TASEYKSIKÖT (ILMAN LIKELAITOSTA)						
RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 2024						
RAHOITUSLASKELMA ulkoinen+sisäinen 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio	Tilinpäätös 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot %
Vuosikate	8 373	1 741	10 114	14 409	4 296	142,5
Tulorahoituksen korjauserät **)	0	0	0	-138	-138	
Toiminnan rahavirta	8 373	1 741	10 114	14 271	4 158	141,1
Investointimenot	-17 410	-3 425	-20 835	-19 526	1 309	93,7
Rah.osuudet invest. menoihin	0	0	0	2	2	
Pys.vast luovutustulot **)	300	0	300	405	105	135,1
Investointien rahavirta	-17 110	-3 425	-20 535	-19 119	1 416	93,1
Toiminnan ja invest. rahavirta	-8 737	-1 685	-10 422	-4 847	5 574	46,5
Antolainojen muutokset						
Ulk. antolainojen muutos	2	0	2	-41	-43	-2 050,0
Sis. antolainojen muutos	296	0	296	296	0	100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 940	2 060	19 000	18 000	-1 000	94,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 536	0	-8 536	-8 633	-97	101,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-9	-9	
Sis. Lainojen vähennys	0	0	0	0	0	
Oman pääoman muutokset						
Rahoituksen rahavirta	8 702	2 060	10 762	9 613	-1 149	89,3
Vaikutus maksuvalmiuteen	-35	376	341	4 766	4 425	1 398,9

SASTAMALAN KAUPUNKI JA LIKELAITOS						
RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 2024						
RAHOITUSLASKELMA ulkoinen+sisäinen 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio	Tilinpäätös 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot %
Vuosikate	10 097	1 741	11 838	15 730	3 892	132,9
Tulorahoituksen korjauserät **)	0	0	0	-138	-138	
Toiminnan rahavirta	10 097	1 741	11 838	15 592	3 754	131,7
Investointimenot	-19 410	-3 620	-23 030	-22 006	1 024	95,6
Rah.osuudet invest. menoihin	0	0	0	2	2	
Pys.vast luovutustulot **)	300	0	300	409	109	136,2
Investointien rahavirta	-19 110	-3 620	-22 730	-21 595	1 135	95,0
Toiminnan ja invest. rahavirta	-9 013	-1 880	-10 892	-6 003	4 889	55,1
Antolainojen muutokset						
Ulk. antolainojen muutos	2	0	2	-41	-43	-1 763,2
Sis. antolainojen muutos	296	0	296	296	0	100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 840	2 060	20 900	19 900	-1 000	95,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 833	0	-9 833	-9 835	-2	100,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-9	-9	
Sis. Lainojen vähennys	-296		-296	-296	0	100,0
Oman pääoman muutokset						
Rahoituksen rahavirta	9 010	2 060	11 070	10 016	-1 054	90,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3	181	177	4 013	3 835	2 261,9

**) Pysyvien vastaavien luovutustulot budjetoitu tasearvoilla. Toteutuma sisältää myös myyntivoitot ja -tappiot.

9.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KAUPUNKI ILMAN LIKELAITOSTA	Sito- vuus	Määrärahat (1000 eur)						Tuloarviot (1000 eur)					
		Alkup. talous- arvio	Ta:n muutok- set	Ta muut:n jälkeen	Toteu- tuma 2024	Poik- keama	Poik- keama %	Alkup. talous- arvio	Ta:n muutok- set	Ta muut:n jälkeen	Toteu- tuma 2024	Poik- keama	Poik- keama %
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Konsernipalvelut													
Konsernipalvelut	N	4 386		4 386	3 583	-803	-18,3						
Yhteiset erät	N	122		122	137	-15	-12,4						
Maankäyttö	N	1 076		1 076	1 084	8	0,7						
Ympäristönterveysten palvelut	N	797	25	822	795	-27	-3,3						
Sivistystoimi													
Varhaiskasvatus	N	14 370	350	14 720	14 575	-145	-1,0						
Perusopetus	N	26 009		26 009	25 826	-183	-0,7						
Lukiokoulutus	N	2 647		2 647	2 663	17	0,6						
Elämänlaatu	N	7 204	50	7 254	7 319	64	0,9						
Tekninen toimi													
Tilakeskus (taseyksikkö)	N							4 200		4 200	4 783	583	13,9
Yhdyskuntateknikka	N	3 409		3 409	3 199	-210	-6,2						
Elävä maaseutu	N	257		257	76	-180	-70,2						
TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot	B							49 650	1 750	51 400	52 998	1 598	3,1
Valtionosuudet	B							16 000	100	16 100	16 297	197	1,2
Rahoitustuotot ja -kulut, emo	N							655	2 171	2 826	1 130	-1 696	-60,0
Rahoitustuotot ja -kulut, Tilakesk	N	1 856	1 856	3 711	1 542	-2 170	-58,5						
Rahoitustuotot ja -kulut, Sotesi	N												
Satunnaiset erät	N												
INVESTOINTIOSA													
Konsernihallinnon investoinnit	N				-133	133	100,0						
Sivistystoimen investoinnit	N	680	16	696	526	170	24,5						
Teknisen toimen (ilman Tilak.) inve	N	2 830	75	2 905	2 961	-56	-1,9						
Tilakeskuksen investoinnit	N	13 600	3 334	16 934	15 903	1 031	6,1						
RAHOITUSOSA													
Antolainasaamisten muutokset													
Antolainasaamisten lisäys	B				68	-68	100,0						
Antolainasaamisten vähennys	B							298		298	324	26	8,7
Lainakannan muutokset													
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B							16 940	2 060	19 000	18 000	-1 000	-5,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	8 536		8 536	8 633	-97	-1,1						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N				9	-9	100,0						
Oman pääoman muutokset	B												
Vaikutus maksuvalmiuteen		-35	376	341	4 767	-4 426	100,0						
YHTEENSÄ		87 743	6 081	93 824	93 532	293	0,3	87 743	6 081	93 824	93 532	-292	-0,3

10KONSERNIYHTEISÖILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN / TULOSKORTIT

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy

Seurantavastuullinen toimielin: Kaupunginhallitus

Seurannan vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä

Ruoka-, puhtaus- ja ravitsemusterapeutin palvelut sekä koulutus- ja asiantuntijapalvelut. 365 - asiakkaidemme terveyden ja hyvinvoinnin parhaaksi.

Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2024-2026)

Tyytyväiset tilaaja- ja loppuasiakkaat. Kannattavat ja kilpailukykyiset palvelut.
Vastuullinen toiminta.
Hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden turvaaminen kestäväällä tavalla.
Veto- ja pitovoimainen työpaikka erilaisissa elämäntilanteissa.
Palvelutuotannon laajentaminen hyvinvointialueella.
Omistuspohjan kasvattaminen.
Asiantuntijapalveluiden kehittäminen ja myynnin kasvattaminen.
Digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen hallitusti.
Puhtausalan aktiivinen kehittäminen valtakunnallisesti erilaisissa projekteissa, ja alan edelläkävijänä profiloituminen.

Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2024-2026

Maailmanlaajuisten konfliktien mahdollinen jatkuminen ja laajentuminen sekä niiden vaikutukset esimerkiksi elintarvikkeiden maailmanmarkkinahintoihin.

Mahdolliset muutokset lainsäädäntöön, esim. in-house -yhtiöiden asemaa koskien.

Pääomistajan mahdolliset toiminnan muutokset, esim. palveluverkon muutokset ja palveluiden yksityistäminen voivat vaikuttaa merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin.

Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2024-2026

Kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen.
Ruokapalveluiden tuotanto-palvelukeittiöprosessien virtaviivaistaminen edelleen.
Tuotannonohjauksen kehittäminen ja tehostaminen.
Digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen hallitusti.

Lisäksi vuonna 2024 laaditaan edellisten jatkoksi uusi talouden tasapainottamisohjelma, jossa määritellään toimet, joilla pyritään varmistamaan yhtiön kannattavuus taloussuunnittelukaudella.

Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen

Riski: Osakkaiden tekemät ratkaisut (esim. päivähoidon yksityistäminen) sekä muutokset väestön ikärakenteessa vähentävät ruokapalveluiden myyntiä.

Varautuminen: Myynnin kasvattaminen hyvinvointialueella Sastamalan rajojen ulkopuolella, osakaspuhjan laajentaminen, uudet palvelut nykyisille asiakkaille, ruokatuotannon tehokkuuden parantaminen.

Riski: Palvelutuotannossa tarvittavien aineiden, tarvikkeiden tai palveluiden kustannukset nousevat selvästi yleistä hintojen nousua nopeammin.

Varautuminen: Neuvottelut toimittajien kanssa. Hintaneuvottelut omien palvelujen hinnoittelua koskien omistajien kanssa, erilaiset kustannusten hallinnan keinot riippuen mikä kustannus nousee. Hinnankorotukset.

Riski: Resurssivaje.

Varautuminen: Henkilöstösuunnittelu, sijaistamiskäytännöt, vuokratyövoiman käyttö, tehtäväsiirrot, sisäiset sijaiset, joustavat toimintatavat, palkkaus ja palkitseminen sekä henkilöstöedut, työnantajaimagon parantaminen.

Olennot tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024

Liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna hieman alle 5 prosenttia ollen hieman yli 10,9 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvoivat 4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Työvoimakulut kokonaisuutena, vuokratyövoiman käyttö mukaan laskettuna, kuitenkin pienenevät 0,1 prosenttia. Elintarvikemenot pienenevät 1,4 prosenttia ja muut aine- ja tarvikeostot 5,6 prosenttia. Liiketoiminnan muut kulut, joissa tilavuokrat ovat merkittävien kuluerä, kasvoivat 1,8 prosenttia. Palveluostot ilman vuokratyövoiman käyttöä kasvoivat 1,2 prosenttia. Tilikauden liiketulos parani merkittävästi edellisvuoteen verrattuna talouden tasapainottamistoimilla saavutettujen tehostamishyötyjen ja hinnankorotusten yhteisvaikutuksesta.

Vuoden lopussa yhtiöllä oli vakituista henkilöstöä 164 (154) koko henkilöstön määrän ollessa 176 (169). Keskimäärin yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana 174 (173) työntekijää. Vuokrahenkilöstöä yhtiöllä oli vuoden aikana yhteensä noin 8 (13) henkilötyövuoden verran. Toiminta laajeni lokakuussa 2024, kun yhtiö voitti Punkalaitumen kunnan koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokapalveluiden julkisen kilpailutuksen. Yhtiön ulosmyynti ei ylitä hankintalain sidosyksiköille määriteltyä viiden prosentin tai 500 000 euron ulosmyyntirajaa.

Yhtiölle myönnettiin vuonna 2024 ISO14001 -ympäristösertifikaatti. Sertifikaatti myönnettiin yhtiön koko toiminnalle kattaen ruoka- ja puhtauspalvelut, asiantuntijapalvelut sekä johtamisen ja kaikki yrityksen sisäiset tukitoiminnot. Ympäristöjärjestelmän sertifioinnin tavoitteena on osoittaa yhtiön sitoutuminen ympäristön suojeluun sekä parantaa edelleen ympäristöasioiden hallintaa yhtiön toiminnassa. Sertifioitu ympäristöjärjestelmä täydentää Servin vuonna 2017 sertifioitua ISO 9001 -laatu järjestelmää.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana yhteensä kymmenen kertaa. Operatiivisen johdon ja henkilöstön edustajien välinen yhteistoimintaryhmä kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Yhteistoimintaryhmä toimii yhtiön lakisääteisenä työsuojelutoimikuntana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Odotukset vuoden 2025 taloudellisesta kehityksestä ovat positiiviset. Odotuksia parempi tulos vuonna 2024 antaa hyvät lähtökohdat vuoteen 2025, mutta toimintaympäristössä on myös epävarmuustekijöitä.

Merkittävin uhka liiketoiminnan kannattavuudelle on ruokapalveluiden myynnin väheneminen edelleen. Ruokapalveluiden myynnin vähenemistä aiheuttavat erityisesti lasten ja nuorten määrän väheneminen Sastamalan kaupungissa sekä muutokset Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnassa. Vireillä oleva hankintalain muutos, jossa esitetään muutoksia in-house -yhtiöiden asemaan siten, että omistajien osuuden pitää olla vähintään 10 prosenttia sidosyksikköaseman saavuttaakseen, aiheuttaa toteutuessaan myös merkittävän riskin yhtiön toiminnalle, sillä Pirkanmaan hyvinvointialueen omistus yhtiöstä on tällä hetkellä vain 5 prosenttia. Hankintalain mahdollisella muutoksella on lisäksi vaikutuksia yhtiön omiin talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluiden hankintoihin, jotka hankitaan tällä hetkellä sidosyksikköhankintoina Pirkanmaan Monetra Oy:ltä sekä Tiera Oy:ltä.

Geopoliittinen ympäristö on muuttunut viime vuosina aiempaa epävakammaksi. Erityisesti vuonna 2022 alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu edelleen. Vuoden 2024 aikana maailmantilanne ei suoraan konkretisoitunut Servin toimintaympäristöön kovin merkittävästi siten kuin esimerkiksi vuosien 2022-2023 voimakkaan elintarvikekustannusten nousun myötä, mutta epävakaa tilanne muodostaa merkittävän epävarmuustekijän lähitulevaisuudessa.

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Tuottavuus	Vuosittain asetettavan liikevoittotavoitteen saavuttaminen. Sopimushintojen korotukset omistajalle enintään yhtä suuret kuin yleinen kustannustason nousu.	Liikevoittoprosentti. Sopimushintojen muutokset keskimäärin omistajalle / yleinen kustannuskehitys.	Liikevoittotavoite ylitettiin vuonna 2024. Vuonna 2024 hinnankorotus ylitti yleisen kustannuskehityksen, koska yhtiön oli tehtävä korjaava hinnankorotus paikkaamaan menneinä vuosina tehtyjä hyvin maltillisia korotuksia. Tämä osaltaan mahdollisti merkittävän tulospaannuksen talouden tasapainottoimien ohella.	Toteutuu osittain
Asiakastyytyväisyys / henkilöstötyytyväisyys	Servin asiakastyytyväisyys on hyvä / Henkilöstön tyytyväisyys on hyvä	Asiakastyytyväisyys / Henkilöstön kokonaistyytyväisyys	Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla ja parani hieman edellisestä mittauksesta. Henkilöstön kokonaistyytyväisyys pysyi myös hyvällä tasolla, ollen tasomälleen sama kuin edellisessä mittauksessa.	Toteutunut
Elintarvikkeiden kotimaisuusaste	Kotimaisten elintarvikkeiden osuus pysyy korkeana.	Kotimaisten elintarvikkeiden osuus määritellyissä tuoteryhmissä, %.	Kotimaisuusaste säilyi erittäin korkeana. - Lihat, 100% - Lihatuotteet, 99 % - Maitotuotteet ja kasvipohjaiset juomat, 81 %	Toteutunut

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Liikevaihto €	10 063 000	10 438 485	11 029 000	10 937 657	-91 343
Liikevaihdon muutos %	+7	+3,7	+5,3	+4,8 %	-0,5%
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	174	173	171	174	3
Henkilöstökulut €/hlö	35 200	36 293	36 355	36 451	96
Investoinnit €	83 000	111 713	150 000	42 649	-107 351
Lainamäärä €	0	500 000 (pääomistajan myöntämä pääomalaina)	500 000 (pääomalaina)	500 000 (pääomalaina)	
Oman pääoman määrä €	80 736	286 296	300 000	510 121	210 121
Taseen loppusumma €	1 910 000	2 083 643	2 200 000	2 340 227	140 227
Rahavarat tilikauden lopussa €	498 000	350	700 000	3 025	
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	95	95	95	95	
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	8 182 000	5 012 024	5 287 685	5 374 009	86 323
Osingonmaksu emolle €	0	0	0	0	

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama TA vs. TP
Liikevaihto	10 063	10 438	11 029	10 938	-91
Liiketoiminnan muut tuotot	27	28	15	16	+1
Materiaalit ja palvelut	2 587	2865	3 846	2 571	-1 272
Henkilöstökulut	5 938	6 097	6 217	6 342	+125
Suunnitelman mukaiset poistot	64	76	108	75	-33
Liiketoiminnan muut kulut	1 606	1 722	763	1 749	+986
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	-106	-293	+110	+215	+105
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	-1	-30	+9	+9
Voitto (+) / tappio (-)	-107	-294	+80	+224	+144
Veronpalautus/jäännösvero	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	-107	-294	+80	+224	+144

Selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden poikkeamista

Liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna hieman alle 5 prosenttia ollen hieman yli 10,9 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvoivat 4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Työvoimakulut kokonaisuutena, vuokratyövoiman käyttö mukaan laskettuna, kuitenkin pienenivät 0,1 prosenttia. Elintarvikemenot pienenivät 1,4 prosenttia ja muut aine- ja tarvikeostot 5,6 prosenttia. Liiketoiminnan muut kulut, joissa tilavuokrat ovat merkittävin kuluerä, kasvoivat 1,8 prosenttia. Palveluostot ilman vuokratyövoiman käyttöä kasvoivat 1,2 prosenttia.

Tilikauden liiketulos parani merkittävästi edellisvuoteen verrattuna talouden tasapainottamistoimilla saavutettujen tehostamishyötyjen ja hinnankorotusten yhteisvaikutuksesta. Tilikauden liikevoitto oli 215 128,13 euroa ja liikevoittoprosentti noin 2 prosenttia. Pitkän aikavälin liikevoittotavoite on vähintään 1 prosentti liikevaihdosta. Tilikauden tulos oli 223 825,63 euroa.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Odotuksia parempi tulos parantaa yhtiön valmiutta toimintaympäristön epävarmuustekijöihin.

Sastamalan Vuokratalot Oy

Seurantavastuullinen toimielin: Kaupunginhallitus

Seurannan vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä

Sastamalan Vuokratalot Oy:n tehtävänä on tarjota monipuolisia vuokra-asuntoja sastamalalaisille kilpailukykyiseen hintaan. Yhtiö toimii yleishyödyllisen vuokrataloyhtiötä koskevien ARA-sääntöjen mukaisesti. Yhtiö omistaa, hallitsee ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia

Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2024-2026)

Yhtiö on määritellyt seuraavan pitkän ajan vision ja suuntakehityksen:

Vuokra-asuntokanta vastaa vuokralaisten tarpeita ja luo turvallista asumista

- Yhtiön talous on terveellä pohjalla.
- Asiakkaiden palvelukokemukset kehittyvät myönteiseen suuntaan
- Sastamalan Vuokratalot Oy on kaupungin asumisen kehityshankkeiden aktiivinen ja innovatiivinen osapuoli
- Hinta-laatusuhteen kilpailukykyisyys hyvä

Liiketoimintastrategiassa on määriteltä yhtiön tarkemmat tavoitteet.

Lähitulevaisuudessa yhtiö ja omistaja joutuvat linjaamaan asuntostrategiaa, koska kiinteistömässä on suurelta osin laajojen peruskorjaustarpeiden edessä. Lisäksi asuntotarpeen kysyntä kohdistuu tietyille alueille Sastamalassa.

Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2024-2026

Alueellinen asuntojen tarve on otettava huomioon peruskorjauksia linjattaessa. Asuntojen omistaminen kysynnän mukaan tulevaisuudessa.

Rahoituskulujen nousu, kaukolämmön hinnan nousu, sekä yleinen inflaatio ovat vaikuttaneet kustannuksia nostavasti yhtiön kulurakenteeseen.

Toimeentulotuen asumislisän poiston seurauksena yhtiön vuodelle 2024 suunnitellut vuokrankorotukset jäivät pääosin konkretisoitumatta. Tällä toimenpiteellä saatiin asuntokannan vuokrataso säilymään tukikelpoisena. Edellä mainituista seikoista johtuen myös 2025 vuoden vuokrankorotukset jäivät pääosin toteutumatta.

Yleisen arvonlisäverokannan nousu vaikuttaa yhtiön kustannuksia korottavasti. Verokannan muutosta ei voitu siirtää vuokrahintoihin.

Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2024-2026

Käyttöasteen paraneminen strategian toteuttamisen myötä. Yhteistyö ja palveluiden tarjoaminen Sastamalan kaupungille, mm asuntopalvelu. Lisäksi on sovittu yhteistyöstä liittyen Sastamalan uima- ja liikuntahallin rakennuttamiseen ja työmaavalvontaan liittyvissä tehtävissä.

Asukastytytyvyyden kehittäminen ja mittaaminen.

Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen

RISKIANALYYSI

- Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, luokitella, arvioida ja hallita toimintaan liittyviä riskejä
- tavoitteena on varmistaa yhtiön talouteen ja toimintaan sekä asukkaisiin liittyvien tavoitteiden toteutuminen eli hyvä käyttöaste ja kohtuullinen, kilpailukyinen vuokrataso
- riskit: henkilö- ja omaisuusriskit, toiminnan ja liiketoiminnan riskit liiketoiminnan taloudellisista riskeistä.

LIIKETOIMINNAN TALOUDELLISISTA RISKEISTÄ

- asuntojen sijainti / kysyntä
- varallisuuden hoito (ennustettavuus, vakaus, korjausvelka)
- lainasalkku (ei spekulointia, vakaus ja ennustettavuus)
- sopimukset ja hankinnat (sisällön tuntemus)
- asukkaat (maksukyky ja siitä huolehtiminen, vaihtuvuuden hallinta)
- yhteiskunnalliset muutokset (mm. muuttoliike, kuntarakenteen muutokset, omistajan tuottotavoitteet, rakentamisen sääntely).

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024

Antinkuja 6:den vuonna 2022 puretun rakennuksen kiinteistöltä löytyi liittymien uusimisen yhteydessä vanhoja öljyjäämiä, joiden puhdistusvastuu oli vuokraloyhtiöllä. Puhdistuksen kustannukset olivat 38 651,91 euroa. Tontin vuokranantajan kanssa sovittiin, että heiltä tulee poistetun maa-aineksen korvaava materiaali veloituksetta. Näin saatiin vuokraloyhtiön kuluja pienennettyä jossain määrin.

Sastamalan vastaanottokeskuksen toiminta siirtyi 1.5.2024 Pihlajalinnalta Kotokunta Oy:lle ja muutoksen yhteydessä heillä vuokralla olleista 52 asunnosta 43 siirtyi Kotokunnalle. Vastaanottokeskuksen toiminta kuitenkin päättyi 31.12.2024 ja kaikki asunnot irtisanottiin. Pieneen osaan asunnoista jäi kotikuntaoikeuden saaneita vastaanottokeskuksen asukkaita vuokralaisiksi. Toiminnan muutoksella oli merkittävä vaikutus asuntojen käyttöasteeseen ja näin ollen myös yhtiön tulokseen.

Yhtiö myi kaksi säännöllisesti merkittäviä tappioita tuottanutta kiinteistöä Huutokaupat.com sivustolla julkisella tarjouskilpailulla. Kiinteistöstä saatujen myyntitulojen jälkeen tulos niiden osalta jäi vielä tappiolle 112 224,97 euroa. Tappioluku muodostuu kiinteistöjen tasearvon muutoksesta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiö on päättänyt luopua merkittäviä tappioita tuottaneen Koivistonpuiston Urpontie 14:sta tontilla sijaitsevista rakennuksista purkamalla ne vuoden 2025 aikana. Toimenpiteelle on haettu valtuutus pääomistajalta sekä purkuavustus ARA:sta. Avustusta myönnettiin 105000 euroa. Kiinteistön purku aiheuttaa tasearvon muutoksen arviolta 300 000,00 euroa, joka tulee näkymään vuoden 2025 tuloksessa.

Yhtiö on esittänyt pääomistajalle Marttila VI:den kiinteistön kokonaisperuskorjausta vuoden 2026 alusta alkaen. Korjaustoimenpiteiden jälkeen kokonaisasuntomäärä muutosten jälkeen 49 asuntoa, lisäystä 17 asuntoa. Asunnot myöskin muuntuvat kokoluokaltaan vuokrattavammiksi.

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Yhtiö toimii ilman kaupungin avustusta.	Tilikauden tulos positiivinen	Tuloslaskelma	23,03	Toteutuu osittain
Vuokra-asuntojen käyttöaste on hyvä.	Käyttöaste > 95 %	Käyttöastetilasto	85,19 %	Ei toteudu
Yhtiön lainanhoitokyky on hyvä.	Lainojen lyhentäminen maksusuunnitelman mukaisesti	Lainojen lyhennykset	Lainoja on lyhennetty suunnitelman mukaisesti	Toteutunut

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Liikevaihto €	2 956 231	3 060 584	3 243 700	3 004 117	-239 583
Liikevaihdon muutos %	19,8	+3,5	+10,5	-1,8	-12,3
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	6	5	5	5	
Henkilöstökulut €/hlö	53 092	49 809	53 895	67 009	+13 114
Investoinnit €	145 060	363 721	0	150 251	-150 251
Lainamäärä €	6 738 668	6 018 605	5 372 838	5 442 408	+69 570
Oman pääoman määrä €	1 917 873	1 917 888		1 917 911	
Taseen loppusumma €	9 278 341	8 525 825	7 955 000	7 800 922	-154 078
Rahavarat tilikauden lopussa €	1 049 173	312 101	300 000	948	-299 052
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100	100	100	100	
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	102 910	25 055	22 032	22 833	+801
Osingonmaksu emolle €	0	0	0	0	
Kulut / asuin-m ²	9,21 / 7,05*	9,37 / 7,42	8,78 / 6,98	9,43/8,22	+0,65/1,24
Vuokra-asuntojen määrä	480	479	479	467	-12

*Mittari Kulut / asuin-m² : ** taulukossa ilmoitettu 1 luku: liiketoiminnan kulut (sis. poistot) / 2 luku: kiinteistön muut hoitokulut keskim. asuin-m² kohti

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama TA vs. TP
Liikevaihto	2 956	3 061	3 243	3 004	-239
Liiketoiminnan muut tuotot	114	105	94	98	+4
Materiaalit ja palvelut	-2 304	-2 389	-2 249	-2 330	+81
Henkilöstökulut	-319	-249	-269	-335	+66
Suunnitelman mukaiset poistot	-327	-379	-311	-392	+81
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0	+0	+0
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	+62	+149	+508	+45	-463
Rahoitustuotot ja -kulut	-54	-135	-173	-133	-40
Voitto (+) / tappio (-)	+8	+14	+335	-88	-423
Veronpalautus/jäännösvero/varausten muutos	-8	-14	-335	+88	+423
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	0	0	0	0	0

Selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden poikkeamista

Ks. yllä merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Taloutta pyritään kohentamaan luopumalla hallitusti pitkään kannattamattomina olleista kohteista. Asukastyytyväisyyden seurannalla sekä jatkuvalla PTS-suunnittelulla pyritään kasvattamaan asukastyytyväisyyttä, josta seuraa johdannaisena yhtiön imagon kohentuminen.

Kiinteistö Oy Hopunkallio

Seurantavastuullinen toimielin: Kaupunginhallitus

Seurannan vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja arvopapereita ja käydä kauppaa niillä. Kiinteistöyhtiön tehtävänä oli rakentaa Hopunkallion palvelukeskus. Rakennuksen pinta-ala yhdyskäytävineen on 4 926 m² ja tilavuus 18 860 m³.

Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2024-2026)

Yhtiö toimii siten, että se pystyy hoitamaan vuosittain tarvittavat käyttötalous- ja pääomakustannukset. Yhtiö ei tavoittele voittoa.

Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2024-2026

Hopunkallio vuokraa suoraan tilansa eteenpäin, ostaa isännöintipalvelut Sastamalan Vuokratalot Oy:ltä sekä kiinteistönhoidon Pirkanmaan hyvinvointialueelta 2025.

Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2024-2026

Rahoituskulujen nousu, kaukolämmön hinnan nousu, sekä yleinen inflaatio ovat vaikuttaneet kustannuksia nostavasti yhtiön kulurakenteeseen.

Tilat on kokonaisuudessaan vuokrattu Pirkanmaan hyvinvointialueen ja Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:n käyttöön. Vuokriin tehdään sopimusten mukaiset korotukset.

Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen

RISKIANALYYSI

- Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, luokitella, arvioida ja hallita toimintaan liittyviä riskejä
- tavoitteena on varmistaa yhtiön talouteen ja toimintaan sekä vuokralaisiin liittyvien tavoitteiden toteutuminen eli tyytyväiset käyttäjät ja vuokralaiset ja kohtuullinen, kilpailukyinen vuokrataso
- riskit: henkilö- ja omaisuusriskit, toiminnan ja liiketoiminnan riskit liiketoiminnan taloudellisista riskeistä.

LIIKETOIMINNAN TALOUDELLISISTA RISKEISTÄ

- Pirkanmaan Hyvinvointialueen palveluverkko (vuokralaisten tarpeet muuttuu, tilat jäävät tyhjilleen)
- varallisuuden hoito (ennustettavuus, vakuus, korjausvelka)
- lainasalkku (korot, vakuus ja ennustettavuus)
- sopimukset ja hankinnat (sisällön tuntemus)
- yhteiskunnalliset muutokset (mm. kuntarakenteen muutokset, omistajan tuottotavoitteet, rakentamisen sääntely).

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024

Ei tavanomaisesta poikkeavia tapahtumia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Omistaja on laatimassa selvitystä kuntalain §126 mukaisesta yhtiöittämisvelvoitteesta, koskien sote ja pelastustoimen kiinteistöjä. Yhtiöittämisvelvoite koskee kaupungin omia kiinteistöjä. Koy Hopunkallion tulevaisuutta tutkitaan osana tulevaa yhtiöittämisvelvollisuutta ja tulevaa sote-kiinteistöyhtiötä. Mahdolliset muutokset yhtiön on tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 aikana.

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Yhtiö toimii terveellä liiketoimintaperiaatteella ja ilman kaupungin avustusta.	Tilikauden tulos positiivinen	Tuloslaskelma	90 842,30	Toteutunut ✓
Yhtiön lainanhoitokyky on hyvä.	Lainojen lyhentäminen maksusuunnitelman mukaisesti	Lainojen lyhen-nykset	Lainoja on lyhen-netty suunnitel-man mukaisesti	Toteutunut ✓

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Liikevaihto €	1 100 751	1 153 637	1 198 540	1 207 071	+ 8 531
Liikevaihdon muutos %	-0,7	+4,8	+3,9	+ 4,6	+ 0,7
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	0	0	0	0	
Henkilöstökulut €/hlö	0	0	0	0	
Investoinnit €	0	0	0	0	
Lainamäärä €	6 178 315	5 679 405	5 180 495	5 180 495	
Oman pääoman määrä €	1 139 809	1 347 429		1 438 271	
Taseen loppusumma €	7 442 439	7 119 430	7 180 000	6 733 355	-446 645
Rahavarat tilikauden lopussa €	25 075	44 194	25 000	65 303	+ 40 308
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100	100	100	100	
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	667 018	0	0	0	
Osingonmaksu emolle €	0	0	0	0	

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama TA vs. TP
Liikevaihto	1 101	1 153	1 199	1 207	+8
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-373	-398	-517	-454	-63
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-376	-345	-320	-438	+118
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0	0	0
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	+351	+410	+362	+315	-47
Rahoitustuotot ja -kulut	-53	-149	-186	-203	+17
Voitto (+) / tappio (-)	+298	+261	+176	+112	-64
Veronpalautus/jäännösvero	-61	-54	-35	-22	-13
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	+237	+207	+141	+90	-51

Selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden poikkeamista
Keittiökaluston arvoon tehtiin poistojen oikaisu 2012-2021 vuosilta.

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Sastamalan Lämpö Oy

Seurantavastuullinen toimielin: Kaupunginhallitus

Seurannan vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg

Tytäryhtiön toimiala ja perustehtävä

Kaukolämmön ja kylmän erillistuotanto ja jakelu, kaukolämmön jakelu asiakkaille.

Tytäryhtiön liiketoimintastrategia (omat strategiset päätavoitteet 2024-2026)

Kaukolämmön hinnoittelun tulee olla kilpailukykyistä toiminta-alueella.
Energian toimintavarmuus asiakkaille korkea.

Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella 2024-2026

Ostoenergian hinnan suuri nousu, johon ei ole vaikuttamismahdollisuutta.

Toiminnan painopisteet, muutokset ja tuottavuustoimenpiteet 2024-2026

Tulevaisuuden kaukolämmön tuotannon eri vaihtoehtojen selvittäminen.

Riskianalyysi / Muutoksiin liittyvät oleelliset riskit ja niihin varautuminen

Verkoston vaurioriski ja kaukolämmön hintariski.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024

Energian toimitussopimuksen jatko Adven Oy:n kanssa. Työntekijämuutos.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevaisuus näyttää tällä hetkellä vakaalta. Kasvua ei ole välttämättä tulossa. Pääosin kiinteistöt ovat kaukolämmön asiakkaina.

Valtuustotasolla määritetyt sitovat tavoitteet / Tulokortti

Tytäryhtiön tavoite kaupunkikonsernin strategian toteuttamisessa	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osingonmaksu osakas-sopimuksen mukaisesti	32 000 euroa	Osinko	Osinkoa maksettu suunnitellusti 32 000 euroa	Toteutunut ✓
Asiakasmäärän säilyttäminen	Asiakkaiden pitäminen vähintään nykytasolla	Asiakkaiden lukumäärä	Asiakkaiden määrä lisääntynyt yhdellä	Toteutunut ✓
Hinnoittelu valtakunnallisella keskitasolla	Valtakunnan keskihintaa sarjassaan	Energiateollisuuden hintatilasto	Energian hinta hieman keskitason yläpuolella	Toteutuu osittain ◻

Talouden ja toiminnan mittarit / tunnusluvut

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Liikevaihto €	4 239 374	5 699 201	5 547 700	5 982 781	435 081
Liikevaihdon muutos %	-6,0	+34,4	+10,2	+7,2	
Henkilöstömäärä keskimäärin tilikaudella	2	2	2	1,3	-0,7
Henkilöstökulut €/hlö	78 999	73 170	78 000	90 968	+12 968
Investoinnit €	541 000	221 000		35 000	+35 000
Lainamäärä €	330 000	220 000	220 000	110 000	-110 000
Oman pääoman määrä €	1 727 624	1 584 805		1 746 860	
Taseen loppusumma €	5 693 920	5 780 193		5 624 046	
Rahavarat tilikauden lopussa €	1 140 946	948 910		1 204 087	
Sastamalan kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	80	80	80	80	
Sastamalan kaupungin osuus yhtiön liikevaihdosta €	752 441 (1 046 404)	1 435 831		1 432 431	
Osingonmaksu emolle €	32 000	32 000	32 000	32 000	
Kaukolämmön myynti GWh	58,7	60	59	58	-1
Asiakkaiden lukumäärä kpl	224	226	224	227	+3
Verkoston pituus km	36,7	37,5	36,7	37,7	+1

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama TA vs. TP
Liikevaihto	4 239	5 699	5 547	5 982	435
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-4 178	-5 207	-5 311	-5 220	91
Henkilöstökulut	-157	-146	-156	-118	38
Suunnitelman mukaiset poistot	-270	-292	-270	-299	-29
Liiketoiminnan muut kulut	-128	-159	-143	-170	-27
Liikevoitto (+) / liiketappio (-)	-495	-106	-333	173	506
Rahoitustuotot ja -kulut	-9	-3	-6	14	20
Voitto (+) / tappio (-)	-504	-109	-339	188	527
Veronpalautus/jäännösvero	-5,4	6	0	0	0
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	-510	-102	-339	202	541

Selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden poikkeamista

Vuoden 2023 aikana tehty hinnan myyntienergian hinnan korotus vaikutti koko 2024 vuoteen ja nosti liikevaihtoa. Polttoainemarkkinoilla hakkeen hinnan nousu olisi vaikuttanut yhtiön tulokseen. Adven Oy:n kanssa tehty jatkosopimus laski ostoenergian kustannuksia hieman. Lisäksi yhtiössä tapahtui henkilöstössä vähenemistä.

Toteumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Vuodelle 2025 on arvioitu positiivinen tulos. Vuosien 2026 ja 2027 taloussuunnitelmaa ei ole vielä.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN TULOSLASKELMA (Ulkoinen)

	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	18 348 353,29	17 970 694,82
Maksutuotot	2 603 503,18	2 803 638,88
Tuet ja avustukset	2 313 561,06	2 533 810,75
Vuokratuotot	6 167 759,83	6 038 911,40
Muut toimintatuotot	275 948,17	412 296,72
Valmistus omaan käyttöön	29 709 125,53	29 759 352,57
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-36 962 262,54	-36 530 402,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-7 773 382,50	-7 894 735,50
Muut henkilösivukulut	-1 506 785,37	-1 619 205,07
Palvelujen ostot	-24 665 685,15	-24 407 432,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 650 680,17	-6 654 531,18
Avustukset	-3 463 127,27	-3 573 950,75
Vuokrat	-1 758 715,98	-1 431 848,33
Muut toimintakulut	-534 829,73	-688 541,57
Toimintakate	-53 182 698,81	-52 578 733,62
Verotulot	52 997 574,44	52 942 071,54
Valtionosuudet	16 297 105,00	18 412 649,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	399 706,86	32 073,70
Muut rahoitustuotot	208 275,94	223 204,57
Korkokulut	-1 086 287,26	-754 797,17
Muut rahoituskulut	-3 337,26	-2 146,02
Vuosikate	15 630 338,91	18 274 322,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 270 869,78	-8 595 664,39
Arvonalentumiset	-75 977,60	-184 498,56
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	4 283 491,53	9 494 159,05
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 615 071,10	-2 324 873,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 000 000,00	-1 376 787,39
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 668 420,43	5 792 498,66

Rahoituslaskelma

SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN RAHOITUSLASKELMA (Ulkoinen)

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	15 630 338,91		18 274 322,00	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-137 991,64	15 492 347,27	-162 330,75	18 111 991,25
Investointimenot	-21 902 805,04		-14 031 945,14	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 803,00		147 417,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	405 297,61	-21 495 704,43	694 917,12	-13 189 611,02
Toiminnan ja investointien rahavirta		-6 003 357,16		4 922 380,23
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-68 300,00		-595 860,00	
Antolainasaamisten vähennykset	27 996,88	-40 303,12	45 793,26	-550 066,74
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 900 000,00		8 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 835 221,50		-10 105 945,20	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 525,00	10 056 253,50	8 525,00	-2 097 420,20
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 177,03		-418 029,23	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 576,85		10 788,32	
Saamisten muutos	-468 774,69		2 694 821,07	
Korottomien velkojen muutos	204 095,40	-278 279,47	-10 528 537,90	-8 240 957,74
Rahoituksen rahavirta		9 737 670,91		-10 888 444,68
Rahavarojen muutos		3 734 313,75		-5 966 064,45
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	34 290 726,40		30 556 412,65	
Rahavarat 1.1	30 556 412,65	3 734 313,75	36 522 477,10	-5 966 064,45

Tase

SASTAMALAN KAUPUNKI LIIKELAITOKSINEEN TASE (Ulkoinen)

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	54 923,13	163 752,65
	54 923,13	163 752,65
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	20 324 434,43	20 255 729,00
Rakennukset	59 785 461,71	56 255 894,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	50 722 733,08	47 009 964,40
Koneet ja kalusto	1 005 739,98	765 142,19
Muut aineelliset hyödykkeet	41 971,78	41 971,78
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	11 724 134,84	8 727 596,03
	143 604 475,82	133 056 297,59
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	19 255 289,31	19 407 789,33
Muut lainasaamiset	553 264,48	573 661,36
Muut saamiset	651 997,79	591 297,79
	20 460 551,58	20 572 748,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	11 216,41	11 216,41
Lahjoitusrahastojen varat	4 497 671,69	4 604 061,08
	4 508 888,10	4 615 277,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	243 299,98	245 876,83
	243 299,98	245 876,83
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	10 084,02
	0,00	10 084,02
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 875 926,27	4 000 744,40
Lainasaamsiet	3 946,93	12 076,09
Muut saamiset	938 544,27	379 654,57
Siirtosaamiset	846 253,88	793 337,58
	5 664 671,35	5 185 812,64
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	21 909,44	21 909,44
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	10 091,28	10 091,28
	32 000,72	32 000,72
Rahat ja pankkisaamiset	34 259 351,34	30 525 037,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	208 828 162,02	194 406 888,01

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	67 173 998,46	67 173 998,46
Muut omat rahastot	1 690 774,27	1 690 774,27
Ed. tk:en yli/alijäämä	38 019 525,90	32 227 027,24
Tilikauden yli/alijäämä	4 668 420,43	5 792 498,66
	<u>111 552 719,06</u>	<u>106 884 298,63</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	7 204 274,98	5 589 203,88
Vapaaehtoiset varaukset	4 000 000,00	6 000 000,00
	<u>11 204 274,98</u>	<u>11 589 203,88</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 507 659,73	4 612 711,99
Muut toimeksiantojen pääomat	423 080,35	440 594,51
	<u>4 930 740,08</u>	<u>5 053 306,50</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 790 650,60	42 440 148,40
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	100 000,00
Muut velat	1 722 643,77	1 722 643,77
	<u>53 563 294,37</u>	<u>44 262 792,17</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 547 120,50	9 791 369,20
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	50 000,00
Saadut ennakot	53 353,28	64 250,16
Ostovelat	7 132 424,21	6 647 441,92
Muut velat	2 844 217,30	2 720 275,21
Siirtovelat	6 950 018,24	7 343 950,34
	<u>27 577 133,53</u>	<u>26 617 286,83</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>208 828 162,02</u>	<u>194 406 888,01</u>

Konsernituloslaskelma

**SASTAMALAN KAUPUNKI
KONSERNITULOSLASKELMA**

	2024		2023	
Toimintatuotot		45 488 571,65		45 256 687,62
Toimintakulut		-110 899 464,87		-110 847 171,50
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		<u>80 740,50</u>		<u>33 362,61</u>
Toimintakate		-65 330 152,72		-65 557 121,27
Verotulot		52 733 015,03		52 666 971,38
Valtionosuudet		32 255 377,88		34 095 497,75
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	460 793,42		34 871,55	
Muut rahoitustuotot	235 993,13		452 967,39	
Korkokulut	-1 439 290,96		-1 034 134,36	
Muut rahoituskulut	<u>-40 218,40</u>	<u>-782 722,81</u>	<u>-197 690,48</u>	<u>-743 985,90</u>
Vuosikate		18 875 517,38		20 461 361,96
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 835 852,98		-11 000 033,97	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>-13 835 852,98</u>	<u>-51 049,37</u>	<u>-11 051 083,34</u>
Satunnaiset erät		<u>0,00</u>		<u>-88 728,62</u>
Tilikauden tulos		5 039 664,40		9 321 550,00
Tilinpäätössiirrot		313,11		363,11
Tilikauden verot		-62 576,69		-54 161,52
Laskennalliset verot		16 167,93		-4 218,49
Vähemmistöosuudet		<u>-42 759,44</u>		<u>40 480,97</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		4 950 809,31		9 304 014,08

Konsernin rahoituslaskelma

SASTAMALAN KAUPUNKI KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	18 875 517,38		20 461 361,96	
Tilikauden verot	-62 576,69		-54 161,52	
Satunnaiset erät	0,00		-88 728,62	
*) Tulorahoituksen korjauserät	<u>259 742,51</u>	19 072 683,20	<u>-39 371,25</u>	20 279 100,57
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-24 046 184,43		-17 263 409,19	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 803,00		147 417,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>631 208,54</u>	-23 413 172,89	<u>932 397,24</u>	-16 183 594,94
Toiminnan ja investointien rahavirta		-4 340 489,69		4 095 505,63
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-55 582,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	<u>59 416,49</u>	3 834,49	<u>26 600,27</u>	26 600,27
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 900 000,00		8 692 017,18	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 014 697,56		-11 628 282,38	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>751 890,31</u>	8 637 192,75	<u>-829 667,04</u>	-3 765 932,24
Oman pääoman muutokset		-8 000,00		1 261,92
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 249,43		-413 912,54	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 244,28		20 161,00	
Saamisten muutos	-445 005,25		3 130 741,94	
Korottomien velkojen muutos	<u>-677 182,38</u>	-1 139 192,78	<u>-10 634 655,05</u>	-7 897 664,65
Rahoituksen rahavirta		7 493 834,46		-11 635 734,70
Rahavarojen muutos		3 153 344,76		-7 540 229,06
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	40 264 117,47		37 110 772,71	
Rahavarat 1.1.*	<u>37 110 772,71</u>	3 153 344,76	<u>44 651 001,77</u>	-7 540 229,06

Konsernitase

SASTAMALAN KAUPUNKI KONSERNITASE

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aiheettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	17 693,58	29 883,75
Muut pitkävaikutteiset menot	441 133,27	509 411,00
	458 826,85	539 294,75
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	21 046 076,63	21 045 564,42
Rakennukset	88 623 096,70	85 484 149,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	51 343 384,46	47 643 797,41
Koneet ja kalusto	2 154 481,16	2 229 096,63
Muut aineelliset hyödykkeet	3 352 776,94	3 612 381,31
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	12 260 425,05	9 475 242,30
	178 780 240,93	169 490 231,65
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	3 693 965,65	3 619 372,52
Muut osakkeet ja osuudet	859 571,94	870 937,18
Muut lainasaamiset	53 264,48	73 661,36
Muut saamiset	267 407,34	249 017,88
	4 874 209,41	4 812 988,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	327 687,14	654 855,99
Lahjoitusrahastojen varat	4 518 031,00	4 624 489,33
	4 845 718,14	5 279 345,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	291 604,45	293 909,45
Keskeneräiset tuotteet	148 145,38	153 476,98
	439 749,82	447 386,43
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	8 431,49	8 431,49
Muut saamiset	150,60	0,00
Siirtosaamiset	0,00	10 084,02
	8 582,09	18 515,51
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 521 668,98	5 558 557,01
Lainasaamiset	3 946,93	20 593,24
Muut saamiset	1 309 050,34	876 405,84
Siirtosaamiset	1 097 582,30	1 049 508,62
	7 932 248,54	7 505 064,71
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	21 909,44	21 909,44
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	10 091,28	10 091,28
Muut arvopaperit	4 149 066,34	4 069 857,67
	4 181 067,06	4 101 858,39
Rahat ja pankkisaamiset	36 083 050,42	33 008 914,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ	237 603 693,26	225 203 600,03

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	67 173 998,46	67 173 998,46
Muut omat rahastot	1 842 043,73	1 842 379,70
Ed. tk:en yli/alijäämä	60 858 911,06	51 554 896,98
Tilikauden yli/alijäämä	4 950 809,31	9 304 014,08
	<u>134 825 762,56</u>	<u>129 875 289,22</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	409 545,62	335 734,89
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 528 565,04	4 633 781,31
Muut toimeksiantojen pääomat	798 603,29	1 148 518,98
	<u>5 327 168,33</u>	<u>5 782 300,29</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 372 286,85	53 445 936,42
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	100 000,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 836 003,19	3 891 112,73
Laskennalliset verovelat	86 731,32	102 899,25
	<u>65 345 021,36</u>	<u>57 539 948,40</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 922 545,96	11 159 209,81
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	56 850,82
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	8 525,00
Saadut ennakot	415 174,85	325 865,04
Ostovelat	8 374 649,82	8 523 754,88
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 238 819,59	1 303 179,89
Siirtovelat	9 695 005,16	10 292 941,79
	<u>31 696 195,38</u>	<u>31 670 327,23</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>237 603 693,26</u>	<u>225 203 600,03</u>

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT TIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenuon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenuon suuruisena.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja menetelmät

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa rivi riviltä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhtiöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki osakkuusyhtiöt.

Konsernirakenteen muutokset

Kokemäen ja Kiikoisten kuntayhtymä Ilolan toiminta on päättynt 31.12.2023.

Kiinteistö Oy Kapalorinteen omistus osuus on laskenut 38,61 %-yksikköä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Kaupungin ja konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä sisäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia sisäisiä katteita ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- tai alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa oman pääoman erään edellisten tilikausien yli- tai alijäämää vastaan sekä tilikauden ero tilikauden yli/alijäämää vastaan. Osakkuusyhtiöistä As Oy Äetsän Ulpun poistot on oikaistu. Muiden osakkuusyhtiöiden poistoja ei ole oikaistu. Tietoja kunnan poistosuunnitelman mukaisista poistoista ei ole saatu.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-ja alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Kuntayhtymien omistusosuuksien muutokset

Sastamalan koulutuskuntayhtymän omistusosuus laski 1,31 %-yksikköä. Prosenttimuutoksen vaikutukset on kirjattu omistuksen eliminointitietoihin ja taseen omaan pääomaan.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Konsernihallinto	7 478 033,02	6 970 506,01	2 814 109,69	2 610 134,01
Sivistystoimi	6 457 063,62	7 001 353,72	4 084 510,12	4 585 814,38
Tekninen toimi, ei sisällä tilakeskusta	10 006 165,73	9 952 870,33	10 006 165,73	9 952 870,33
Tilakeskus	14 773 001,90	14 673 346,14	6 030 032,61	5 951 922,43
Vesilaitos, liikelaitos	6 774 307,38	6 658 611,42	6 774 307,38	6 658 611,42
Toimintatuotot yhteensä	45 488 571,65	45 256 687,62	29 709 125,53	29 759 352,57

Verotulojen erittely	2024	2023
Kunnan tulovero	41 315 926,77	40 835 310,30
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 687 416,22	5 362 010,55
Kiinteistövero	6 994 231,45	6 744 750,69
Verotulot yhteensä	52 997 574,44	52 942 071,54

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvaustenerittely	2024	2023
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	13 870 608,00	16 270 536,00
<i>Siitä:</i> verotuloihin perustuva vo:n taseaus	9 838 320,00	10 005 395,00
korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 951 704,00	-2 333 726,00
Veromenetysten korvaus	4 378 201,00	4 475 839,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korv. yhteensä	16 297 105,00	18 412 649,00

Palvelujen ostojen erittely	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	2 295 795	2 833 773
Muiden palvelujen ostot	22 369 890	21 573 660
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	24 665 685	24 407 432,70

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistosuunnitelmaa sovelletaan kaikkiin 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vanhojen, ennen vuotta 2013 valmistuneiden kohteiden osalta voidaan käyttää enintään Sastamalan vanhan poistosuunnitelman mukaisia poistoajoja, mikäli se hyödykekohtaisesti on perusteltavissa. Niissä hyödykeryhmissä, joissa poistosuunnitelmassa on määriteltä poistoajojen ala- ja yläraja, käytetään ensisijaisesti alarajoja. Kaupunginhallitus voi tämän suunnitelman mukaisten poistoajojen puitteissa määrittellä yksittäiselle hyödykkeelle alarajasta poikkeavan taloudellisen pitoajan. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Pienet käyttöomaisuushankinnat , joiden hankintamenot ovat alle 10.000 euroa on kirjattu pääsääntöisesti kuluksi. Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit on kaupunginvaltuusto vahvistanut 17.12.2012 Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

KÄYTTÖOMAISUUSRYHMÄT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kehittämismenot (erityistapauksissa)	tasapoisto	3 v
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v/erill. päätös
Liikearvo	tasapoisto	3 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 v
Osuudet yhteisöjen pysyviin vastaaviin hyödykkeisiin		
Muut	tasapoisto	3 v

AINEELLISET HYÖDYKKEET

MAA- JA VESIALUEET	ei poistoaikaa
--------------------	----------------

RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT

Hallinto- ja laitosrakennukset, puurakenteiset	tasapoisto	20-30 v
Hallinto- ja laitosrakennukset , kivirakenteiset	tasapoisto	30-40 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Talousrakennukset	tasapoisto	10 v
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v
Asuinrakennukset	tasapoisto	30-40 v

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	15 v
Sillat, laiturit, uimalat	tasapoisto	10 v
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 v
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v
Viemäriverkko	tasapoisto	30 v
Kaukolämpöverkko	tasapoisto	20 v
Ulkovalaistuslaitteet, sähköjohdot, muuntoas.	tasapoisto	15 v
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		
Maakaasuverkko		
Muut putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15 v
Vesi yms. laitosten laitteet	tasapoisto	10-15 v
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15 v
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 v

KONEET JA KALUSTO

Rautaiset alukset	tasapoisto	15 v
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasapoisto	8 v
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 v
Autot	tasapoisto	4 v
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5-7 v
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 v
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 v
Sairaala- terveydenhuolto yms. laitteet	tasapoisto	5-8 v
Atk-laitteet	tasapoisto	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 v

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

PIENHANKINTARAJA

10 000 €

Perusparannusmeno lisätään poistamattomaan hankintamenuun, ellei erilliseen poistosuunnitelman ole erityistä syytä. Perusparannusmeno poistetaan sen vaikutusaikana, joka on pääsääntöisesti sama kuin perusparannetun pysyvän vastaavan hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pitoaika. Jos perusparannus lisää pysyvään vastaavaan hyödykkeeseen liittyvää tulonodotusta tai käyttömahdollisuuksia palvelutuotannossa pidentämällä olennaisesti sen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Poistosuunnitelman muutoksesta tehdään päätös perusparannushankkeen hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä ja muutokset saatetaan tiedoksi valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Muussa pitkävaikutteisessa menossa voidaan luonteensa mukaisesti tarvittaessa noudattaa myös edellä määriteltyä pidempää poistoaikaa. Tämä tulee kysymykseen esim. osallistuttaessa toisen yhteisön rakennusinvestointeihin. Muun pitkävaikutteisen menon poistoaika voi olla enintään 20 v.

Poistosuunnitelman muutoksesta tehdään päätös ko.investointia koskevan päätöksen yhteydessä ja muutokset saatetaan tiedoksi valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavissa hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ohjeiden mukaisia poistoja. Myös nämä poikkeamat saatetaan tiedoksi valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Poistolaskennassa noudatetaan lisäksi kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	72 514,06	111 503,52	72 514,06	111 503,52
Rakennusten myyntivoitot	67 582,29	39 372,47	67 582,29	39 372,47
Muut myyntivoitot	63 731,99	73 046,96	0,00	55 800,00
Luovutusvoitot yhteensä	203 828,34	223 922,95	140 096,35	206 675,99
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	44 345,24	0,00	44 345,24
Rakennusten myyntitappiot	114 329,68	0,00	2 104,71	0,00
Muut myyntitappiot	390 260,60	248 771,21	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	504 590,28	293 116,45	2 104,71	44 345,24

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kunta	
	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	157 304,91	164 223,24
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä Kokemäen ja Kiikoisten Ky Ilola	0,00	3 063,80
Yhteensä	157 304,91	167 287,04

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Kaupunki

Käyttöomaisuus

Poistamaton hankintameno 1.1.
Lisäykset tilikauden aikana
Rahoitusosuudet tilikaudella
Siirto tilien välillä
Vähennykset tilikauden aikana
Tilikauden poisto
Lisäpoisto
Poistamaton hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikut.menot	Yhteensä
	163 752,65	163 752,65
	0,00	0,00
	108 829,52	108 829,52
	0,00	0,00
	54 923,13	54 923,13
	54 923,13	54 923,13

Poistamaton hankintameno 1.1.
Edellisten vuosien korjaukset
Lisäykset tilikauden aikana
Rahoitusosuudet tilikaudella
Vähennykset tilikauden aikana
Siirrot erien välillä
Tilikauden poisto
Lisäpoistot
Poistamaton hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	Kiinteistöjen liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto
19 917 914,70	337 814,30	56 255 894,19	47 009 964,40	765 142,19
216 360,73	33 733,87	0,00		0,00
181 389,17			9 394,38	
		9 912 528,77	8 216 089,12	525 750,74
		3 711 988,38	4 471 365,93	285 152,95
		2 670 973,49	22 560,13	
19 952 886,26	371 548,17	59 785 461,09	50 722 733,08	1 005 739,98
19 952 886,26	371 548,17	59 785 461,09	50 722 733,08	1 005 739,98

Poistamaton hankintameno 1.1.
Edellisten vuosien korjaukset
Lisäykset tilikauden aikana
Rahoitusosuudet tilikaudella
Vähennykset tilikauden aikana
Siirrot erien välillä
Tilikauden poisto
Lisäpoistot
Poistamaton hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Aineelliset hyödykkeet		
Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks ja keskener. hank.	Yhteensä
41 971,78	8 727 596,03	133 056 297,59
	0,00	0,00
	21 652 710,44	21 902 805,04
	1 803,00	1 803,00
	0,00	190 783,55
	-18 654 368,63	0,00
		8 468 507,26
		2 693 533,62
41 971,78	11 724 134,84	143 604 475,20
41 971,78	11 724 134,84	143 604 475,20

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Poistamaton hankintameno 1.1.*
Edellisten vuosien korjaukset
Lisäykset tilikauden aikana
Vähennykset
Siirrot erien välillä
Arvon alentuminen
Hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Osakkeet ja osuudet					
Tytäryhteisö- osakk. ja os.	Kuntayhtymä osuudet	Osakkuusyhteis ö osakk. ja os	Yhteisöyhteisö- osakk. ja os.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
3 161 832,75	12 030 379,65	3 267 928,30	138 027,81	809 620,82	19 407 789,33
				0,00	0,00
0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
59 417,71	0,00		0,00	17 104,71	76 522,42
					0,00
	0,00	75 977,60			75 977,60
3 102 415,04	12 030 379,65	3 191 950,70	138 027,81	792 516,11	19 255 289,31
3 102 415,04	12 030 379,65	3 191 950,70	138 027,81	792 516,11	19 255 289,31

Poistamaton hankintameno 1.1.
Edellisten vuosien korjaukset
Lisäykset tilikauden aikana
Vähennykset
Hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Muut lainasaamiset			
Muut lainasaam. tytärtyht.	Pääomalaina saamiset	Muut lainasaam. muilta	Yhteensä
0,00	515 000,00	58 661,36	573 661,36
			0,00
	0,00		0,00
0,00	2 500,00	17 896,88	20 396,88
0,00	512 500,00	40 764,48	553 264,48
0,00	512 500,00	40 764,48	553 264,48

Poistamaton hankintameno 1.1.
Edellisten vuosien korjaukset
Lisäykset tilikauden aikana
Vähennykset tilikauden aikana
Hankintameno 31.12.
Kirjanpitoarvo 31.12.

Muut saamiset		
Liittymismaksu saamiset tytärtyht	Liittymismaksu saamiset muilta	Yhteensä
474 577,79	116 720,00	591 297,79
		0,00
32 000,00	36 300,00	68 300,00
7 600,00		7 600,00
498 977,79	153 020,00	651 997,79
498 977,79	153 020,00	651 997,79

Omistukset muissa yhteisöissä

SASTAMALAN KONSERNI	Y-tunnus	Kaupungin omistus osuus	Tyttärien omistus osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Kapalonrinne	0418413-4	54,29 %	0,00 %	54,29 %	88	3	0
Sastamalan Vuokratalot Oy	0812016-2	100,00 %	0,00 %	100,00 %	1 918	5 831	0
Mouhijärven Asunnot Oy	1545007-1		100,00 %	100,00 %	44	94	0
Sastamalan Lämpö Oy	1563040-0	80,00 %	0,00 %	80,00 %	1 364	2 953	128
Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelu Oy	2414170-5	95,00 %	0,00 %	95,00 %	485	1 739	213
Kiinteistö Oy Hopunkallio	2371384-7	100,00 %	0,00 %	100,00 %	1 438	5 295	91
Kuntayhtymät							
Pirkanmaan liitto	0828308-4	5,19 %	0,00 %	5,19 %	84	131	5
SASKY koulutuskuntayhtymä	0204964-1	36,40 %	0,00 %	36,40 %	21 975	2 709	522
Osakkuusyhteisöt							
Hämeenkyrön Vesi Oy	1976111-7	50,00 %	0,00 %	50,00 %	215	111	15
Asunto Oy Mouhijärven Koivukuja	0619635-8	21,70 %	0,00 %	21,70 %	46	1	0
Asunto Oy Äetsän Ulpu	1936960-9	24,62 %	0,00 %	24,62 %	107	8	1
Huittisten Puhdistamo Oy	2467464-0	47,00 %	0,00 %	47,00 %	1 851	7 618	67
Asunto Oy Tanhuankoti	0633001-9	32,50 %	0,00 %	32,50 %	55	6	1
Asunto Oy Kiikoisten Kiuruntupa	1606510-8	21,40 %	0,00 %	21,40 %	75	0	1
Kiinteistö Oy Vammalan Virastotalo	0554692-6	21,17 %	0,00 %	21,17 %	909	45	5
Asunto Oy Kiikoisten Purpurinmutka	2494656-2	27,86 %	0,00 %	27,86 %	165	1	-1
				Yhteensä	31 939	26 618	1 049

Saamisten erittely	Kunta		Kunta	
	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		91 169,54		156 507,02
Lainasaamiset				
Muut saamiset		100 401,87		-32 797,47
Siirtosaamiset		0,00		-9 112,81
Yhteensä	0,00	191 571,41	0,00	114 596,74
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa Sastamala on jäsenenä				
Myyntisaamiset		30 693,27		21 696,73
Lainasaamiset		0,00		
Muut saamiset		0,00		-19 140,61
Siirtosaamiset		0,00		-18 823,96
Yhteensä	0,00	30 693,27	0,00	-16 267,84
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		10 088,69		10 414,21
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		0,00		-260,90
Yhteensä	0,00	10 088,69	0,00	10 153,31
Saamiset yhteensä	0,00	232 353,37	0,00	108 482,21

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	16 274,16	297,01	0,00	297,01
Saamiset kuntayhtymiltä	0,00	0,00	0,00	122 114,05
Ely-keskus, hanketuki	48 081,20	117 409,02	4 359,00	13 672,98
Kelan korvaus työterveyshuollosta	640 298,72	376 180,73	529 480,34	274 041,51
Muilta	223 465,64	312 248,69	147 686,91	143 125,26
Postimaksut	5 081,99	5 419,09	5 081,99	5 419,09
Kelan korvauksia	37 243,49	33 311,49	32 508,55	30 025,08
Tuet valtiolta	127 137,09	178 333,76	127 137,09	178 333,76
Muut ennakkomenot	0,00	26 308,84	0,00	26 308,84
Yhteensä	1 097 582,30	1 049 508,63	846 253,88	793 337,58

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma	67 173 998,46	67 173 998,46	67 173 998,46	67 173 998,46
Muut omat rahastot 1.1.	1 842 379,70	1 842 742,81	1 690 774,27	1 690 774,27
Vähennykset	-335,97	-363,11		
Lisäykset				
Muut omat rahastot 31.12.	1 842 043,73	1 842 379,70	1 690 774,27	1 690 774,27
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	60 858 911,06	51 554 896,98	38 019 525,90	32 227 027,24
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	60 858 911,06	51 554 896,98	38 019 525,90	32 227 027,24
Tilikauden yli/alijäämä	4 950 809,31	9 304 014,08	4 668 420,43	5 792 498,66
Oma pääoma yhteensä	134 825 762,56	129 875 289,21	111 552 719,06	106 884 298,63

Poistoero			Kunta	
			2024	2023
Investointivarauksiin liittyvä poistoero			7 204 274,98	5 589 203,40
Poistoero yhteensä			7 204 274,98	5 589 203,40

Lainat jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset velat				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	23 406 497,84	19 459 316,97	18 528 437,10	13 457 289,10
Lainat julkisyhteisöiltä ja muilta				
Pitkäaikaiset velat yhteensä	23 406 497,84	19 459 316,97	18 528 437,10	13 457 289,10

Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		735 668,10		701 881,75
Muut velat		2 050 029,88		1 903 261,49
Siirtovelat		25 350,68		
Yhteensä		2 811 048,66		2 605 143,24
Velat kuntayhtymille, joissa Sastamala on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		25 436,94		14 623,63
Muut velat				61 548,94
Siirtovelat				
Yhteensä		25 436,94		76 172,57
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		62 403,61		291 054,86
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		62 403,61		291 054,86
Vieras pääoma yhteensä	0,00	2 898 889,21	0,00	2 972 370,67

Muut velat	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	3 836 003,19	3 891 112,73	1 722 643,77	1 722 643,77
Muut velat yhteensä	3 836 003,19	3 891 112,73	1 722 643,77	1 722 643,77

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot	771 231,24	1 463 687,03	569 611,90	1 463 687,03
Korkojaksotukset	207 746,55	1 904 949,10	142 188,24	68 119,83
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotukset	7 939 915,89	6 685 590,50	5 885 060,77	5 710 519,71
Taloudellisen tuen maksu	13 398,83	9 915,37	10 691,17	9 915,37
Eläkevakuutusmaksujen tilitykset	214 326,50	10 359,13	20 757,58	10 359,13
Työttömyysvak. maksu	208 396,10	776,55	170 296,95	776,55
Muille	339 990,04	217 664,11	151 411,63	118 003,65
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 695 005,16	10 292 941,79	6 950 018,24	7 381 381,27

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	2 035 398,18	2 779 373,67	1 426 767,16	1 942 006,30
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 702 125,58	1 673 379,47	1 134 880,20	1 174 367,63
Maa-alueiden vuokravastuut		0,00		
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	3 737 523,76	4 452 753,15	2 561 647,36	3 116 373,93
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 605 003,71	1 544 417,39	948 671,07	879 643,48
siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon muk. vastuuta				

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja muut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			22 675 409,80	22 675 409,80
Jäljellä oleva pääoma			10 109 319,00	11 306 663,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	20 731 201,50	20 731 201,50	20 731 201,50	20 731 201,50
Jäljellä oleva pääoma	11 343 464,57	12 403 995,37	11 343 464,57	12 403 995,37
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			203 228 777	196 893 212
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			218 084	156 732

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Joutsenten reitin kuntaosuus 2021-2027	285 000,00	380 000,00	285 000,00	380 000,00
Valtionosuuksien palautusvastuu	6 884 140,00	6 884 140,00	6 884 140,00	6 884 140,00
Muut taloudelliset vastuut	7 169 140,00	7 264 140,00	7 169 140,00	7 264 140,00
Maankäytösopimukset/Kaavoituskohte				
Voimassa olevia maankäytösopimuksia 31.12.2024 3 kpl, joihin ei sisälly olennaisia vastuta				

Henkilöstöä, tilintarkastajia ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024		2023	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Konsernihallinto	61	9	60	9
Sivistystoimi	462	160	456	170
Tekninen toimi	159	18	170	42
Vesi-liikelaitos	12	1	13	2
Yhteensä kaikki	694	188	699	223

Henkilöstökulut Kaupunki ja liikelaitos yhteensä	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	46 242 430,41	46 044 342,71
josta investointimenoksi kirjatut palkkaus	172 055,81	230 790,49

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Kansallinen Kokoomus	5 781,00	4 710,00
Suomen Kristillisdemokraatit	549,50	438,00
Suomen Keskusta	4 113,40	3 717,50
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	6 755,25	5 702,50
Vihreä Liitto	932,25	780,00
Perussuomalaiset	1 796,00	2 025,00
Vasemmistoliitto	2 176,00	1 450,00
Liike Nyt	0,00	24,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	22 103,40	18 847,00

Tilintarkastajien palkkiot	2024	2023
Tilintarkastuspalkkiot	30 287,89	31 103,81
Tilintarkastajien lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	7 187,07	7 410,03
Muut palkkiot	0,00	217,25
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	37 474,96	38 731,09

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet
Sastamalan kaupungilla oli 31.12.2024 lainasaatavia tytäryhtiöiltään 500 000 euroa ja osakkuusyhtiöiltään 12 500 euroa. Kaupungin takaamien tytäryhtiöiden lainojen pääoma oli 10 109 319 euroa ja osakkuusyhtiöiden lainojen pääoma 9 029 421,01 euroa. Tytär ja osakkuusyhtiöiden kanssa vuonna 2024 toteutuneet liiketoimet perustuvat palvelusopimuksiin, vuokrasopimuksiin tai muihin sopimuksiin, jotka on tehty tavanomaisin ehdoin. Kaupunginjohtajan kanssa on johtajasopimus, joka ei poikkea tavanomaisesta. Konsernin/lähipiirin kanssa ei ole tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia vuonna 2024.

ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS

Huleveden viivästysallas kesällä 2024. Kuva: Markku Viitaniemi

Tilinpäätös 1.1.–
31.12.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1 HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET.....	3
2 OLENNAISET TAPAHTUMAT LIIKELAITOKSEN TOIMINNASSA JA TALOUESSA.....	3
3 HENKILÖSTÖ.....	5
4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	6
5 VALTUUSTON LIIKELAITOKSELLE ASETTAMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	6
5.1 Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	7
5.2 Valtuuston asettamat taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	7
6 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	8
7 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	10
8 TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	11
9 KOKONAISTULOT JA – MENOT	13
10 TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILU	13
10.1 Sitovien erien toteutuminen osaprosesseittain	13
10.2 Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu.....	14
10.3 Investointiosan toteutuminen.....	15
10.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	16
11 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	17
12 HULEVEDEN VIEMÄRÖINNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	19
13 LIITETIEDOT	21
13.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	21
13.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	22
13.3 Tasetta koskevat liitetiedot	23
13.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	26
14 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	28
LIITTEET	

1 HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Sastamalan Vesi liikelaitos on toiminut kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena 1.1.2009 alkaen. Kaupungin organisaatiossa liikelaitos sijoittuu teknisen toimialan alaisuuteen.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen tehtävistä määrätään Sastamalan kaupungin hallintosäännössä. Sastamalan Vesi liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on vastata kaupungin vesihuollosta. Vesihuollon perustehtävä on vesi- ja viemärlaitoksen suunnittelu ja rakentaminen sekä järjestelmien käyttö ja ylläpito toiminta-alueella. Liikelaitos tuottaa laadukasta talousvettä ja huolehtii jäteveden vastaanotosta ja käsittelystä.

Liikelaitoksella on johtokunta, johon kaupunginvaltuusto on valinnut seuraavat henkilöt:

puheenjohtaja Olli-Pekka Kärki-Chaiwut, varalla Satu Järvinen

varapuheenjohtaja Hannu Pohjanen, varalla Antero Saikka

Harri Inkinen, varalla Anne-Mari Mäkinen

Sinikka Lakkinen, varalla Heidi Heljävaara

Satu Reunanen, varalla Petri Jokiranta

kaupunginhallituksen edustaja Jarkko Mäkipää, varalla Wilhelm von Nandelstadh

nuorisovaltuuston edustaja Sofia Murtojärvi, varalla Elli Halme.

Liikelaitoksen johtajana vuonna 2024 toimi Kimmo Toukoniemi.

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT LIIKELAITOKSEN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Vesilaitos

Kaupungilla on 4 vedenottamo (Vammala 1, Äetsä 2, Mouhijärvi 1). Vettä ostetaan lisäksi Hämeenkyrön Vesi Oy:ltä, Hämeenkyrön kunnalta, Ikaalisten Vesi Oy:ltä, Kyröskosken Vesihuolto Oy:ltä, Huittisten kaupungilta ja Kankaanpään kaupungilta sekä Kokemäen Vesihuolto Oy:ltä. Veden osto vuonna 2024 oli yhteensä 766 683 m³. Veden myynti oli 1 017 236 m³. Uusia liittyjiä oli vuoden aikana 16 kpl.

Veden käyttömaksun verollinen hinta oli 2,49 €/m³ ja arvonlisäveron korotuksen jälkeen 2,52 €/m³.

Liittymismaksut ovat siirtokelpoisia ja arvonlisäverollisia ja ne on jaettu viiteen maksuluokkaan.

Vuoden aikana vesijohtoverkostoa rakennettiin 1 563 metriä ja saneerattiin 3 158 metriä.

Viemärlaitos

Kiikoisten ja Mouhijärven jätevedenpuhdistamot suljettiin 2018 ja Sastamalan jätevedet on johdettu kokonaisuudessaan Huittisten Puhdistamo Oy:n keskuspuhdistamolle käsiteltäväksi.

Vammalan keskusjätevedenpuhdistamo saneerattiin 2019 esikäsittelylaitokseksi ja tasaus-/varoaltille rakennettiin uusi halli.

Jätevettä vastaanotettiin 2 491 943 m³ ja laskutettiin 951 260 m³. Uusia liittyjiä oli 31 kpl.

Jäteveden verollinen käyttömaksu oli 3,44 €/m³ ja arvonlisäveron korotuksen jälkeen 3,48 €/m³. Perus- ja liittymismaksut peritään samoin perustein kuin vesilaitoksella.

Vuoden aikana viemäriverkostoa rakennettiin 500 metriä ja saneerattiin 2 169 metriä. Paine-
viemäriä rakennettiin 1 418 metriä.

Vuonna 2024 toimitettiin jätevettä Huittisten puhdistamolle huomattavasti arvioitua enemmän. Tähän syynä oli sateinen vuosi, joka aiheutti vuotovesimäärän merkittävän kasvun ja näin ollen myös jätevesien käsittelykustannusten huomattavan suuren nousun.

Vuoden aikana sadevesiviemäriverkostoa rakennettiin 972 metriä ja saneerattiin 1 151 metriä. Sastamalan veden ja yhdyskuntatekniikan keskinäinen sopimus hulevesien hallinnan järjestämisestä ja rahoittamisesta on osin laadittavana. Vuoden 2024 osalta sovellettiin arvioitua kustannusjakoa hulevesien hallinnan järjestämisestä.

Sastamalan Veden vuoden 2024 rakentamisohjelman suurimmat investoinnit olivat Tyrväänkadun alueen saneeraus, Raivionkadun saneeraus ja Katajistonkatu-Mäkelänkatu alueen saneeraus. Lisäksi jätevedenpumppaamoiden saneerausohjelma oli yksi Sastamalan Veden investointiohjelman merkittävimmistä kohteista.

Verkostorakentaminen on esitetty erillisellä liitteellä.

3 HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä 31.12.2024 oli 12 vakinaista työntekijää. Vakinaisen henkilöstön lisäksi oli 1 määräaikainen työntekijä.

4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 67 §: n mukaan johtokunnan tehtävänä on laatia liikelaitoksen tilinpäätös.

Tilikauden alijäämäksi ennen varauksia muodostui 386 073,15 euroa. Poistoerokirjauksen jälkeen tulos on 296 606,65 euroa alijäämäinen. Talousarviossa ylijäämäksi arvioitiin 89 500 euroa.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen tilikauden tulos on 386 073,15 euroa alijäämäinen.

Veden johtokunta esittää kaupunginhallitukselle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Kirjataan poistoeron vähennystä liikelaitokselle poistosuunnitelman mukaisesti 89 466,48 euroa.
2. Johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 296 606,67 euroa kirjataan taseessa oman pääoman 'Tilikauden ylijäämä/alijäämä' – tilille.

Kirjauksen jälkeen taseen ylijäämä on 1 246 927,94 euroa.

5 VALTUUSTON LIIKELAITOKSELLE ASETTAMIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sastamalan Vesi liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta valtuuston asettamien kehystavoitteiden mukaisesti. Valtuusto on asettanut liikelaitokselle sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

5.1 Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Strateginen valinta	Liikelaitoksen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Tukea uudisrakentamisella uusien rakennuskelpoisten tonttien saamista myyntiin	Vesihuollon rakentaminen käyttöön tuleville uusille tonteille määrärahojen puitteissa ja tarpeen varmistuttua	Tarpeen kattaminen	Mouhijärven Maisemakylissä ja Puiskolantiellä vastattu tarpeeseen.	Toteutunut ✓
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Vuotovesien määrän vähentäminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvon aleneminen	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo	Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo ei alentunut. Kahdesta peräkkäisestä poikkeuksellisen sateisesta vuodesta johtuen on vuotovesien pitkän ajan keskiarvo kääntynyt nousuun.	Ei toteutunut ✗

Valtuuston liikelaitokselle asettamista sitovista tavoitteista toteutui vesihuollon rakentaminen käyttöön tuleville uusille tonteille. Vuotovesien pitkän ajan keskiarvo ei alentunut kahdesta peräkkäisestä poikkeuksellisen sateisesta vuodesta johtuen

5.2 Valtuuston asettamat taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Valtuustotason sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024, 1000 €			Toteuma 2024
Tulostavoite	0		-386
Korvaus peruspääomasta	0 tilapäisesti vuonna 2024		0
Toiminta-avustus liikelaitokselle	0		0
Kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen	0		0
Liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle	0		0
Ulkoisen lainanoton enimmäismäärä	1 900		1 900
Kokonaisinvestointien nettomäärä	-2 195 (kv 30.9.24 §38, 9.12.24 §58)		-2 477
Vuonna 2024 toteutettavat yli 500 000 euron hankkeet	Kustannukset 2024	Kokonais-kustannusarvio	
Vuonna 2024 ei ole yli 500 000 euron hankkeita.			

Valtuuston liikelaitokselle asettamat taloudelliset tavoitteet eivät kaikki toteutuneet. Talousarvion mukainen tulostavoite ei toteutunut. Tulos toteutui n. 386 000 euroa talousarviota huonompana. Kokonaisinvestointien nettomäärä ylitti budjetin n. 282 000 eurolla. Liikelaitos nosti lainaa 1 900 000 euroa vuonna 2024.

6 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma 1000 €

	2024	2023
Liikevaihto	7 174	6 987
Valmistus omaan käyttöön	206	204
Liiketoiminnan muut tuotot	14	14
Liiketoiminnan muut kulut	-6 003	-5 563
Poistot ja arvonalentumiset	-1 707	-1 720
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-316	-78
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	12	11
Korkokulut ulkopuolisille	-82	-81
Korvaus peruspääomasta	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	-386	-148
Poistoeron lisäys	89	102
Varausten vähennys	0	0
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-297	-46

Tunnusluvut:	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,25	-0,31
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,64	-0,58
Voitto, %	-5,38	-2,11

Vuoden 2024 tuloksen analysointi

Tuotot

Sastamalan Veden liikevaihto muodostuu pääosin vesi- ja jätevesimaksuista ja vesihuollon liittymismaksuista. Vesihuollon liittymismaksuja toteutui vuonna 2024 n. 181 200 euroa.

Kulut

Liiketoiminnan kulut pitävät sisällään materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut. Liiketoiminnan kuluista noin 14 % muodostuu henkilöstökuluista. Viidennes liiketoiminnan kuluista muodostuu aineista, tarvikkeista ja tavaroista, joista suurimpia kulueriä ovat vesi ja sähkö. Palvelujen ostot muodostavat liiketoiminnan kuluista suurimman osuuden, n. 63 %. Suurimman kuluerän palvelujen ostoissa muodostavat jätevesimaksut, jotka ovat yhteensä n. 2,7 miljoonaa euroa.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Vesiasiakkaita (liittymiä)	19 970 (6 100)	19 780 (6 123)	20 500 (6 325)	19 730 (6 128)
Laskutettu vesi m3	999 325	1 001 547	987 000	1 017 236
Jätevesiasiakkaita (liittymiä)	17 680 (5 130)	17 490 (5 175)	17 760 (5 040)	17 440 (5 208)
Laskutettu jätevesi m3	921 978	910 196	934 000	951 260

Tarkempi tunnuslukutaulukko on liitteenä.

7 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Rahoituslaskelma 1000 €

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	-316	-78
Poistot ja arvonalentumiset	1 707	1 720
Rahoitustuotot ja -kulut	-70	-69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 480	-2 274
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 156	-702
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 900	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-296	-296
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 202	-1 202
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos muilta	-9	-351
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 412	1 164
Korottomien velkojen muutos muilta	-366	85
Rahoituksen rahavirta	1 439	-600
Rahavarojen muutos	283	-1 302
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 531	2 248
Rahavarat 1.1.	2 248	3 550
	283	-1 302

Tunnusluvut:	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-2 891	-2 855
Investointien tulorahoitus, %	53,2 %	69,13 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	33,2 %	41,68 %
Lainanhoitokate	0,89	1,05
Kassavarat 31.12. 1000€	2 531	2 248
Kassasta maksut 1000€	9 857	9 212
Kassan riittävyys, pv	94	89
Quick ratio	0,49	0,52
Current ratio	0,67	0,73

Rahoituslaskelman analysointi

Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 2 476 900 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 1 156 173 euroa alijäämäinen. Liikelaitos nosti lainaa 1 900 000 euroa vuonna 2024.

Rahoituslaskelman mukainen rahavarojen muutos oli 283 140 euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti ilmaisee, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella. Sastamalan Veden investointien tulorahoitusprosentti on 53,20 %.

Quick ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta. Quick ration tavoitteelluksi alarajaksi asetetaan usein 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaa täysin lyhytaikaisten velkojen määrän. Sastamalan Veden quick ratio –luku on 0,49, joka on tunnusluvun viitteellisten ohjearvojen mukaan välttävä.

8 TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

Tase 1000 €

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	15 701	15 998
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	14 454	14 454
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Ed. tk:en yli/alijäämä	1 544	1 589
			Tilikauden yli/alijäämä	-297	-46
Aineelliset hyödykkeet	28 944	28 173	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Maa- ja vesialueet	214	211	VARAUKSET	1 555	1 645
Rakennukset	2 574	2 790	Poistoero	1 555	1 645
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 491	22 175	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja kesk. er. hank.	665	2 997			
Sijoitukset	1 995	1 995	VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	1 880	1 880	Pitkäaikainen	8 151	7 869
Muut saamiset	115	115	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 633	5 005
			Lainat kunnalta	768	1 064
Saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	50	100
Lyhytaikaiset saamiset	2 786	2 777	Liittymismaksut ja muut velat	1 701	1 701
Myyntisaamiset	2 778	2 772			
Muut saamiset	0	0	Lyhytaikainen	10 848	9 682
Siirtosaamiset	7	5	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 272	1 152
			Lainat kunnalta	296	296
Rahat ja pankkisaamiset	2 531	2 248	Lainat julkisyhteisöiltä	50	50
			Ostovelat	586	849
			Muut velat	8 496	7 194
			Siirtovelat	147	141
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 255	35 193	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 255	35 193

Tunnusluvut:	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	47,60	50,13
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	264,83	251,19
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	1 247	1 544
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 068	7 666
Lainasaamiset	0,00	0,00
Lainat ja vuokravastuut	8 068	7 666
Velat ja vastuut % käyttötuloista	264,83	251,19

Taseen analysointi

Sastamalan Veden taseen loppusumma 31.12.2024 on 36,3 milj. euroa. Taseen vastaavissa suurin erä on aineelliset hyödykkeet 28,9 milj. euroa, mikä on n. 80 % taseen loppusummasta.

Taseen vastattavaa –puolelta löytyy oma pääoma n. 15,7 milj. euroa, joka on n. 43 % taseen loppusummasta. Taseen oma pääoma sisältää ylijäämää n. 1,2 milj. euroa. Vieraan pääoman määrä vuoden lopussa oli n. 19 milj. euroa.

Omavaraisuusaste -suhdeluku kertoo yrityksen omien varojen osuuden kaikista yrityksen käytössä olevista pääomista. Korkea omavaraisuusaste on rikkaan yrityksen tunnusmerkki. Sastamalan Veden omavaraisuusaste on 47,60 %, joka on omavaraisuusasteen viitteellisten ohjearvojen mukaan hyvä.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan mittaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnusluvussa yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon. Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää yritykseltä hyvää ja vakaata käyttökatetta, jotta lainojen hoidosta selvittää kunnialla. Suhteellisella velkaantuneisuudella ei ole selkeitä ohjearvoja ja sitä voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken.

9 KOKONAISTULOT JA – MENOT

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Liikevaihto	7 173 976,57	Toimintakulut	6 002 712,17
Liiketoiminnan muut tuotot	13 546,27	- Valmistus omaan käyttöön	-206 079,74
Korkotuotot		Korkokulut	81 911,95
Muut rahoitustuotot	11 801,64	Korvaus peruspääomasta	0,00
Tulorahoituksen korjauserät		Muut rahoituskulut	53,01
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	2 480 263,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Rahoitustoiminta	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 363,76	Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	295 750,00
Rahoitustoiminta		Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	1 202 002,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 900 000,00		
Kokonaistulot yhteensä	9 102 688,24		9 856 612,76
Kokonaistulot		9 102 688,24	
Kokonaismenot		9 856 612,76	
		-753 924,52	
Muut maksuvalmiuden muutokset		1 037 064,83	
Rahavarojen muutos		283 140,31	
		753 924,52	

10 TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILU

10.1 Sitovien erien toteutuminen osaprosesseittain

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Vesilaitos					
Tulot	2 874 500,00		2 874 500,00	2 985 750,08	-111 250,08
Valmistus omaan käyttöön	86 800,00		86 800,00	92 420,65	-5 620,65
Menot	-1 828 700,00		-1 828 700,00	-2 013 398,16	184 698,16
	1 132 600,00	0,00	1 132 600,00	1 064 772,57	67 827,43
Viemärlaitos					
Tulot	3 924 700,00		3 924 700,00	4 072 334,10	-147 634,10
Valmistus omaan käyttöön	86 800,00		86 800,00	61 706,18	25 093,82
Menot	-3 292 200,00		-3 292 200,00	-3 884 184,52	591 984,52
	719 300,00	0,00	719 300,00	249 855,76	469 444,24
Sadevesiviemärit					
Tulot	90 000,00		90 000,00	129 438,66	-39 438,66
Valmistus omaan käyttöön	19 400,00		19 400,00	51 952,91	-32 552,91
Menot	-120 600,00		-120 600,00	-105 129,49	-15 470,51
	-11 200,00	0,00	-11 200,00	76 262,08	-87 462,08

Vesilaitoksen tulot toteutuivat n. 111 000 euroa talousarviota suurempina. Viemärlaitoksen tulot toteutuivat n. 148 000 euroa budjetoitua parempana. Sekä vesi- että viemärlaitoksen menot ylittivät budjetin. Viemärlaitoksen menot ylittivät budjetin n. 592 000 eurolla ja vesilaitoksen menot n. 185 000 eurolla. Valmistus omaan käyttöön toteutui kokonaisuudessaan n. 13 000 euroa budjetoitua suurempana. Talousarvion mukainen toimintakate alitettiin yhteensä n. 450 000 eurolla.

10.2 Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu

	TA 2024	TP 2024	poikkeama	tot-%
Toimintatuotot	6 889 200	7 187 523	-298 323	104,3
Valmistus omaan käyttöön	193 000	206 080	-13 080	106,8
Tuet ja avustukset kunnalta				
Liiketoiminnan kulut	-5 241 500	-6 002 712	761 212	114,5
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk.poistot	-1 724 200	-1 706 800	-17 400	99,0
Liikeylijäämä/liikealijäämä	116 500	-315 910	432 410	-271,2
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot		11 802	-11 802	
Korkokulut ulkopuoliselle	-116 500	-81 912	-34 588	70,3
Korkokulut kunnalle				
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut		-53	53	
Ylijäämä/alijäämä ennen satunnaisia eriä	0	-386 073	386 073	0,0
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	0	-386 073	386 073	0,0
Poistoeron lisäys(-)				
Poistoeron vähennys(+)	89 500	89 466	34	100,0
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)				
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)				
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	89 500	-296 607	386 107	-331,4

10.3 Investointiosan toteutuminen

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS	TA 2024	muutokset	muutettu TA	toteuma
Maa- ja vesialueet				
Vesilaitoksen maa-alueet				6 120
-myynnit				-3 364
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Pumppaamoautomaatio	50 000		50 000	153 223
Houhijärven uusi kaivo	100 000	-60 000	40 000	13 654
Jätevedenpumppaamoiden saneerausohjelma	250 000	-100 000	150 000	217 910
Vesilaitosten tekniikan peruskorjaus	50 000		50 000	52 979
Vesimittarien pilotointi	50 000	-40 000	10 000	
Julkinen käyttöomaisuus				
Verkostorakentaminen uudet kohteet				
Mouhijärven maisemakylät	30 000		30 000	
Uudet kaava-alueet	170 000	-170 000	0	
Yrittäjänkadun jatke	30 000	-19 000	11 000	
Puiskolantie		120 000	120 000	119 779
Haja-asutusalueen vesihuolto				
Haja-asutusalueiden vesihuolto	200 000		200 000	
Särkijärventie				109 865
Vuotovesi- ja verkostosaneeraukset				
Tyrväänkadun alue	310 000	107 000	417 000	622 644
Nokiankatu	150 000		150 000	164 136
Hulevesien hallinta	100 000	-55 000	45 000	42 919
Raivionkatu	230 000	75 000	305 000	264 868
Passinmäentie	100 000	-33 000	67 000	66 325
Katajistonkatu-Mäkelänkatu	150 000		150 000	219 222
Harjukuja	30 000	135 000	165 000	166 412
Kulohaka		65 000	65 000	64 015
Kolisevantien vesijohto		105 000	105 000	108 952
Sastamalankadun vesihuolto		23 000	23 000	45 144
Tervahaudan vesihuolto		42 000	42 000	42 098
Investointimenot	2 000 000	195 000	2 195 000	2 480 268
Rahoitusosuudet				
Pysyvien vastaavien myynti				-3 364
Sastamalan Vesi netto	2 000 000	195 000	2 195 000	2 476 904

Selvitykset merkittävimmistä poikkeamista:

Sastamalan Veden vuoden 2024 rakentamisohjelman suurimmat investoinnit olivat Tyrväänkadun alueen saneeraus, Raivionkadun saneeraus ja Katajistonkatu-Mäkelänkatu-alueen saneeraus. Lisäksi Jätevedenpumppaamoiden saneeraus oli yksi Sastamalan Veden investointiohjelman merkittävimmistä kohteista.

Kokonaisuudessaan nettoinvestoinnit ylittivät talousarvion 12,8 prosentilla eli n. 282 000 eurolla. Suurimmat syyt investointimenojen ylitykseen ovat seuraavat:

Kolisevantien vesijohdossa oli jo joulun 2023 ja 12.1.2024 aikavälillä kolme vesijohtovuotoa. Aiempinakin vuosina Kolisevantiellä oli ollut vähintään yksi vuoto vuodessa. Kolisevantien ve-

sijohdon korjaus ei ollut vuoden 2024 saneerausohjelmassa. Koska vuotoja oli lyhyellä aikajänteellä useita, oli todennäköistä, että vuotojen määrä tulisi jatkumaan runsaana. Runsaiden vesijohtovuotojen vuoksi katsottiin Kolisevantien saneerauksen olevan ensisijaisen tärkeää, jotta käyttötaloutta rasittavat korjaukset saadaan loppumaan tältä osin. Kolisevantien vesijohdon saneeraus maksoi n. 109 000 euroa. Tästä ylimääräisestä kohteesta huolimatta pyrittiin saamaan muut vuodelle 2024 varatut kohteet saneerattua, koska vuotovesien määrä on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Muiden kohteiden ennustettiin alittuvan ko. kustannuksen verran.

Määrärahaylityksiä aiheutui myös jäteveden pumppaamoiden automaatiosta löytyneen tietoturvariskin poistamisesta. Saneeraus koski 75 jäteveden pumppaamon tiedonsiirtolaitteiden uusintaa asennuksineen ja ohjelmointeineen. Työmäärän laajuus ja mahdollinen toteuttamisaikankohta ei ollut selvillä talousarviota laadittaessa. Verkon saneerauksen kustannus oli noin 101 500 €. Työ toteutettiin syksyllä 2024 ja kokonaiskustannus selvisi vasta loppuvuodesta 2024.

10.4 Rahoitusosan toteutuminen

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	TA 2024	TP 2024	poikkeama	tot-%
Tulorahoitus				
Liikelylijäämä/alijäämä	116 500	-315 910	432 410	-271,2
Poistot ja arvonalentumiset	1 724 200	1 706 800	17 400	99,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-116 500	-70 163	-46 337	60,2
Satunnaiset erät				
Muut tulorahoituksen korjauserät				
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 195 000	-2 480 263	285 263	113,0
Rahoitusosuudet investointeihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		3 364	-3 364	
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-470 800	-1 156 173	685 373	245,6
Rahoitustoiminnan kassavirta				
Lainakannan muutokset				
Kaupungilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 900 000	1 900 000	0	100,0
Kaupungilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-295 800	-295 750	-50	100,0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 297 000	-1 202 002	-94 998	92,7
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutokset kaupungilta				
Saamisten muutokset muilta		-8 926	8 926	
Korottomien velkojen muutos kaupungilta		1 411 764	-1 411 764	
Korottomien velkojen muutos muilta		-365 774		
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	307 200	1 439 313	-1 132 113	468,5
Kassavarojen muutos	-163 600	283 140	-446 740	-173,1

11 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS TULOSLASKELMA

(Ulkoinen/sisäinen)

	2024		2023	
Liikevaihto		7 173 976,57		6 986 900,70
Valmistus omaan käyttöön		206 079,74		204 466,65
Liiketoiminnan muut tuotot		13 546,27		13 645,90
Tuet ja avustukset kunnalta		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 220 498,21		-1 049 682,40	
Palvelujen ostot	-3 774 245,03	-4 994 743,24	-3 507 660,92	-4 557 343,32
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-620 463,99		-632 138,47	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-200 439,05		-212 115,65	
Muut henkilösivukulut	-15 531,02	-836 434,06	-27 404,50	-871 658,62
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 706 800,24		-1 719 867,58
Liiketoiminnan muut kulut		-171 534,87		-134 469,96
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-315 909,83		-78 326,23
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	11 801,64		11 359,97	
Muille maksetut korkokulut	-81 911,95		-80 643,61	
Korvaus peruspääomasta	0,00		0,00	
Muut rahoituskulut	-53,01	-70 163,32	-178,92	-69 462,56
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-386 073,15		-147 788,79
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-386 073,15		-147 788,79
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		89 466,48		102 255,27
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-296 606,67		-45 533,52

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS RAHOITUSLASKELMA

(Ulkoinen/Sisäinen)

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-315 909,83		-78 326,23	
Poistot ja arvonalentumiset	1 706 800,24		1 719 867,58	
Rahoitustuotot ja -kulut	-70 163,32	1 320 727,09	-69 462,56	1 572 078,79
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 480 263,37	-2 480 263,37	-2 274 231,17	-2 274 231,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 363,76	3 363,76	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 156 172,52		-702 152,38
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset muilta				
Antolainasaamisten vähennykset muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 900 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-295 750,00		-295 750,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 202 002,00	402 248,00	-1 202 002,00	-1 497 752,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutokset	0,00		0,00	
Saamisten muutos muilta	-8 925,79		-351 278,03	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 411 764,35		1 164 328,14	
Korottomien velkojen muutos muilta	-365 773,73	1 037 064,83	85 081,03	898 131,14
Rahoituksen rahavirta		1 439 312,83		-599 620,86
Rahavarojen muutos		283 140,31		-1 301 773,24
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	2 531 151,33		2 248 011,02	
Rahavarat 1.1	2 248 011,02	283 140,31	<u>3 549 784,26</u>	-1 301 773,24

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS TASE
(Ulkoisen/sisäinen)

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	14 454 422,75	14 454 422,75
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	Ed. tk:n yli/alijäämä	1 543 534,61	1 589 068,13
	0,00	0,00	Tilikauden yli/alijäämä	-296 606,67	-45 533,52
				15 701 350,69	15 997 957,36
Aineelliset hyödykkeet			POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	213 916,65	211 160,41	Poistoero	1 555 332,84	1 644 799,32
Rakennukset	2 573 964,59	2 790 005,63	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 490 867,67	22 175 114,23		1 555 332,84	1 644 799,32
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	664 770,25	2 997 139,52			
	28 943 519,16	28 173 419,79			
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	1 880 200,00	1 880 200,00	Pitkäaikainen		
Muut saamiset	114 920,00	114 920,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 632 500,00	5 004 502,00
	1 995 120,00	1 995 120,00	Lainat kunnalta	768 000,00	1 063 750,00
			Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	100 000,00
			Liittymismaksut ja muut velat	1 700 542,77	1 700 542,77
				8 151 042,77	7 868 794,77
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	2 778 126,22	2 771 570,35	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 272 002,00	1 152 002,00
Muut saamiset	0,00	201,03	Lainat kunnalta	295 750,00	295 750,00
Siirtosaamiset	7 452,06	4 881,11	Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	50 000,00
	2 785 578,28	2 776 652,49	Ostovelat	586 139,03	849 485,17
			Korottomat velat kunnalta	8 209 153,75	6 797 389,40
Rahat ja pankkisaamiset	2 531 151,33	2 248 011,02	Muut velat	287 161,71	396 437,65
			Siirtovelat	147 435,98	140 587,63
				10 847 642,47	9 681 651,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 255 368,77	35 193 203,30	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 255 368,77	35 193 203,30

12 HULEVEDEN VIEMÄRÖINNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS Laskennallinen tulos, Hulevesiviemärit

TULOSLASKELMA ulkoinen/sisäinen

	2024		2023	
Liikevaihto		49 438,66		39 496,64
Valmistus omaan käyttöön		51 952,91		63 806,69
Liiketoiminnan muut tuotot		80 000,00		80 000,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-12 708,29		-13 303,94	
Palvelujen ostot	<u>-88 820,06</u>	-101 528,35	<u>-84 287,86</u>	-97 591,80
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 231,53		-3 475,98	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 200,20		-2 031,07	
Muut henkilösivukulut	<u>-33,47</u>	-2 465,20	<u>-140,56</u>	-5 647,61
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-101 294,86		-94 242,03
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-1 138,15</u>		<u>-943,99</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-25 034,99		-15 122,10
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-25 034,99		-15 122,10
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia		-25 034,99		-15 122,10
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)		<u>-25 034,99</u>		<u>-15 122,10</u>

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Voitto, %	-50,64	-38,29
-----------	--------	--------

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS RAHOITUSLASKELMA Laskennallinen, Hulevesiviemärit

ulkoinen/sisäinen

	2024		2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-25 034,99		-15 122,10	
Poistot ja arvonalentumiset	<u>101 294,86</u>	76 259,87	<u>94 242,03</u>	79 119,93
Rahoitustuotot ja -kulut				
Investointien rahavirta				
Investointimenot	<u>-506 732,06</u>	<u>-506 732,06</u>	<u>-289 183,66</u>	<u>-289 183,66</u>
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta		-430 472,19		-210 063,79
Oman pääoman muutokset		431 630,41		213 880,07
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	0,00		0,00	
Korottomien velkojen muutos	<u>-1 158,22</u>	<u>-1 158,22</u>	<u>-3 816,34</u>	<u>-3 816,34</u>
Rahoituksen rahavirta		430 472,19		210 063,73

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Investointien tulorahoitus, %	15,05 %	27,36 %
-------------------------------	---------	---------

SASTAMALAN VESI LIIKELAITOS
Laskennallinen tase, Hulevesiviemärit

ulkoinen/sisäinen

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 459 180,66	2 003 441,77
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	<u>132 793,61</u>	<u>183 095,30</u>
	2 591 974,27	2 186 537,07
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>2 591 974,27</u>	<u>2 186 537,07</u>

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	2 613 553,68	2 197 045,37
Tilikauden yli/alijäämä	<u>-25 034,99</u>	<u>-15 122,10</u>
	2 588 518,69	2 181 923,27
Lyhytaikainen		
Muut velat	3 460,37	4 603,09
Siirtovelat	<u>-4,79</u>	<u>10,71</u>
	3 455,58	4 613,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>2 591 974,27</u>	<u>2 186 537,07</u>

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	99,87	99,79
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	6,99 %	11,68 %

13 LIITETIEDOT

13.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja – menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
tuksuilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman

mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

13.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2024	2023	kasvu%
Vesilaitos			
- vesi- ja perusmaksut	2 899 862,41	2 852 186,03	1,7
- liittymis- ja tonttijohtomaksut	75 673,48	62 364,62	21,3
- muut tuotot	10 214,19	40 887,64	-75,0
Toimintatuotot yhteensä	2 985 750,08	2 955 438,29	1,0
Viemärlaitos			
- jätevesi- ja perusmaksut	3 858 488,38	3 748 918,37	2,9
- liittymis- ja tonttijohtomaksut	89 492,49	66 966,72	33,6
- muut tuotot	124 353,23	109 726,58	13,3
Toimintatuotot yhteensä	4 072 334,10	3 925 611,67	3,7
Sadevesiviemärit			
- jätevesi- ja perusmaksut	31 313,65	31 205,11	0,3
- liittymis- ja tonttijohtomaksut	18 125,01	8 291,53	118,6
- muut tuotot	80 000,00	80 000,00	
Toimintatuotot yhteensä	129 438,66	119 496,64	8,3

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 17.12.2012 hyväksymää poisto-suunnitelmaa, jota sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vanhojen, ennen vuotta 2013 valmistuneiden kohteiden osalta voidaan käyttää enintään Sastamalan vanhan poistosuunnitelman mukaisia poistoaikoja, mikäli se hyödykekohtaisesti on perusteltavissa.

Arvioidut poistoaajat ja poistomenetelmät ovat 1.1.2013 alkaen:

Taseryhmä	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	3–5 v	tasapoisto
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v	tasapoisto
Verkostot	30 v	tasapoisto
Maa- ja vesirakenteet	15 v	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10–15 v	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3–15 v	tasapoisto

Pienet hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

13.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00

Aineelliset hyödykkeet					
Maa-alueet	Kiinteistöjen liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Ennakkomaksut ja keskener. hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	44 084,28	167 076,13	2 790 005,63	22 175 114,23	2 997 139,52
Edellisten vuosien korjaukset				0,00	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	6 120,00			2 541 581,42	2 547 701,42
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana	-3 363,76			-67 438,05	-70 801,81
Siirrot erien välillä			4 806 512,64	-4 806 512,64	0,00
Tilikauden poisto		216 041,04	1 490 759,20		1 706 800,24
Poistamaton hankintameno 31.12.	46 840,52	167 076,13	2 573 964,59	25 490 867,67	664 770,25
Kirjanpitoarvo 31.12.	46 840,52	167 076,13	2 573 964,59	25 490 867,67	664 770,25

Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	
Osakkuusyhteisö osakkeet ja osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Liittymismaksusaam. muut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 880 000,00	200,00	1 880 200,00	114 920,00
Hankintameno 31.12.	1 880 000,00	200,00	1 880 200,00	114 920,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 880 000,00	200,00	1 880 200,00	114 920,00

Maa- ja vesialueet erittely

	2024	2023
Maa- ja vesialueet	46 840,52	44 084,28
Kiinteistöjen liittymismaksut	<u>167 076,13</u>	<u>167 076,13</u>
Maa- ja vesialueet yhteensä	213 916,65	211 160,41

Omistukset muissa yhteisöissä

Osakkuusyhteisöt	Kotipaikka	Omistuosuus
Huittisten Puhdistamo Oy	Huittinen	47 %

Saamisten erittely				
	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		82 227,31		151 312,20
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		82 227,31		151 312,20
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa Sastamala on jäsenenä				
Myyntisaamiset		22 615,78		13 307,24
Yhteensä		22 615,78		13 307,24
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		10 071,48		10 402,65
Yhteensä		10 071,48		10 402,65
Saamiset yhteensä		114 914,57		175 022,09

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Palkkatuki		
Koulutuskorvaus		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	7 452,06	2 734,55
Muut tulojäämät		
Sv-vähennys joulukuu		2 146,56
Tulojäämät yhteensä	7 452,06	4 881,11
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	7 452,06	4 881,11

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	14 454 422,75	14 454 422,75
Peruspääoma 31.12.	14 454 422,75	14 454 422,75
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 543 534,61	1 589 068,13
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 543 534,61	1 589 068,13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-296 606,67	-45 533,52
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>15 701 350,69</i>	<i>15 997 957,36</i>

Vieras pääoma				
	2024		2023	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		832,82		570,51
Muut velat				
<i>Yhteensä</i>		832,82		570,51
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		61 273,97		290 290,83
Muut velat				
<i>Yhteensä</i>		61 273,97		290 290,83
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		62 106,79		290 861,34

Pitkäaikaiset velat		
Lainat jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua		
	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 610 000,00	1 217 500,00
Lainat kaupungilta	0,00	24 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>1 610 000,00</i>	<i>1 241 500,00</i>

Muiden velkojen erittely		
	2024	2023
Muut velat (p.a)		
Liittymismaksut	1 700 542,77	1 700 542,77
Liittymismaksut, sisäiset	0,00	0,00
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>1 700 542,77</i>	<i>1 700 542,77</i>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	143 617,70	136 826,28
Korkojaksotukset	3 775,69	3 454,07
Muut menojäämät	42,59	307,28
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	147 435,98	140 587,63
Siirtovelat yhteensä	147 435,98	140 587,63

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)	2024	2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 180,74	6 199,80
Myöhemmin maksettavat	6 942,99	4 673,63
Yhteensä	12 123,73	10 873,43

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

13.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Vesilaitos	6	7
Viemärlaitos	6	6
Yhteensä	12	13

Henkilöstökulut	v.2024	v. 2023
Käyttömenot		
Palkat ja palkkiot	620 463,99	632 138,47
Luontoisedut (vaikuttaa tulokseen vain sosiaalivakuutusmaksujen osalta)		
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät		
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	200 439,05	212 115,65
Muut henkilösivukulut	15 531,02	27 404,50
	836 434,06	871 658,62
Investointimenot		
Investointimenoksi kirjatut palkkausmenot		
Palkat ja palkkiot	13 313,46	14 021,34
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 289,02	2 535,10
Muut henkilösivukulut	478,78	561,23
	16 081,26	17 117,67
Henkilöstökulut yhteensä	852 515,32	888 776,29

Investointimenoksi kirjatut palkat ja sivukulut kierrätetään valmistus omaan käyttöön –tilin kautta, eikä niitä poisteta palkkatileiltä.

**Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut
v. 2024**

PUOLUE	YHTEENSÄ
Kokoomus Sastamala	96,00
Keskusta Sastamala	136,00
SDP Sastamala	340,00
PS Sastamala	134,00
Vasemmisto Sastamala	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	706,00

14 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Sastamalassa 5. päivänä maaliskuuta 2025

SASTAMALAN VEDEN JOHTOKUNTA

Olli-Pekka Kärki-Chaiwut
puheenjohtaja

Hannu Pohjanen
varapuheenjohtaja

Harri Inkinen
jäsen

Sinikka Lakkinen
jäsen

Satu Reunanen
jäsen

Kimmo Toukoniemi
Sastamalan Veden johtaja

SASTAMALAN VESI

LIIKELAITOS

PC 23 38201 SASTAMALA

</

KARKUN VERKOSTOALUE																
Puiskolantie		Omana työnä	PEH-10	63	395								PEH-10	63	395	
Kulohaka		urakoitu	PEH-10	90	522								PEH-10	63	522	
Passinkallionkuja		Yhdysk.Tekn	PEH-10	110		170	PVC	160		170	PP	400	70			Saneerattu vastaava määrä 110 M vesijohtoa ja 160 M viemäriä
KARKUN VERKOSTOALUE YHT.																
uudisrakennus yhteensä					917				0			70			917	
saneeraus yhteensä						170			170			0			0	
MOUHIJÄRVEN VERKOSTOALUE																
Särkjärventie vesijohto ja viemäri		Omana työnä	PEH-10	90		556	PVC	160	85				PEH-10	63	471	
Juhonkuja		Yhdysk.Tekn	PEH-10	63	30		PEH-10	160	30				PP	160	30	
MOUHIJÄRVEN VERKOSTOALUE YHT.																
uudisrakennus yhteensä					30				115			0			501	
saneeraus yhteensä						556			0			0			0	
ÄETSÄN VERKOSTOALUE																
Kalliotie-Keikustie-Pehulankaari		Omana työnä	PEH-10	63		175										Saneerattu vastaava määrä 100 Gr vesijohtoa
																+ lisäksi poistunut 100 m 100 Gr vesijohtoa
ÄETSÄN VERKOSTOALUE YHT.																
uudisrakennus yhteensä					0				0			0			0	
saneeraus yhteensä						175			0			0			0	
KIIKOISTEN VERKOSTOALUE																
Tervahaudan alue							PVC	200	140							
KIIKOISTEN VERKOSTOALUE YHT.																
uudisrakennus yhteensä					0				140			0			0	
saneeraus yhteensä						0			0			0			0	
RAKENTAMINEN KAIKKI VERKOSTOALUEET YHTEENSÄ																
uudisrakennus yhteensä					1563				500			972				1418
saneeraus yhteensä						3158			2169				1151			0
LUNASTETUT JA SASTAMALAN VEDELLE SIIRTYNEET VERKOSTOT																
Tahlon viemäri Ay fuusio													PEH-10	50	678	
													PEH-10	63	3787	
Lunastetut ja siirtyneet yhteensä					0			0			0				4465	
Verkostojen lisäys					1563			500			972				5883	
Käytöstä poistettu																

LIITE 2

TUNNUSLUVUT 2024		Sastamalan Vesi										
										31.12.2024	31.12.2023	
		VAMMALA	ÄETSÄ	KIIKOINEN	MOUHJÄRVI					Yhteensä	Yhteensä	
Vesilaitos												
Vesimaksu, alv 0%	€/m³	2,01	2,01	2,01	2,01					2,01	2,01	
Laskutettu- ja myyty vesi	m³	675 473	154 431	44 151	143 181					1 017 236	1 001 547	
Vedenjakelu	m³	1 039 598	270 139	50 035	202 909					1 562 681	1 422 989	
Oma käyttö, yleislaskut	m³	4 977	180	80	1 179					6 416	8 151	
Vuotomäärä	%	34,5	42,8	11,6	28,9					34,5	29,0	
Vedenottamot	kpl	1	2	0	1					4	4	
Paineenkorottamot	kpl	9	4	1	6					20	20	
Vesitornit/Ylävesisäiliöt	kpl	3	1	0	1					5	5	
Vesijohtoverkosto	km	278,8	170,9	56,4	179,0					685,1	683,9	
Henkilökunta	hlö	5	1		1					7	7	
Ostettu vesi	m³	643 114	107 487	16 082	0					766 683	720 702	
Pohjavedenotto	m³	234 232	196 605	0	365 161					795 998	702 287	
Liittyjiä	hlö	11 767	4229	644	3090					19 730	19 780	
Liittyjiä	kiint	2 930	1 535	287	1 376					6 128	6 123	
Viemärilaitos												
Jätevesimaksu, alv 0%	€/m³	2,77	2,77	2,77	2,77					2,77	2,77	
Laskutettu jätevesi	m³	718 190	131 485	19 669	81 916					951 260	910 196	
Jäteveden vastaanotto	m³	1 693 018	582 218	43 386	173 321					2 491 943	2 397 750	
Oma käyttö, yleislaskut	m³	12 356	3 000		11 958					27 314	25 260	
Vuotovesi	%	56,8	76,9	54,7	45,8					60,7	61,0	
Vuotovesi	m³	962 472	447 733	23 717	79 447					1 513 369	1 462 294	
Jätevesipumppaamot	kpl	55	33	7	43					138	132	
Sadevesipumppaamot	kpl	2			1					3	3	
Viemäriverkosto	km	248,2	109,2	26,5	103,0					486,9	480,5	
Sadevesiviemäriverkostoa	km	73,7	0,5	0,1	3,8					78,2	76,6	
Henkilökunta	hlö	5	1							6	6	
Liittyjiä	hlö	11 426	4006	356	1652					17 440	17 490	
Liittyjiä	kiint	3154	1131	159	764					5 208	5 175	
Mouhijärvi sarake sisältää Suodenniemen alueen tunnusluvut.												
		Vammala	Äetsä	Kiikoinen	Mouhijärvi			Suodenniemi		Yhteensä		
Jäteveden vastaanotto/	2015	1 774 480	61	474 603	61	68 767	67	139 826	47	44 089	52	2 501 765
Vuotovesi %	2016	1 597 028	55	432 901	61	66 327	63	152 192	51	41 000	52	2 289 448
	2017	1 580 178	55	526 104	70	63 868	66	146 786	50	41 000	54	2 357 936
	2018	1 459 785	53	390 798	59	32 168	36	115 589	37	38 000	46	2 036 340
	2019	1 496 600	55	417 363	63	28 633	23	112 800	35	33 000	44	2 088 396
	2020	1 572 653	54	458 267	68	35 582	41	106 708	29	34 000	41	2 207 210
	2021	1 490 250	53	442 905	66	33 320	39	123 646	41	34 000	42	2 124 121
	2022	1 326 613	48	428 311	66	33 288	43	113 409	36	32 000	42	1 933 621
	2023	1 639 465	58	543 197	76	39 088	52	143 000	47	33 000	44	2 397 750
	2024	1 693 018	57	582 218	77	43 386	55	132 321	43	41 000	54	2 491 943
				Laskutettu jätevesi	m³	64 494		17 422				
				Jäteveden vastaanotto	m³	132 321		41 000				
				Oma käyttö ja lieteajot	m³	10 496		1462				
				Vuotovesi	%	43,3		53,9				

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen

LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN (1000 eur) Tilinpäätös 2024						
	Sitovuustarkastelu			Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen			Kaupunki sisäisten eliminointi	Liikelaitos yhteensä sis. eliminointi	Tuloslaselma tilinpäätöksessä ulkoinen
	Kaupunki ulk+sis	Liikelaitos yhteensä ulk+sis	Kaupunki+ liikelaitos ulk+sis yht			
Toimintatulot						
Myyntitulot, ulkoiset	11 587	6 761	18 348			18 348
Myyntitulot, sisäiset	2 653	413	3 066	-2 653	-413	
Maksutulot, ulkoiset	2 604		2 604			2 604
Maksutulot, sisäiset	34		34	-34		
Tuet ja avustukset	2 309	5	2 314			2 314
Tuet ja avustukset, kunnalta						
Muut toimintatulot, ulkoiset	6 435	9	6 444			6 444
Muut toimintatulot, sisäiset	8 064	0	8 064	-8 064	0	0
Toimintatuotot yhteensä	33 686	7 188	40 873	-10 751	-413	29 709
Valmistus omaan käyttöön	218	206	424			424
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-45 406	-836	-46 242			-46 242
Palvelujen ostot, ulkoiset	-21 183	-3 482	-24 666			-24 666
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 593	-292	-2 885	2 593	292	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-5 444	-1 206	-6 651			-6 651
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäiset	-116	-14	-130	116	14	
Avustukset	-3 463		-3 463			-3 463
Avustukset liikelaitokselle	-80		-80	80		
Muut toimintamenot, ulkoiset	-2 222	-72	-2 294			-2 294
Muut toimintamenot, sisäiset	-7 870	-100	-7 970	7 870	100	0
Toimintakulut yhteensä	-88 377	-6 003	-94 380	10 659	406	-83 315
Toimintakate	-54 474	1 391	-53 083	-93	-7	-53 183
Verotulot	52 998		52 998			52 998
Valtionosuudet	16 297		16 297			16 297
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-411	-70	-482			-482
Korkotuotot, ulkoiset	400		400			400
Korkotuotot, sisäiset						
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	196	12	208			208
Muut rahoitustuotot, sisäiset	725		725	-725		
Korkokulut, ulkoiset	-1 004	-82	-1 086			-1 086
Korkokulut, sisäiset						
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-3	0	-3			-3
Korvaus jäännöspääomasta	-725		-725	725		
Muut rahoituskulut, sisäiset						
Vuosikate	14 409	1 321	15 730	-93	-7	15 630
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 564	-1 707	-11 271			-11 271
Arvonalentumiset	-76		-76			-76
Tilikauden tulos	4 769	-386	4 383	-93	-7	4 283

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN (1000 eur) Tilinpäätös 2024						
	Sitovuustarkastelu			Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen					
	Kaupunki ulk+sis	Liikelaitos yhteensä ulk+sis	Kaupunki+ liikelaitos ulk+sis yht	Kaupunki sisäisten eliminointi	Liikelaitos yhteensä sis. eliminointi	
Tulorahoitus						
Vuosikate	14 409	1 321	15 730	-93	-7	15 630
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-138		-138			-138
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Ulkoiset investointimenot	-19 423	-2 480	-21 903			-21 903
Sisäiset liittymismaksut	-103		-103	103		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2		2			2
Omaisuuksien ulkoiset luovutustulot	405	3	409		-3	405
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 847	-1 156	-6 003	11	-11	-6 003
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten muutos ulk	-40		-40			-40
Antolainasaamisten muutos sis.	296		296	-296		
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten muutos ulk.	9 367	698	10 065			10 065
Pitkäaikaisten muutos sis.		-296	-296		296	
Lyhytaikaisten muutos	-9		-9			-9
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen var. ja po:n muut.	-16		-16			-16
Vaihto-omaisuuden muutos	3		3			3
Saamisten muutos	-460	-9	-469			-469
Saamisten muutos sis.	-1 412		-1 412	1 412		
Korottomien velkojen muutos	462	-258	204			204
Korottomien velkojen muutos sis		1 412	1 412		-1 412	
Rahoituksen rahavirta	8 190	1 547	9 738	1 116	-1 116	9 738
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 343	391	3 734	1 127	-1 127	3 734

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toimintakatteeseen:

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoinen myynti	6 774	22 935	29 709
Toimintamenot	-5 391	-77 501	-82 892
Vaikutus toimintakatteeseen	1 384	-54 566	-53 183

Liikelaitoksen vaikutus kunnan vuosikatteeseen:

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	1 384	-54 566	-53 183
Ulkoiset rahoituserät	-70	68 883	68 813
Vaikutus vuosikatteeseen	1 313	14 317	15 630

Liikelaitoksen vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen:

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	1 313	14 317	15 630
Vaikutus kunnan poistoihin	-1 707	-9 640	-11 347
Vaikutus tilikauden tulokseen	-393	4 677	4 283

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan ja investointien rahavirtaan:

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	1 313	14 317	15 630
Ulkoiset satunnaiset erät	0	0	0
Ulkoiset tulorahoituksen korjauserät	0	-138	-138
Ulkoiset investointimenot	-2 480	-19 423	-21 903
Ulkoiset investointitulot	0	407	407
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-1 167	-4 837	-6 003

Liikelaitoksen vaikutus kunnan rahoituksen rahavirtaan:

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoiset antolainasaamisten muutokset	0	-40	-40
Ulkoiset velkojen muutokset	698	9 358	10 056
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Toimeksiantojen var. ja po:n muut.	0	-16	-16
Vaihto-omaisuuden muutos	0	3	3
Ulkoiset saamisten muutokset	-9	-460	-469
Ulkoiset korottomien velkojen muutokset	-258	462	204
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	431	9 306	9 738

Liikelaitoksen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen

Tilinpäätös 2024 (1000 eur)	Liikelaitos	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-1 167	-4 837	-6 003
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	431	9 306	9 738
Vaikutus maksuvalmiuteen	-736	4 470	3 734

Sastamalan Tilakeskus, laskennallinen taseyksikkö

SASTAMALAN KAUPUNKI, TILAPALVELUT

TULOSLASKELMA

ulkoinen/sisäinen*	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	40 463,69	56 310,38
Maksutuotot	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	14 674,57	27 673,31
Vuokratuotot	13 483 874,08	13 246 211,34
Muut toimintatuotot	<u>107 610,72</u>	<u>114 940,00</u>
Valmistus omaan käyttöön	13 646 623,06	13 445 135,03
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-850 390,77	-898 179,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-158 959,24	-165 440,61
Muut henkilösivukulut	-22 795,73	-37 541,84
Palvelujen ostot	-3 223 566,56	-3 458 054,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 559 993,45	-3 476 534,67
Avustukset	-12 500,00	-12 500,00
Vuokrat	-1 073 622,88	-898 321,01
Muut toimintakulut	<u>-23 576,07</u>	<u>-10 923,52</u>
Toimintakate	4 782 747,49	4 558 329,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	867,84	2 181,90
Korkokulut	-817 273,58	-421 165,77
Muut rahoituskulut	<u>-725 448,39</u>	<u>-725 532,08</u>
Vuosikate	3 240 893,36	3 413 813,51
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 501 659,11	-3 906 058,26
Arvonalentumiset	<u>-75 977,60</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden tulos	-3 336 743,35	-492 244,75
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 901 133,22	91 166,44
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	<u>2 000 000,00</u>	<u>-4 000 000,00</u>
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-3 237 876,57</u>	<u>-4 401 078,31</u>

* Omat sisäiset erät poistettu

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	153,96 %	151,29 %
Vuosikate/Poistot, %	49,85 %	87,40 %

SASTAMALAN KAUPUNKI, TILAPALVELUT

RAHOITUSLASKELMA

ulkoinen/sisäinen

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		3 240 893,36		3 413 813,51
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-65 477,58</u>	-65 477,58	<u>-39 372,47</u>	-39 372,47
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 979 566,29		-6 461 603,32	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		57 717,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	<u>142 000,00</u>	-15 837 566,29	<u>349 870,97</u>	-6 054 015,35
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 662 150,51		-2 679 574,31
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-68 300,00	-60 700,00	-95 860,00	-70 463,62
Antolainasaamisten vähennykset	<u>7 600,00</u>		<u>25 396,38</u>	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 000 000,00		8 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	<u>-5 680 669,50</u>	12 319 330,50	<u>-5 099 943,20</u>	2 900 056,80
Oman pääoman muutokset		-521 083,08		-823 009,96
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	26 797,08		45 584,79	
Saamisten muutos	-33 285,46		284 667,90	
Korottomien velkojen muutos	<u>931 091,47</u>	924 603,09	<u>342 738,40</u>	672 991,09
Rahoituksen rahavirta		12 662 150,51		2 679 574,31
Rahavarojen muutos		0,00		
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-15 917	-8 276
Investointien tulorahoitus, %	20,28	53,31
Laskennallinen lainanhoitokate	0,59	0,78

SASTAMALAN KAUPUNKI, TILAPALVELUT
Laskennallinen tase
ulkoinen/sisäinen 31.12.2024

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aiheettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	54 923,13	123 349,88
	54 923,13	123 349,88
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 574 522,39	2 278 626,88
Rakennukset	56 864 813,75	53 262 787,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	971 510,83	1 074 553,82
Koneet ja kalusto	8 278,72	17 735,20
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	10 033 566,48	4 272 654,60
	70 452 692,17	60 906 358,24
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 474 948,56	1 627 448,58
Muut saamiset	537 077,79	476 377,79
	2 012 026,35	2 103 826,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	56 325,32	83 122,40
	56 325,32	83 122,40
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	30 634,10	37 357,43
Lainasaamiset	-1 401,69	-1 157,57
Muut saamiset	130 150,70	92 880,20
Siirtosaamiset	10 426,05	7 443,64
	169 809,16	136 523,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ	72 745 776,13	63 353 180,59
VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	17 420 635,75	22 342 797,14
Tilikauden yli/alijäämä	-3 237 876,57	-4 401 078,31
	14 182 759,18	17 941 718,83
VARAUKSET		
Poistoero	3 002 787,22	1 101 654,00
Investointivaraukset	4 000 000,00	6 000 000,00
	7 002 787,22	7 101 654,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	40 278 150,60	29 300 646,40
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	22 101,00	22 101,00
	40 300 251,60	29 322 747,40
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	7 968 428,50	6 626 602,20
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	23 853,28	30 150,16
Ostovelat	2 703 097,79	1 867 943,85
Muut velat	53 059,70	51 924,10
Siirtovelat	511 538,86	410 440,05
	11 259 978,13	8 987 060,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	72 745 776,13	63 353 180,59

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	29,13	39,55
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	377,65	284,71
Lainakanta 31.12.	48 246 579,10	35 927 248,60

Muut eriytetyt tilinpäätökset

Toiminta kilpailuilla markkinoilla

TILAKESKUS/ VUOKRAUSTOIMINTA

KILPAILLUILLA MARKKINOILLA TOIMIMINEN TILAKESKUS/ VUOKRAUSTOIMINTA

Laskelmassa on otettu huomioon ulkoinen vuokraustoiminta, pl. vuokraus Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:lle (inhouse-yhtiö) ja koulujen oppilashuollon tilojen vuokraus Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Tilakeskuksella kirjanpito kiinteistöittäin aiheuttamisperiaatteella, kiinteistöille omat kustannuspaikat. Ulkoisesti vuokrattujen kohteiden kustannuspaikat on otettu mukaan kokonaisuudessaan, osittain ulkoiseen toimintaan vuokratuista kohteista menot, poistot ja vyörytysmenot on jaettu neliöiden suhteessa.

Vyörytysmenot pitävät sisällään kiinteistöjen yleishallinnon (vyörytetty neliöiden mukaan) ja kiinteistönhoitopalvelut (vyörytetty kiinteistönhoidon tuntimitoituksen mukaan).

Rahoituskuluissa otettu huomioon tietyille kiinteistöille korvamerkittyjen lainojen korot (Aarnokoti ja Pehula-koti).

TILAKESKUS, ULKOINEN VUOKRAUSTOIMINTA

TUOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 796		3 105	
Tuet ja avustukset	0		0	
Vuokratuotot	5 616 760		5 489 708	
Muut toimintatuotot	<u>76 887</u>	5 695 443	<u>49 728</u>	5 542 541
Valmistus omaan käyttöön		71		430
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-22 570		-23 455	
Palvelujen ostot	-1 023 991		-806 415	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 119 804		-1 084 471	
Vuokrat	-111 425		-110 582	
Muut toimintakulut	-18 232		-6 549	
Kiinteistönhoitopalvelut ja hallinto	<u>-296 081</u>	-2 592 103	<u>-298 878</u>	-2 330 349
Toimintakate		3 103 411		3 212 621
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut	-39 889	-39 889	-32 783	-32 783
Vuosikate		3 063 522		3 179 838
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		<u>-2 297 721</u>		<u>-1 350 480</u>
Tilikauden tulos		765 800		1 829 358
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		<u>765 800</u>		<u>1 829 358</u>

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Sastamalassa 31.3.2025

SASTAMALAN KAUPUNGINHALLITUS

Hakanen Pertti

Malmberg Jarkko

Jokinen Jenni

Pelttari Päivi

Kaaja Kari

Prihti Janne

Mattila Antti-Matti

Raunio Pirjo

Mäkipää Jarkko

Saarela Leena

von Nandelstadh Wilhelm

Villo Maire

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Sastamalassa 9. päivänä toukokuuta 2025

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Nina Nieminen
JHT, HT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Kaupunki ja liikelaitokset

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista ja tositelajeista

Pääkirjanpito

Pääkirja	sähköinen arkisto
Päiväkirja	sähköinen arkisto

Tase-kirja

erikseen sidottu

Tase-erittelyt

paperitositteet

Liitetieto-erittelyt

paperitositteet

Käyttöomaisuuskirjanpito

sähköinen arkisto

Konsernikirjanpito

sähköinen arkisto

1 Pankkitositteet	paperitosite/sähköinen	53 Primus laskutus	sähköinen arkisto
8 Muistiot. Excel-tosite	paperitosite/sähköinen	54 HelleVi vieraslaskutus	sähköinen arkisto
10 Muistiotositteet, käsin kirjat	paperitosite/sähköinen	58 Lomitusnetti laskutus	sähköinen arkisto
11 Muistiot Kaupunki sis.	paperitosite/sähköinen	60 Winhit-käteislaskut	sähköinen arkisto
12 Muistiot Kaupunki/Vesi	paperitosite/sähköinen	61 L7 vuokrareskontra	sähköinen arkisto
12 Muistiot Vesi/Kaupunki	paperitosite/sähköinen	62 Komartek vesilaskut/ Vesi	sähköinen arkisto
20 Ostolaskujen maksut	sähköinen arkisto	63 Vesi/ Intimessä laskut	sähköinen arkisto
21 Ostolaskut WF/P2P	sähköinen arkisto	83 Varastokirjanpito/RTV	sähköinen arkisto
28 Hyvitysten kohdistus OSRE	sähköinen arkisto	85 Palkkatositteet	sähköinen arkisto
29 Matkalaskut Travel	sähköinen arkisto	87 Sumu-poistot	sähköinen arkisto
30 Myyntireskontran suoritukset	sähköinen arkisto	90 Vyörytykset	sähköinen arkisto
31 Myyntilaskut	sähköinen arkisto	91 KP Laskennalliset	sähköinen arkisto
32 Web-laskut	sähköinen arkisto	93 SL Laskennalliset	sähköinen arkisto
40 Luottotappiot	sähköinen arkisto	96 Kirjanpidon tulos	sähköinen arkisto
49 Hyvitysten kohdistus MYRE	sähköinen arkisto	97 Kirjanpidon tulos laskennall.	sähköinen arkisto
50 Päivähoito/Pro Consona	sähköinen arkisto	98 Sisäisen laskennan tulos	sähköinen arkisto
52 Eepos-laskutus	sähköinen arkisto	99 Sisäisen laskennan tulos lask.	sähköinen arkisto

Sidottu tasekirja säilytetään pysyvästi, palkkaluettelot/palkkakortit 50 vuotta ja muut kirjanpitoKirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.